Dzisiaj 20 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor: Bohdan Jarochowski

Nr. 267

Poznań, środa dnia 12 czerwca 1929

Rok XXIV

Ofensywa niemiecka

Wiadomości, jakie nadchodzą z Madrytu, choć pozbawione szczegółów, świadczą, że delegacja niemiecka przeszła do zdecydowanej ofensywy w sprawie mniejszościowej. Na wzmożenie jej energji wpływa niewątpliwie zapowiedź opróżnienia Nadrenji, a zarazem zmiana rządu w Anglji i ustąpienie z Rady Ligi Narodów Chamberlaina.

Zasadnicza gra niemiecka zmierza do odwleczenia sprawy mniejszościowej do wrześniowego Zgromadzenia Ligi Narodów, by tam znaleźć broń do demagogicznych występów, obliczonych na poklask socjalistycznej delegacji angielskiej i mogących zaszkodzić wyborom Polski do Rady Ligi Narodów, które w tym roku muszą się odbyć.

Delegaci niemieccy w Madrycie, pp. Stresemann i von Schubert, odrzucają więc konsekwentnie propozycje, jakie w sprawie mniejszości opracował w Londynie komitet trzech z udziałem Chamberlaina. Propozycje te, wychodzące z założenia, że poprzednie wnioski niemieckie i kanadyjskie w sprawie zmiany procedury mniejszościowej, wykraczają poza ramy traktatów mniejszościowych i nie mogą być przyjęte bez zgody państw, które te traktaty podpisały, miały na celu jedynie nadanie większej jawności badaniu petycyj mniejszościowych w Genewie. Niemcom to nie wystarcza. Domagają się utworzenia w Genewie stałego komitetu dla spraw mniejszości, który mógłby wysyłać „inspektorów" do państw, posiadających traktaty mniejszościowe, a pozatem rozszerzenia komitetu trzech, by mogły się tam dostać państwa zainteresowane, t. j. Niemcy.

Delegacja niemiecka stosuje tu wypróbowany w sprawie odszkodowań system bezwzględnego oporu, co pozwala jej, przy poparciu Kanady i Finlandji, wydzierać coraz to dalsze ustępstwa. Przeredagowany po raz drugi raport ambasadora Adatciego, przyjęty ugodowo przez Polskę, a odrzucony znowu przez Stresemanna, zawiera już wnioski bardzo niepokojące, jak np. udzielania przez sekretarjat Ligi odpowiedzi na skargi mniejszości, co otwiera drogę do stałych korespondencyj między mniejszościami a Genewą, nadanie procedurze cech zupełnej jawności, wreszcie możność rozszerzenia komitetu trzech do pięciu osób, żeby wśród nich mógł się znaleźć przedstawiciel Niemiec. Te wyłomy w obecnem postępowaniu, Niemcom nie wystarczają. P. Adatci, zdaje się, poraz trzeci przerobi swój raport. Tymczasem mówi się już o odłożeniu całej sprawy, co jest właśnie celem delegacji niemieckiej. Widać teraz, jakim błędem z naszej strony było udzielenie zgody na przedyskutowanie i „ulepszenie" obecnie obowiązującej procedury mniejszościowej.

Min. Stresemann poszedł jednak jeszcze dalej. Mianowicie skorzystał z przysługujących mu praw członka Rady Ligi i zażądał od niej zbadania bezpośrednio, bez udziału komitetu trzech, skargi posłów niemieckich na Sejm warszawski, Graebego i Naumanna, z powodu likwidacji majątków niemieckich. Dotychczas żaden członek Rady nie zwracał się do niej bezpośrednio w takiej sprawie, ze względu na jej drażliwość. Jeżeli Stresemann zerwał z dotychczasową praktyką, to dlatego, by nietylko ominąć komitet trzech, ale, by zarazem dać sygnał do ogólnej ofensywy przeciw Polsce na terenie mniejszościowym. Jest to, po wystąpieniu Schachta w Paryżu, nowe otwarte ugodzenie w Polskę.

Nie możemy narazie przesądzać, jakie będą wyniki sesji madryckiej. Inspirowana prasa francuska występuje zdecydowanie przeciw roszczeniom niemieckim w sprawie mniejszości. Mimo to, Niemcy krok za krokiem zdobywają teren w Madrycie. Podobnie, jak na wszystkich innych odcinkach, są w ofensywie, czego o naszej polityce powiedzieć nie można. Okazuje się, że następstwem Locarna, załatwienia sprawy odszkodowań i zapowiedzi ewakuacji Nadrenji nie jest wcale polityka „odprężenia i porozumienia", o której pisze się na zachodzie, ale coraz większy wzrost apetytów Niemców, coraz większa ich buta i coraz większe zdobycze. Czas byłby najwyższy powiedzieć im: dosyć tego!

Obrady nad sprawą procedury mniejszościowej w Madrycie

Opór Stresemanna przeciw raportowi Adatci'ego na porannem posiedzeniu Komitetu Rady Ligi

Madryt, 12. 6. (PAT) Wczorajsze poranne posiedzenie komitetu Rady odbyło się przy drzwiach zamkniętych.

Z wiadomości, które przeniknęły do kuluarów, wiadomo, że Stresemann wygłosił przemówienie, odmawiając przyjęcia projektu przygotowanego przez Adaciego i żądając podjęcia na nowo dyskusji nad całokształtem zagadnienia, oraz odwołania się do trybunału haskiego po interpretację traktatów mniejszościowych, lub też odłożenia całej sprawy do września.

W odpowiedzi zabrał głos Briand, który oświadczył, że tego rodzaju stanowisko zmierza nie tylko do przekreślenia prac komitetu londyńskiego, dokonanych z wielką kompetencją i starannością z polecenia Rady, lecz również do anulowania owoców pracy Komitetu Rady na sesji madryckiej, w której brał udział również delegat niemiecki, a także całej dziewięcioletniej praktyki Ligi w sprawach mniejszościowych. Briand wskazał dalej na to, że jeżeli Stresemann nie pragnie przyłączyć się do opinji pozostałych członków Rady, to nie pozostanie innego wyjścia, jak zrzeczenie się przez Radę podjętego zadania zbadania możliwości wprowadzenia ulepszeń w dotychczasowym systemie, a zatem pozostawienie w mocy obecnego stanu rzeczy. Spodziewane są dalsze przemówienia i zwołanie popołudniowego posiedzenia. Nie ulega wątpliwości, że Komitet nie przychyli się do propozycji Stresemanna odwołania się do trybunału haskiego, wobec niezałatwienia dotychczas sprawy zasadniczej, czy potrzeba na to jednomyślności członków Rady, czy też tylko większości głosów. Również nie należy liczyć się z możliwością odroczenia, gdyż mandat, nadany przez marcową sesję, zbadania propozycyj, wysuniętych przez Niemcy i Kanadę, został wykonany.

Adatci modyfikuje swój raport — Stresemann nadal protestuje

Wobec tego jednak, że projekt rezolucji, przedstawiony na rannem posiedzeniu komitetu Rady, nie znalazł z powodu sprzeciwu Stresemanna jednomyślności, trwały w ciągu popołudnia ożywione układy Adatciego z członkami Rady przy pomocy sekretarjatu.

W wyniku tych układów Adatci przedstawił na wieczornem posiedzeniu, które się rozpoczęło o godz. 6,30 nowy tekst projektu rezolucji, nieznacznie różniący się od porzedniego. Zawiera on ostatecznie te same konkretne sprecyzowania zobowiązań proceduralnych, które ujęte są w 6 punktach:

1. W razie uznania przez sekretarza generalnego, że petycja nie odpowiada warunkom, ustalonym w r. 1925, sekretarz generalny będzie odtąd zawiadamiał o tem petenta; 2. W razie szczególnej wagi petycji Rada będzie mogła odtąd powoływać komitet dla zbadania petycji, złożony z 5 zamiast 3 członków; 3. stwierdza się możność prędszego zbierania się komitetów mniejszościowych; 4. wyniki prac komitetów mniejszościowych będą komnikowane członkom Rady po zakończeniu prac, a poza tem raz do roku opublikowane przez sekretarza Ligi; 5. punkt ten wskazuje na pożyteczność publikowania prac komitetów mniejszościowych za zgodą zainteresowanych rządów; 6. poleca się sekretarzowi generalnemu publikowanie raz w roku danych statystycznych, napływających do sekretarjatu.

W zakończeniu rezolucja poleca zakomunkowanie powyższych postanowień państwom, które powzięły zobowiązania mniejszościowe i wszystkim członkom Ligi wraz z raportem londyńskiego komitetu i protokółem posiedzeń komitetu Rady.

W czasie wieczornego posiedzenia komitet Rady po wymianie zdań zdecydował przedstawić Radzie do uchwalenia projekt rezolucji, opracowany ostatecznie przez Adatciego. Przy tej sposobności Stresemann wygłosił jeszcze raz przemówienie, w którem podniósł swe zastrzeżenia i zapowiedział umotywowanie na pełnem posiedzeniu Rady swego stanowiska.

Min. Zaleski podniósł, że przyjmując tekst rezolucji, zaproponowanej przez Adatciego, uważa, że zawarte w nich wskazania praktyczne wynikają z przesłanek i uwag natury politycznej i jurydycznej, zawartych w raporcie londyńskim i stanowią przeto jedną z nim niepodzielną całość. Na tem komitet Rady zakończył swą pracę o godz. 8 wieczorem. Sprawa wejdzie na publiczne posiedzenie Rady we czwartek.

Berlin 12. 6. (PAT) „United Press" donosi z Madrytu z powołaniem się na rzekomo dobrze poinformowane dzienniki, że wobec trudności wywołanych przez opozycję Stresemanna, Briand ma zaproponować niemieckiemu ministrowi spraw zagranicznych zwołanie na koniec lipca lub początek sierpnia konferencji, którąby miała na celu poczynienie prób rozwiązania zagadnień, znajdujących się od czasu wojny w zawieszeniu ze sprawą mniejszości łącznie. W konferencji tej mieliby brać udział delegaci Niemiec, Francji, Belgji, Włoch, Japonji i Stanów Zjednoczonych. Konferencja miałaby się odbyć w Baden-Baden.

Międzynarodowa działalność masonerji

Od 1921ego roku istnieje w Genewie Międzynarodowy Związek Wolnomularzy, który dąży do podporządkowania sobie wszystkich sił masońskich świata. Obecnie już należy do niego 17 wielkich lóż, w tem wielka loża wschodu Polski.

Głównem zadaniem związku jest wywieranie wpływu na Ligę Narodów. Konstytucja związku wzoruje się na statucie Ligi Narodów, a posiedzenia prawie zawsze zbiegają się z obradami genewskiego parlamentu świata. Związek posiada trzy organy: 1. międzynarodowy kongres, który musi zbierać się przynajmniej co trzy lata, 2. komitet doradczy z pięciu członków (wielcy mistrze z New Yorku, Szwajcarji, Belgji, Francji i Holandji), 3. wielki kanclerz. Od chwili założenia odbyły się już cztery kongresy i siedem posiedzeń rady. Sprawozdanie generalne wskazuje na konieczność nawiązania stałej korespondencji między unją masońską i biurami Ligi Narodów. Korespondencja ta pociągnie za sobą z czasem współpracę obu stron.

Jedna z rezolucyj ostatniego kongresu zmierza do założenia agencji wolnomularskiej, która będzie przesyłała swoje wiadomości do dzienników i innych czasopism. Na tym zjeździe który odbył się w Wiedniu i w którym uczestniczyło 700 masonów z 30 lóż, postanowiono założyć międzynarodowe stowarzyszenie dziennikarzy i pisarzy, mających zasilać swemi pracami tę agencję. Należy zaznaczyć, że sekretarzem generalnym światowego związku zrzeszeń dziennikarskich jest mason, Vallot.

„Antyendecka" platforma „demokracji i postępu"

Jak wiadomo, lewicy polskiej żal że nie może dojść do kompromisu z lewem, masońskiem skrzydłem B. B., a to ze swej strony również tęskni za współpracą z opozycyjnemi narazie stronnictwami lewicowemi, jest jednakowoż powstrzymywana od tego przez będąca u steru B. B. grupę „pułkownikowską", która odnosi się wrogo do wszystkich stronnictw sejmowych — oczywiście poza własnym B. B.

Jak lewemu, masońskiemu skrzydłu B. B. tęskno do bloku „postępowo-demokratycznego" ze stronnictwami lewicowemi, tego między innemi dowodem że organ masońsko - prorządowy „Epoka" korzysta z okazji wypadków lwowskich, by zwrócić się z apelem do lewicy, by zjednoczyła ona swe siły z „sanacją" celem wspólnego przeciwstawienia się „niebezpieczeństwu od strony prawej". „Epoka" pisze pod adresem lewicy:

„Ze Lwowa wyszedł sygnał ostrzegawczy. Niebezpieczeństwo grozi od strony prawej. Mimo wszelkie, bardzo poważne, różnice zdań i metod, należałoby się przecie wspólnie zastanowić, jako że wszyscy jesteśmy w tem wspólnie zainteresowani, jakby każdą najwątlejszą choćby możliwość tego niebezpieczeństwa zażegnać i zatamować.

Jeżeli manewr narodowo-demokratyczny przyczyni się do takiego porozumienia na platformie demokracji i postępu, to będzie go można zaliczyć do kategorji czynów złych, które wydają dobre owoce".

Nienawiść do „endecji" i prawicy zawsze ich łączy.

Na stronie 10-tej

„POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA"

Stosunek mniejszości narodowych do Polski

Kilka lat temu jeden z radykalnych dzienników stołecznych ogłosił ankietę na temat, jak należałoby uregulować w Polsce kwestję mniejszości narodowych. Wydrukowano kilkanaście odpowiedzi, wśród których zwróciła na siebie naszą uwagę odpowiedź jednego z profesorów uniwersytetu w Wilnie, człowieka najzacniejszego pod słońcem, ale — doktrynera. Odpowiedź brzmiała krótko: mniejszościom należy zapewnić takie warunki życia, aby im w Polsce było dobrze.

Szkoda, że ów profesor nie objaśnił bliżej, co on rozumiał przez te warunki. Francuzi mają bardzo trafne przysłowie, że apetytu dostaje się przy jedzeniu. Tak samo w życiu. Jeżeli mniejszościom damy samorząd, zażądają od nas autonomji; damy im autonomję, domagać się będą zupełnej niezawisłości. Już obecnie wśród przywódców ludu ruskiego, któremu Polska zapewniła wszelkie prawa cywilne i polityczne oraz możność zachowania i pielęgnowania własnego języka i kultury, rozbrzmiewa głośno hasło „za San", hasło oderwania od państwa polskiego kresów, a nawet Podlasia i Chełmszczyzny.

Odpowiedź profesora wileńskiego była odpowiedzią typowo doktrynerską, odpowiedzią nierealną. Liczyła się z dobrem mniejszości, zapoznawała interesy polskiej większości. Takie ujmowanie kwestyj narodowościowych jest jednak rzeczą zwykłą wśród naszych sfer radykalno - lewicowych. Stanowi ono groźne „memento" dla naszej przyszłości.

Czego moglibyśmy się spodziewać od mniejszości, świadczy całe ich względem nas postępowanie. Jest to postępowanie jaknajbardziej wrogie. Wobec Polski, w której granicach żyją, zachowują się one — z małemi wyjątkami — agresywnie, żądają od niej wszystkiego, nic jej wzamian, oprócz nienawiści, nie dając. Wszelkie próby zrealizowania przez nas w stosunku do nich naszych praw i obronę przed niemi naszych interesów państwowych i narodowych uważają za krzywdę dla siebie, za naruszenie własnych praw, które ich przywódcy sami sobie nadali, lecz których nikt im nigdy nie przyznawał.

Na terenie międzynarodowym problemat mniejszości stał się dla wrogów Polski ulubionym środkiem skierowanej przeciwko niej propagandy. Celują w tem, jak zwykle, Niemcy, dla których kwestja mniejszości ma posłużyć za pretekst do przeprowadzenia rewizji granic polsko - niemieckich. Przygotowują grunt do tego, dążą do zdyskredytowania Polski, do podkopania jej autorytetu zagranicą. W tym wyłącznie celu „Volksbund" na Śląsku ma polecenie zasypywania Rady Ligi Narodów skargami i petycjami. Nie mogąc jednak znaleźć właściwego dla skarg materjału, „Volksbund" reklamuje, że np. dzieciom niemieckim w jakiejś tam wsi daleko do szkoły, że się gdzieś Niemiec pobił z Polakiem, że gdzieindziej Niemcowi szybę wybito i t. p. (skargi „Volksbund'u", rozpatrywane na 50-tej sesji Rady Ligi Narodów w dniu 8 i 9 czerwca 1928 r.). Ma to świadczyć o niesłychanym „ucisku" Niemców na Śląsku. Słusznie więc minister Zaleski zauważył wtedy, że szkoda czasu na zajmowanie się takiemi błahostkami, które można załatwić na miejscu, bez uciekania się aż do pośrednictwa Rady Ligi Narodów.

Jak wiadomo, zasadniczą tendencją traktatu o ochronie mniejszości jest zapewnienie im r ó w n y c h praw w dziedzinie religijnej, kulturalnej i językowej oraz t a k i e g o s a m e g o traktowania, z jakiego korzystają w Polsce wszyscy inni obywatele. Różnica rasy, języka lub religji nie powinna w danym wypadku odgrywać roli, nie powinna powodować pokrzywdzenia w korzystaniu z praw obywatelskich.

Polska nietylko zapewniła swoim mniejszościom wszystkie te prawa, lecz z własnej i nieprzymuszonej woli znacznie je rozszerzyła, poszła w tym kierunku znacznie dalej, niż to mogło wynikać z jej zobowiązań międzynarodowych. Wobec tego stanowisko Polski wobec mniejszości jest jasne: Macie wszystko, co wam się należy, macie znacznie więcej, niż wam się należy, ale prawa pociągają za sobą obowiązki; uznała to niejednokrotnie sama Liga Narodów; musicie być zatem lojalnymi polskimi obywatelami, musicie wyzbyć się mrzonek irredentystycznych i zaprzestać knowań z wrogami na szkodę państwa; Polska i tak okazała już za dużo cierpliwości i tolerancji, czekając, czy i kiedy się upamiętacie.

W łonie Ligi Narodów krystalizował się w ostatnich czasach właściwy pogląd na stanowisko mniejszości. Przyczyniło się do tego brutalne wystąpienie min. Stresemanna w Lugano w grudniu r. ub. Wywołało ono mocne zaniepokojenie i wyraźne oburzenie w krajach, bezpośrednio w kwestji ochrony mniejszości zainteresowanych. Wielu ślepcom otworzyły się oczy.

Liga Narodów wysunęła następujące dwie zasadnicze tezy, którym tylko przyklasnąć należy: 1) że celem traktatów o ochronie mniejszości jest a s y m i l a c j a p a ń s t w o w a mniejszości, jest polityczna jedność, polityczne zlanie się mniejszości z większością; 2) że wskutek tego mniejszości powinny l o j a l n i e w s p ó ł p r a c o w a ć z narodami, wśród których żyją, a nie dawać się używać obcym czynnikom za narzędzie do rozbijania państw, powstałych po wojnie.

Na marcowej sesji Rady Ligi Narodów Chamberlain i Briand jednomyślnie stwierdzili, że reprezentowane przez nich państwa nie dopuszczą do nadużywania sprawy mniejszości w celu wywoływania zamętu na naszym kontynencie. Rzucona przez tych mężów teorja „czystych rąk" mniejszości oznacza kategoryczny nakaz szczerej i bezwzględnej lojalności mniejszości wobec państw, których są obywatelami.

Niemcy pracują i nie przestaną pracować nad podminowaniem tej zasady. Należy wyrazić nadzieję, że wysiłki ich w tym kierunku pozostaną bezskuteczne.

K. K i e r s k i.

Głosy francuskie o mniejszościach

W związku z obecnemi obradami Rady Ligi Narodów w Madrycie pisma francuskie omawiają w sposób zasadniczy i gruntowny sprawę mniejszości, w wydaniach z 8-go b. m., równocześnie, a więc niewątpliwie po zwykłej rozmowie z dziennikarzami w ministerstwie spr. zagr. na Quai d'Orsay.

Paryski „Temps" pisze na naczelnem miejscu m. in.:

„Rada Ligi może obecnie w Madrycie wypowiedzieć się, (mimo zmiany rządu w Anglji) o sprawozdaniu komitetu trzech t. j. pp. Chamberlain'a ,Adatci'ego i Quinonesa de Leon, jeżeli chce zlikwidować raz na zawsze spór.

„W rzeczywistości zagadnienie mniejszości nabrało pewnego znaczenia jedynie z tego powodu, że Niemcy zamierzają wyzyskiwać, szczególnie przeciw Polsce, jego stronę polityczną. Niemcy chciałyby niejako upowszechnić opiekę nad mniejszościami i w tym celu zapewnić Lidze Narodów mandat, wykraczający daleko poza postanowienia istniejących konwencyj i traktatów. Konwencje te i traktaty zmierzają jedynie do ustanowienia systemu opieki jako czegoś wyjątkowego, a nie jako stanu prawnego ogólnego, któryby można stosować wszędzie, gdzie się znajdują mniejszości narodowe, językowe lub wyznaniowe. Że chce się mniejszościom w państwach, związanych traktatami lub konwencjami osobnemi, zapewnić możność dojścia do głosu i ściągnięcia na się uwagi Rady Ligi, nic słuszniejszego. Ale nie należy zapominać, że, chociaż obowiązki mniejszości wobec państw, od których one zależą, nie są wyraźnie ustalone w traktatach, jednak są określonew postanowieniach Zgromadzenia Ligi z września 1927, które stwierdzają obowiązek mniejszości lojalnego współdziałania z rządami państwowymi.

„Niemcy pragnęliby, aby w miejsce procedury obecnej, która urządza zwracanie się mniejszości przez petycje i badanie ich przez właściwy organ, mianowicie t. zw. komitet trzech, wprowadzono nową procedurę, bardzo rozszerzoną, której wynikiem byłoby pośrednie popieranie wszelkiego wichrzenia politycznego mniejszości przeciw państwom interesowanym. W memorandum rządu Rzeszy do sekretarjatu Ligi z 12 kwietnia br. wysunięto raz jeszcze zasadę nadzoru ogólnego nad mniejszościami, i Berlin domagał się stworzenia osobnej komisji mniejszości. Memorandum niemieckie w rzeczywistości zmierzało do rozszerzenia procedury obecnej przez ogłaszanie petycyj, zwracanie się komitetu w Genewie do mniejszości danych krajów o informacje w wypadkach określonych, niewyłącznie z komitetu państw spokrewnionych z daną mniejszością.

„Państwa, związane traktatami, oświadczają natomiast w swym memorjale, że nie chcą i nie mogą przyjąć nowych zobowiązań, wykraczających poza istniejące.

„Być może, iż można ulepszyć procedurę przez szersze udostępnienie mniejszościom zwracania się do Ligi i ogłaszanie w większej mierze petycyj. Ale w żadnym razie nie może być mowy o stwarzaniu nowego organu, jakiejś komisji stałej, gdzie rządy nie byłyby reprezentowane, ani o stwarzaniu dla państw, związanych traktatami, nowych zobowiązań. Wchodząc na tą drogę poparłoby się niechybnie wichrzenia polityczne, które niektórzy starają się utrzymać w najczulszych miejscach Europy pod pozorem opiek inad pewnemi mniejszościami. Zamiast służyć pokojowi i wzmacniać go wpadłoby się w niebezpieczeństwo wystawienia go poważnie na sztych. A to nie może być zadaniem Ligi Narodów".

Tak pisze „Temps". A w paryskim „J o u r n a l d e s D e b a t s" znakomity pisarz polityczny p. Auguste Gauvain wywodzi:

„T. zw. sprawa mniejszości jest sama w sobie prosta. Jest ona załatwiona dwustronnymi układami, których nikt, nawet Liga Narodów, nie może zmieniać bez zgody stron. Te traktaty między głównemi mocarstwami z jednej strony a Jugosławją, Polską, Rumunją, Czechosłowacją, Grecją z drugiej strony, zawierają postanowienia ściśle określone.

„Ale państwa, które w większym lub mniejszym stopniu w r. 1919 utraciły swe obszary, wysilają się na wmawianie w świat cały, że mniejszości dostały prawo do życia odrębnego, jakby autonomicznego, w państwach ,do których należą, a zarazem określają jako mniejszość bylejaką grupę mniej lub więcej zwartą jednostek, które powołują się mniej lub więcej samorzutnie na jakąś kulturę lub rasę odrębną. W rzeczywistości zaś chcą przez stałe wichrzenie stworzyć ogniska irredentyzmu, któreby przygotowywały zmiany granic.

W marcu rb. p. Stresemann zarzekał się popierania ruchów skierowanych przeciw państwom, ale sam sobie kłam zadał, mówiąc: „Pokój między narodami będzie tem trwalszy, im głośniej apel mniejszości, zagrożonych w swem życiu, rozbrzmiewać będzie wobec opinji świata".

„Otóż nie. Rozgłośne apele mniejszości które twierdzą, że są zagrożone, wcale nie utrwalają pokoju. Mniejszości lub t. zw. mniejszości, istniejące w państwach nowych lub powiększonych w r. 1919, mają sposób prawidłowy przedstawienia swych zażaleń. Powinny zatem używać go, zamiast chcieć wstrząsać świat swemi krzykami. A przedewszystkiem trzeba, aby znalazły w Radzie, wedle postanowień traktatów, członka Rady, który godzi się na to, by być pośrednikiem w przedstawieniu ich żalów. Jeśli go nie znajdą, znaczy to, że ich zażalenia nie są warte brania w rachubę. Niepodobna ustawicznie zaburzać posiedzeń Rady skargami nieskontrolowanemi jakichkolwiek jednostek lub grup wichrzycielskich, działających z podniety przewódców zazwyczaj zasilanych pieniężnie przez agentów jakiegoś państwa sąsiedniego.

„Państwa, mające traktaty mniejszościowe, nie zgodzą się nigdy na stworzenie stałej komisji mniejszości w Genewie, a państwa szczerze pokojowe poprą je w tej słusznej sprawie".

Z Piszczan.

(Światowe Zdrojowisko przeciw reumatyzmowi). Kąpiele mułowe, okłady miejscowe z mułu, jak również taksa kuracyjna są w Piszczanach podzielone na klasy, tak że każdy może koszta kuracji dostosować do swych stosunków majątkowych. Bliższe informacje: u s t n i e : **Biuro Piszczany, Poznań,** ul. Masztalarska 7 — Telef. 18-95; p i ś m i e n n i e : **Biuro Piszczany dla Polski, Cieszyn.** Tw 2736

Proces w Neustrelitz

Postępowanie dowodowe w procesie, toczącym się przeciw Nogensom w Neustrelitz (zamieszczamy w numerach porannych telefoniczne sprawozdania) zakończyło się. Teraz nastąpią wywody stron, a w końcu tygodniu spodziewany jest wyrok.

Opinja publiczna czeka nań z niecierpliwością, przypuszczając, że sąd przysięgłych wyjaśni również pytanie, czy Jakubowski był winien, czy niewinien zamordowania małego Ewalda, i czy wykonany na nim wyrok śmierci, był sprawiedliwy. Pod tym względem spotka przysłuchującą się rozprawom publiczność pewien zawód, gdyż przysięgli mają tylko stwierdzić winę, względnie brak winy oskarżonych, wdowy Nogensowej, babki zamordowanego dziecka, jej synów Augusta i Fritza, oraz fornala Blöckera. Niezawodnie jednak w części uzasadniającej wyroku, przy rekonstrukcji przebiegu zbrodni i towarzyszących jej okoliczności, będzie uwzględniony stosunek ściętego Jakubowskiego do dokonanego morderstwa. Właściwe rozstrzygnięcie słuszności wyroku śmierci, na nim wykonanego, będzie dopiero zadaniem rewizji procesu, której termin nie jest jeszcze oznaczony.

Na podstawie dotychczasowego przebiegu procesu Nogensów można już stwierdzić, które motywy przyjęte jako dowody winy Jakubowskiego okazały się fałszywymi. Więc przedewszystkiem wszelkie obrachowania czasu, w jakim następowały wypadki. Okazało się, że zegary we wsi pokazywały czas rozmaity. Argumenty, oparte na tych obliczeniach, a obciążające Jakubowskiego, zwróciły się obecnie przeciw jego oskarżycielom i sędziom.

Następnie stwierdzono zupełną niewiarogodność obciążających najbardziej Jakubowskiego zeznań idjoty, Hanness Nogensa; dalej — bezpodstawność opowiadań o rzekomej nieżyczliwości Jakubowskiego dla dzieci i jego rzekomo złośliwym charakterze. Przeciwnie, zeznania poważnych i bezstronnych świadków wykazały coś wręcz przeciwnego.

W świetle postępowania dowodowego — wykluczanie przez sąd, który wydał wyrok na Jakubowskiego, możliwości udziału w zbrodni jakiejkolwiek innej osoby, okazało się, jeżeli nie świadomie złą wolą, to co najmniej karygodną lekkomyślnością. W każdym razie już dzisiaj można stwierdzić stanowczo, że skazanie Jakubowskiego na karę śmierci nastąpiło bez dostatecznego uzasadnienia.

Nogensowa i Fritz Nogens twierdzą stanowczo, że chociaż Jabukowski nie popełnił sam morderstwa, to jednak namówił braci Nogensów do zbrodni i był świadkiem jej dokonania. Bezwzględnych dowodów przeciw temu twierdzeniu wprawdzie brak, ale brak również dowodów, że oskarżenie jest prawdziwe, skoro pochodzi od osób, które uczestniczyły w zbrodni i już nie raz zeznawały fałszywie. To też zastępcy rodziców Jakubowskiego znajdą zapewne dość argumentów, aby albo zupełnie obalić, albo bardzo mocno osłabić twierdzenie Nogensów.

Po klęsce Amanullaha

K o n s t a n t y n o p o l, 12. 6. (AW.) Donoszą tu z pogranicza afgańsko-sowieckiego, iż część wojsk zbiegłego zagranicę b. króla afgańskiego Amanullaha przekroczyła granicę i przeszła na terytorjum sowieckie. Żołnierze afgańscy zostali rozbrojeni i internowani w osobnym obozie koncentracyjnym.

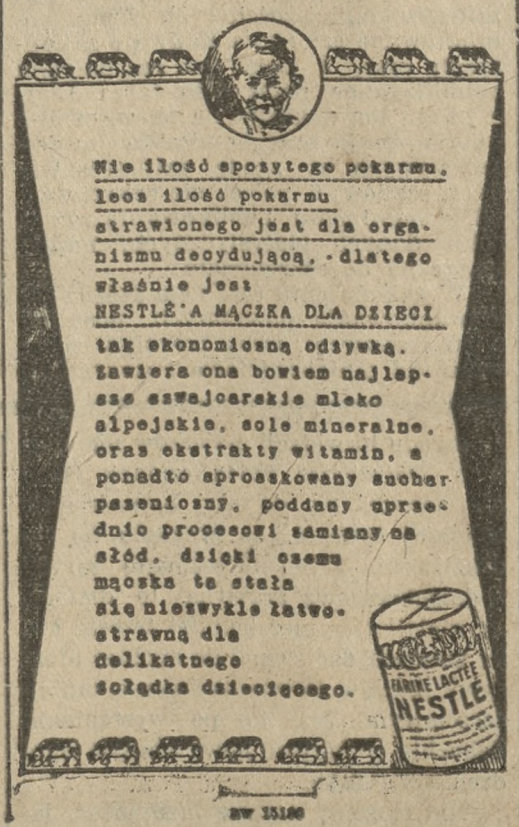

zw 15180

Najnowsze maszyny do obróbki drzewa.

Ogólne zainteresowanie na Powszechnej Wystawie Krajowej przyciąga w Pałacu Targowym stoisko **Fabryki Traków i Maszyn do Obróbki Drzewa** dawn. **C. Blumwe i Syn, Sp. Akc. z Bydgoszczy.** Fabryka ta wystawiła pomiędzy innemi swemi znanemi maszynami najnowsze swe konstrukcje, a mianowicie: blokową piłę taśmową do przecierania kloców i maszynę do wyrobu parkietów, piłę taśmową, wiertarkę z wbudowanym elektromotorem. Maszyny te, ostatnie słowo techniki w dziedzinie obróbki drzewa, nie były dotąd wyrabiane w kraju. Upada więc konieczność sprowadzania tych maszyn za drogie pieniądze z zagranicy, na czem tylko zyska nasz bilans handlowy. Poza tem dowiedzieliśmy się, że powyższa fabryka **zgłosiła znowu patent na udoskonalenie w konstrukcji traków,** chodzi mianowicie o momentalny wyłącznik, umożliwiający nietylko momentalne wstrzymanie posuwu traku lecz również szybką zmianę kierunku posuwu, co może być koniecznością, o ile w przecieranym klocu spostrzeże się gwóźdź lub odłamek pocisku z czasów wojennych.

dw 6468

Dwie odezwy Lwowskiego Komitetu Akademickiego

Wiec ogólno-akademicki w Wilnie

Warszawa 12. 6. (Tel. wł.) W uzupełnieniu depesz, podanych w wydaniu porannem cytujemy odezwy Lwowskiego Komitetu Akademickiego, jakie wczoraj zostały wydane we Lwowie.

W odezwie do Episkopatu czytamy:

„Czcigodni Arcypasterze! Do głębi wzruszeni i miłością i zrozumieniem nas przez Wasze Ekscellencje, za list wydany do polskiej młodzieży akademickiej w chwili ciężkiej z całej duszy dziękujemy za te słowa silne wyniesione ponad wszelkie ludzkie względy, tak sprawiedliwe i tak pełne miłości. Nie omyliły się Wasze Ekscellencje, skoro wyraziły przekonanie, że za wezwaniem Ich wszyscy pójdziemy. Ufając w zupełności w Ich doświadczoną o dobro całej młodzieży polskiej troskę, zapewniamy Wasze Ekscellencje o naszej wdzięczności, oddani w najgłębszej czci i donosimy Waszym Ekscellencjom, że na Ich życzenie i wezwanie strajk z dniem dzisiejszym porzucamy". — Podpisany: Lwowski Komitet Akademicki.

Tekst drugiej odezwy opiewa:

„Do Komitetów Miejscowych wszystkich środowisk akademickich w Polsce. Imieniem ogółu polskiej młodzieży akademickiej we Lwowie składamy naszym kolegom serdeczne podziękowanie za objawienie solidarności i wzywamy was, byście wraz z nami poszli za głosem dostojnego Episkopatu, nawołującego nas do porzucenia strajku".

W myśl zarządzenia Lwowskiego Komitetu Akademickiego straże strajkowe zostały z przed wyższych uczelni wycofane.

Wczoraj odbył się w Wilnie wiec akademicki, na którym przyjęto uchwałę zsolidaryzowania się z młodzieżą akademicką we Lwowie. (w)

Aresztowani studenci lwowscy będą wkrótce zwolnieni?

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.) Izba radna karnego sądu we Lwowie postanowiła aresztowanych akademików wypuścić na wolną stopę. Ponieważ jednak prokurator złożył zażalenie, odesłano akta do sądu wyższego, który prawdopodobnie dzisiaj zaakceptuje uchwałę izby radnej. (w)

Rozdęte pretensje żydowskie

Warszawa 12. 6. (Tel. wł.) Na ręce min. Składkowskiego redakcja „Chwili" złożyła memorjał, zawierający wykaz swych rzekomych szkód. Tymczasem „Lwowski Kurjer Poranny" podaje wyniki oszacowania szkód, jakie poniosły gimnazjum żydowskie, „Chwila" oraz żydowski dom akademicki. Okazuje się, że szkody gimnazjum wynoszą około 4.000 zł, a wydawnictwa „Chwili" oraz drukarni 6 000 zł. (w)

Starcia studentów z żydami w Wiedniu i Budapeszcie

Wiedeń 12. 6. (Radjo wł.) Doszło tu do dalszych ostrych starć między studentami narodowcami a studentami żydowskimi. Studenci żydowscy nie są wpuszczani do sal wykładowych uniwersytetu.

Kilku studentów żydowskich zostało poważnie pobitych.

Budapeszt 12. 6. (Radjo wł.) Wczoraj studenci uniwersytetu budapeszteńskiego urządzili burzliwą demonstrację antyżydowską na ulicach miasta. Policja rozpraszała demonstrantów. Kilkunastu studentów-żydów zostało podobno pobitych.

Akt oskarżenia w sprawie zbrodniczych machinacyj Ulitza

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.) Prokuratura Sądu Okręgowego w Katowicach dostarczyła wczoraj b. posłowi Ulitzowi aktu oskarżenia, który zarzuca mu udzielenie pomocy w uchylaniu się od służby wojskowej poborowych przez ułatwianie im ucieczki do Niemiec.

Z łańcucha zbrodni i nieszczęść

Tragiczny epilog nieporozumień rodzinnych

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.) — W Grzegowicach pod Warszawą 25-letni rolnik Guz zastrzelił 27-letnią żonę, a następnie sam popełnił samobójstwo na tle nieporozumień o dzieci. (w)

Samobójstwo dwóch dziewcząt

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.) W nocy z wtorku na środę zaszedł tajemniczy wypadek w mieszkaniu adwokata Stefana Chomiłszewskiego. Gdy Chomiłszewscy ze starszą córką wrócili z teatru, zastali młodszą córkę 17-letnią uczenicę 8-mej klasy Wandę oraz 20-letnią służącą Melechównę zmarłe na skutek postrzału. Przypuszczają, że Melechówna, która niedawno przepadła przy egzaminie do szkoły felczerskiej oddziałała na Wandę Chomiłszewską w tym duchu tak, że w umysłach obu dziewcząt zrodził się plan wspólnego samobójstwa, czego ostatecznie po wypiciu butelki wina dokonano. (w)

Dwa wyroki śmierci

Warszawa 12. 6. (Tel. wł.) W sądzie przysięgłych w Wadowicach skazano na karę śmierci przez powieszenie 40-letniego robotnika Gluzę za zamordowanie swej kochanki Więckówny. Morderstwa dopuścił się z powodu przysądzenia Więckównie alimentów w kwocie 20 zł miesięcznie.

Jednocześnie skazano na śmierć robotnika Szopę za zamordowanie drugiego robotnika. (w)

Sprawa ewakuacji Nadrenji

Madryt 12. 6. (PAT) Przed wczorajszem posiedzeniem Rady miało miejsce spotkanie Brianda ze Stresemannem, oczekiwane od paru dni.

W czasie rozmowy, która trwała godzinę, poruszono sprawę wprowadzenia w życie planu, opracowanego przez paryski komitet ekspertów finansowych. Żadne ważniejsze postanowienia wiążące się z zagadnieniami ewakuacji Nadrenji nie mogły być powzięte z powodu nieobecności wielu zainteresowanych państw, a przedewszystkiem pełnomocnego przedstawiciela Anglji i Belgji. Rozmowa dotyczyła jedynie kwestji szczegółów zwołania politycznej konferencji państw w związku z ostatecznem ustaleniem planu reparacyjno - ewakuacyjnego. Przyszła konferencja zbierze się prawdopodobnie w Londynie w lipcu b. r. na wzór konferencji z r. 1928, na której przyjęto plan Dawesa.

Berlin 12. 6. (PAT) „Vossische Zeitung" wyraża przekonanie, że zachowanie się Brianda zapowiada, iż rząd paryski przy rokowaniach o ewakuację Nadrenji i Saary zgłosi żądania kompensat finansowych i politycznych Briand, jak przypuszcza „Vossische Zeitung" unika dlatego dyskusji w kwestji porządku dziennego nadchodzącej konferencji, ażeby nie odkryć w ten sposób zbyt wcześnie swoich kart.

Paryż 12. 6. (PAT) „L'Ouvre" uważa, że Stresemann i Briand nie mogą zadecydować bez zgody rządów zainteresowanych w problemacie nadreńskim, a niereprezentowanych w Madrycie. Jak podaje dziennik, obaj mężowie stanu są zdania, że konferencja polityczna byłaby najlepszym krokiem do uwydatnienia znaczenia planu Younga oraz do omówienia problematów związanych z odroczeniem uregulowania odszkodowań. Dziennik podaje, że wzmiankowana konferencja odbędzie się prawdopodobnie w lipcu w Londynie.

Sprawa szkolnictwa górnośląskiego

Madryt 12. 6. (PAT) Na dzisiejsze posiedzenie Rady wchodzi m. in. raport Adatciego o układach polsko-niemieckich, odbytych pod jego przewodnictwem w Paryżu w kwietniu r. b., a tyczących się uproszczenia postępowania w sprawach szkolnictwa na Górnym Śląsku.

Kto weźmie udział w konferencji reparacyjnej?

Wiedeń 12. 6. (PAT) Dzienniki wiedeńskie donoszą za specjalnym korespondentem madryckim „Chicago Tribune", że na projektowaną konferencję reparacyjną prócz Niemiec, Francji, Belgji, Włoch i Japonji zaproszone będą również następujące państwa: Polska, Rumunja, Jugosławja, Austrja i Węgry, a to dlatego, ponieważ mają być uregulowane kwestje, dotyczące państw sukcesyjnych.

Na Litwie

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.) Były szef sztabu litewskiego Plechawiczius otrzymał emeryturę w wysokości 1.000 litów miesięcznie. Jest to równoznaczne z zupełnem odsunięciem Plechawiczisa od spraw państwowych. (w)

Prowokacja Niemców i odpowiedź studentów polskich

W tych dniach zanotowano w Cieszynie fakt niesłychanej prowokacji ze strony młodzieży niemieckiej ze sfer akademickich. Uszkodziła ona pomnik muzyka niemieckiego Schuberta i zainicjowała przygotowania do zrzucenia winy na społeczeństwo polskie, by móc rozgłaszać potem zagranicą, że w Polsce niszczy się nawet pomniki niemieckiej kultury. Prowokacja jednak nie udała się, gdyż młodzież niemiecką złapano na gorącym uczynku uszkadzania pomnika.

W odpowiedzi na prowokacyjną profanację pomnika Schuberta, dokonaną przez akademików niemieckich, studenci polscy, słuchacze cieszyńskiej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego zorganizowali onegdaj demonstracyjny pochód do uszkodzonego pomnika i złożyli wspaniały wieniec z napisem: „Wielkiemu pieśniarzowi niemieckiemu — Polacy".

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88½ zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznania, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,23 zł., gotówką — 211,81 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,50 zł, gotówką — 172,16 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 12 czerwca 1929.

Nastrój giełdy dzisiejszej był więcej utrzymany z powodu znaczniejszego zapotrzebowania a braku materjału w niektórych walorach. Mocniejszy kurs kształtował się przy 5 proc. poż. konwers., która notowała 52—52,5 proc. oraz przy 4 proc listach zast. konwert. ziemskich, za które płacono 44—44,5 proc. — 8 proc. oblig. m. Poznania z 1927 r. były poszukiwane po 92 proc. zaś 8 proc. listy dolarowe ziemskie również po 92 proc. (przy dewizie 8,90). Za 6 proc. listy żytnie chciano płacić 26,— (za 1 ctr. mtr.) bez oddawców.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych większy popyt na Bank Polski po 167,—, robiono transakcje Herzfeldem po 38,— i oddawano R. Maya po 100,—

Sprostowanie: W cedule giełdowej i w sprawozdaniu, z dnia 10 b. m., podano mylnie kurs 8 proc. listów dolarowych ziemskich 97% zamiast 92%, co się niniejszem prostuje.

Cedula urzędowa z dnia 12 czerwca 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 52—52,5% P.
8% oblig m. Poznania z 1927 r. 92% P.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kredyt. 92% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44—44,5% P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 167,— P.

Akcje Przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cukrownia Zduny I em. zł. 40,— P.
Herzfeld-Viktorius I em. zł. 38,— +
Dr. Roman May I em. zł. 100,— O.
Tendencja: Utrzymana.

Giełda warszawska

dnia 12 czerwca 1929 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. Stan. Zjedn.	tr. 8,88	sp. 8,90	kup. 8,86

Dewizy

Belgja	tr.	000,00	sp.	000,00	kup. 000,00
Holandja	„	358,23	„	359,13	„ 357,33
Londyn	„	043,24	„	043,35	„ 043,13
Nowy Jork	„	008,90	„	008,92	„ 008,88
Paryż	„	034,86	„	034,95	„ 034,78
Praga	„	026 38	„	026,45	„ 026,32
Szwajcarja	„	171,53	„	171,96	„ 171,10
Sztokholm	„	238,55	„	239,15	„ 237,95

Papiery państwowe i obligacje

4% poż. inwest.	000,00	103,75	104,50
5% poż prem. dol.	000,00	072,75	073,00
5% poż. konw.	000,00	000,00	067,00
6% poż. dol.	000,00	000,00	083,50
10% poż. konw.	000,00	0 0,00	102.50
5% poż. kol. konw.	000,00	000,00	059,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	000 00—167.00
Bank Zachodni	000,00—070.00
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Nobel	00,00— 20,75
Lilpop	028,50—029,00
Modrzejów	000,00—022,75
Norblin	000,00—167,50
Pocisk	000,00—004,00
Starachowice	00),00—024 75
Borkowski	000,00—012,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg
reszta za 100 kg

Berlin. dnia 12 czerwca 1929

Pszenica marchijska	209.00—210.00
lipiec	219.00—219,75
wrzesień	229,50—230,50
Tendencja dla pszenicy słabsza.	
Żyto marchijskie	185,00—187,00
lipiec	000,00—198.00
wrzesień	205,00—206,00
Tendencja dla żyta słabsza.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	176.00—182,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	178.00—188 00
lipiec	000,00—187.50
wrzesień	000,00—189,50
Tendencja dla owsa słabsza.	
Mąka pszenna	24.00—28.25
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	25.20—27 60
Tendencja słabsza.	
Otręby pszenne	11,75—12,00
Otręby żytnie	11.75—12,00
Groch Victoria	40,00—48,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23.00
Peluszka	25,00—26,00
Bób polny	22,00—24,00
Wyka	27.00—30,00
Łubin niebieski	18.50—19,50
Łubin żółty	27,00—28,50
Seradela nowa	00.00—00.00
Makuch rzepakowy	00.00—18.50
Makuch lniany	21.30—21 60
Wytłoki suszone	00,00—11,25
Śrót Soya	18,70—19 60
Płatki ziemniaczane	16.90—17,20

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 12 czerwca 1929

Wypłaty na Warszawę: 46,925—47,125
Noty wielkie: 46,75—47,15

Stronnictwo Narodowe

Koło Poznań-Łazarz

W piątek, dnia 14 b. m., w Kasynie Obywatelskiem, ul. Marszałka Focha 84, o godz. 20 odbędzie się zebranie Stronnictwa Narodowego Koła Poznań-Łazarz, na które jak najuprzejmiej zaprasza

ZARZĄD.

Kurjer Poznański

Adresy gości PWK

Publikowanie adresów celem odnalezienia się przybywających.

patrz wydanie poranne

Tajemniczy zgon urzędnika konsulatu polskiego w Kijowie

Warszawa 12. 6. (Tel. wł.) Prasa sowiecka donosi o zagadkowym wypadku, którego ofiarą padł urzędnik polskiego konsulatu w Kijowie Niezgiejski. W odległości 17 km od Kijowa na brzegu rzeki znaleziono Niezgiejskiego w kałuży krwi z kulą w skroni, dającego słabe oznaki życia. W skład specjalnej komisji śledczej, mającej rozwiązać tę tragiczną zagadkę, wejdzie także przedstawiciel polskiego konsulatu. (w)

Kongres Stronnictwa Narodowego

odbędzie się w Poznaniu w niedzielę, dnia 30 czerwca z programem następującym:

O godz. 9 r. — Nabożeństwo u Fary z kazaniem ks. prał. Prądzyńskiego,

o godz. 9 m. 45 — Uczestnicy kongresu udają się pochodem do sali obrad,

o godz. 10 m. 45 — Otwarcie kongresu w sali kina „Słońce" na Placu Wolności,

o godz. 2 po poł. — Przerwa obiadowa, poczem

o godz. 4 po poł. Uczestnicy kongresu mogą udać się za biletami ulgowemi, których dostarczy biuro organizacyjne kongresu w Poznaniu, na wielkie ćwiczenia Sokole.

W poniedziałek, dnia 1 lipca, zwiedzanie Powszechnej Wystawy Krajowej za biletami ulgowemi, których dostarczy biuro organizacyjne kongresu w Poznaniu.

Federacja i jej cele

Wiele zagadek w postępowaniu obozu pomajowego uda nam się łatwo rozwiązać, jeśli zastanowimy się nad drogami, któremi dąży on do wytkniętych celów. Jan Lipecki w dziele swojem o przywódcy dzisiejszej „sanacji" (patrz wyd. 2-gie, r. 1923, Poznań, księgarnia K. Rzepeckiego) powiada na stronie 74-ej:

„W swojem działaniu politycznem wyrobił on sobie jakgdyby pewien charakterystyczny szablon postępowania, który stereotypowo się powtarza. Mianowicie, wchodzi do danej organizacji z solennem oświadczeniem zupełnej wobec jej władz lojalności, a następnie tworzy sobie w jej łonie albo i poza nią zakonspirowaną partję swoich zwolenników, wreszcie w odpowiednim momencie przy pomocy tych zwolenników urządza „zamach stanu", celem podporządkowania wszystkich wyłącznie sobie, poczem następuje fronda i rozbicie organizacji".

Ten szablon, który nazwiemy „metodą rozsadzania od wewnątrz", został przyjęty przez obóz „sanacji moralnej" i jest stosowany wobec wszystkich tych organizacyj, któremi pragnie ona zawładnąć. Najwyraźniej ujawnia się owa metoda w organizacjach b. wojskowych. Jak mamy świeżo w pamięci, w taki właśnie sposób „sanacja" opanowała np. Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej.

Prócz metody rozsadzania od wewnątrz, „sanacja" posiada jednak i drugą. Jest ona nowsza i stosowana wówczas, kiedy tamta pierwsza zawodzi, lub staje się niedogodna z punktu widzenia taktycznego. Jest to metoda „federowania". Idea federacyjna, wcielona w życie, polega na unieruchomieniu tej czy innej organizacji w ciężkim, masywnym bloku, zbudowanym z szeregu innych głazów — organizacyj. Oddaje ona „sanacji" wielkie usługi, a że jest przytem mniej drastyczna od wspomnianej na wstępie, obóz pomajowy stosuje ją chętnie.

Zajmijmy się bliżej typowym okazem tej drugiej metody, znowu uwydatniającym się najuchwytniej na terenie organizacyj b. wojskowych, t. zw. Federacją Polskich Związków Obrońców Ojczyzny. Powstała ona w mieszkaniu płk. Walerego Sławka (obecnego prezesa klubu B. B.) dnia 9 lutego 1928 r. z inicjatywy Związku Legjonistów i sklejonego sztucznie w okresie przedwyborczym Stowarzyszenia Rezerwistów i b. Wojskowych. W tydzień później, dnia 16 lutego tegoż roku, odbył się pierwszy jej zjazd. Na czele nowej organizacji stanął gen. Roman Górecki.

Istniał już wówczas w Polsce ogromny, bo zrzeszający około 300.000 członków kilkunastu organizacyj b. wojskowych Legjon Rzeczypospolitej Polskiej (polski „Fidac"), należący do ogólno-sojuszniczego powojennego „Fidacu" (Federation Interalliée des Anciens Combattants). Po co tedy „sanacja" utworzyła „Federację"? Po to, aby: a) rozbić apolityczny Legjon i aby dać: b) jaknajbardziej stanowcze poparcie akcji Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, i c) zjednoczyć rezerwistów i byłych wojskowych pod egidą Piłsudskiego.

Pierwsze z wymienionych wyżej zadań zdołała Federacja częściowo wypełnić, bowiem z hasłem „miłości bratniej" na ustach, ale, chwytając się zarazem metody rozbijania od wewnątrz, odciągnęła od Legjonu Rzeczypospolitej Polskiej kilka organizacyj.

Drugie i trzecie zadanie stara się wypełniać jaknajskrupulatniej stale, a ponieważ są to zadania mocno zabarwione pierwiastkiem partyjnym (jeśli chodzi o akcję B. B.) i pierwiastkiem politycznym (jeśli chodzi o dążenia Piłsudskiego), więc nie dziw, że mikroby partyjno-polityczne, przeniknąwszy na wolny od nich przedtem teren związków i stowarzyszeń b. wojskowych, zaczęły spełniać szkodliwe swe dzieło, wywołując fermenty, tarcia i zaognienia.

Te niebezpieczne procesy może zaobserwować widz uważny i bezstronny w wielu zrzeszeniach, wchodzących w skład Federacji. Czy — wzamian — dała ona społeczności b. wojskowych istotne i trwałe wartości, których ma ona prawo spodziewać się od każdej naprawdę pożytecznej organizacji? Na to pytanie postaramy się odpowiedzieć w następnym artykule.

Stany Zjednoczone dążą do przywrócenia pokoju religijnego w Meksyku

(KAP) „Times" donosi z Waszyngtonu, że rząd Stanów Zjednoczonych jest b. zainteresowany tem, by arcybiskup Ruiz powrócił do Meksyku w swym nowym charakterze legata apostolskiego. Jeżeli stabilizacja rządu Portesa Gil'a niema być iluzoryczną, to — zdaniem Waszyngtonu — zakończenie sporu religijnego musi stać się faktem. Rząd amerykański przypisuje sobie zasługę, że przy pomocy posła swego w Meksyku, Dwight'a Morrow'a, jeżeli nie spowodował, to w każdym razie przyśpieszył nominację legata papieskiego.

Korespondent wspomnianego pisma nie przewiduje zbytnich trudności przy rokowaniach kompromisowych w sprawie rządowej rejestracji księży, natomiast spodziewa się ich przy kwestji nauki religji w szkołach meksykańskich. Na tempo negocjacji wpłynie też niewątpliwie w sposób ujemny istniejące dziś, konstytucyjnie zawanowane prawo każdego związkowego stanu meksykańskiego do dowolnego ograniczenia liczby duchowieństwa we własnym okręgu.

Nauka religji w szkołach włoskich

Włoski minister oświaty Belluzzo ogłosił niedawno nowe rozporządzenia o nauce religji w szkołach średnich. Rozporządzenia te nawiązują do dekretu z 5 lutego 1928 r., który wprowadził naukę religji do szkół początkowych. W związku z tem „Osservatore Romano" pisze, że wprowadzenie w życie tych postanowień będzie nietylko formalnym aktem uznania państwowej religji katolickiej, lecz także stwierdzeniem, iż całe nauczanie we Włoszech otrzyma nową podstawę. Państwo ponownie uznaje naukę religji za przedmiot obowiązujący, który winien być prowadzony według zatwierdzonych przez władze kościelne podręczników. Równocześnie modlitwa szkolna i wspólny śpiew pieśni religijnych mają być obowiązkiem uczniów i nauczycieli.

Specjalny nacisk jednakże będzie położony na przygotowanie sił nauczycielskich. W porozumieniu z władzami duchownemi utworzone zostały kursy katechetyczne. Władzom kościelnym przysługuje prawo wyboru odpowiednich nauczycieli religji. Chodzi obecnie o wychowanie dla kraju nowej, po chrześcijańsku myślącej i czującej młodzieży. Dla urzeczywistnienia tego celu konieczne jest przygotowanie zastępu nauczycieli katolickich, którzy i w prywatnem swem życiu będą wysoko cenili zasady religijne. W przyszłości musi istnieć solidarna, na wzajemnem zaufaniu oparta współpraca między władzami kościelnemi i szkołą. Innym ważnym problemem jest inspekcja szkół przez czynniki kościelne. Na początku każdego roku szkolnego biskupi będą przedkładali rządowi nazwiska księży, wyznaczonych na inspektorów religji. Po porozumieniu stron taki inspektor szkolny będzie przedstawiał władzom rządowym swój program do zatwierdzenia, poczem otrzyma prawo wizytowania podległych mu szkół. Po dokonanej wizytacji inspektor religji będzie sporządzał sprawozdanie o swej działalności zarówno dla władz świeckich jak i duchownych.

Pojedynki na Węgrzech mają być zakazane

Z Budapesztu donoszą: W swem exposé, wygłoszonem na jednem z ostatnich posiedzeń sejmu węgierskiego, oświadczył minister sprawiedliwości, że między innemi reformami, które zamierza w najbliższym czasie przeprowadzić, projektowane jest zniesienie tych wszystkich przepisów, w myśl których pojedynek jest na Węgrzech dopuszczalny. Minister Zsitvay uważa, że pojedynek jest przeżytkiem i że system bronienia honoru drogą popełnienia nowych ciężkich przestępstw stanowczo zasługuje na potępienie. Węgierski kodeks karny dotychczas nie uznawał zranienia człowieka w pojedynku (a nawet zabicia) za przestępstwo. Przeciko takiemu stanowi rzeczy występowano już niejednokrotnie, ale wszystkie próby w kierunku anulowania odnośnych przepisów kodeksu karnego napotykały na wielkie trudności przez wzgląd na obowiązujący wśród oficerów specjalny kodeks honorowy. Minister Zsitvay jest jednak przekonany, że i tę przeszkodę uda się już w czasie najbliższym usunąć.

„Ekspansja Włoch faszystowskich"

Pod powyższym tytułem wygłosił wczoraj p. dr. Zdzisław Stahl, przewodniczący Wydziału Wykonawczego Młodych, bardzo interesujący odczyt w lokalu Obozu Wielkiej Polski przy św. Marcinie.

Prelegent omówił wzmożenie się siły i znaczenia narodu włoskiego w ciągu lat ostatnich — i to zarówno na terenie międzynarodowym, jak w dziedzinie twórczości ideowo - kulturalnej, obyczajowej, gospodarczej i t. p. — Stwierdził przytem, że ruch faszystowski jest jedynie wyrazem tej potężniejącej z roku na rok ekspansji narodu włoskiego — który po okresie letargu i rozbicia wysuwa się obecnie na czoło narodów naszej cywilizacji. Wreszcie prelegent podkreślił, że naród polski ma wszelkie warunki ku temu, by wykazać podobną siłę ekspansywną, jak Włochy. Od nas samych to tylko zależy.

Bardzo licznie zgromadzeni słuchacze nagrodzili odczyt p. dr. Stahla gorącemi oklaskami, poczem p. red. Fengler, kierownik Wydziału Grodzkiego Młodych, którego staraniem odczyt się odbył, zrekapitulował wywody referenta, nawiązując do obecnej sytuacji. Odśpiewaniem „Hymnu Młodych" zakończono to piękne zebranie.

Obrady stronnictw ludowcowych

Warszawa, 12. 6. (AW.) W dniu wczorajszym obradowały w Sejmie kluby parlamentarne „Wyzwolenia" i P. S. L. Piasta. Oprócz spraw bieżących rozważano w obu ugrupowaniach możliwości zbliżenia politycznego oraz ujednostajnienia taktyki parlamentarnej stronnictw chłopskich.

Powyższy temat był już poprzednio omawiany przez Stronnictwo Chłopskie. W dniu dzisiejszym „Wyzwolenie" rozpoczyna 2-dniowy kongres stronnictwa, na którym ma być omawiana w pierwszym rzędzie kwestja zjednoczenia stronnictw włościańskich.

Znowu katastrofa autobusowa

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.) Między Kołem a Kłodawą nastąpiło zderzenie autobusów. 11 pasażerów jest rannych, a siedzący w rowie przy szosie 10-letni pastuszek został przyduszony przez ciężar wywróconego autobusu i zginął na miejscu. (w)

P. Rosa Bailly udaje się na P. W. K.

Warszawa 12. 6. (Tel. wł.) Do Warszawy przybyła p. Rose Bailly, założycielka i przewodnicząca towarzystwa „L'Amis de Pologne". Udaje się ona na wystawę do Poznania. (w)

Polacy amerykańscy objeżdżają Rzeczpospolitą

Lwów 12. 6. (PAT) Przyjechała do Lwowa z Zakopanego wycieczka Polaków amerykańskich z p. Olejniczakiem na czele w liczbie około 40 osób.

Katowice 12. 6. (PAT) Dziś wieczorem przybywa tu z Warszawy wycieczka Związku Narodowego Polaków w Ameryce w liczbie 25 osób. Wycieczka ta przenocuje w Katowicach, a w dniu 13 bm. zwiedzi kopalnie, huty i Targowicę Mysłowicką, poczem o godzinie 22 odjedzie do Torunia.

Wycieczka łotewska w Warszawie

Warszawa 12. 6. (PAT) Wycieczka przemysłowców i dziennikarzy łotewskich, która została zorganizowana z inicjatywy polsko - łotewskiej Izby Przemysłowo - Handlowej w Rydze, kierowana przez konsula polskiego w Rydze p. Kolankowskiego, po 3-dniowym pobycie w Poznaniu, przybyła do Warszawy.

Obrady międzyn. związku robotników włókienniczych

Warszawa, 12. 6. (AW.) W dniach 15 i 16 lipca odbędzie się w Warszawie kolejna sesja rady generalnej Międzynarodowego Związku Robotników Przemysłu Włókienniczego.

Na sesję przybędzie również sekretarz generalny tej organizacji, socjalista Tom Shaw, pełniący obecnie obowiązki ministra wojny w rządzie Mac Donalda.

Anglja a Sowiety

Moskwa, 12. 6. (AW.) Wiele uwagi poświęcają koła sowieckie kwestji ponownego nawiązania stosunków dyplomatycznych z rządem Mac Donalda.

Jak się zdaje, rząd sowiecki nie poczyni żadnych kroków, oczekując na inicjatywę premjera rządu angielskiego. Mimo to rząd sowiecki zamierza wykorzystać oświadczenie w tej sprawie, uczynione przez Mac Donalda. W Moskwie wymieniają już nawet nazwiska ewentualnych przedstawicieli rządu sowieckiego w Londynie. M. in. wymieniane jest nazwisko szefa G. P. U., Mienżyńskiego.

Londyn 11. 6. (AW) Wiadomość o depeszy, wystosowanej przez Trockiego do Mac Donalda, z prośbą o udzielenie wizy wjazdowej wywołała duże poruszenie. Sfery konserwatywne są zgodne w opinji, iż nie należy dopuszczać do przyjazdu do kraju elementów, mogących wpływać na rewoltowanie mas, względnie sianie niepokoju w państwie, bez względu na stosunek tych elementów do panującego regime'u w Z. S. S. R.

Pewna opozycja przeciwko dopuszczeniu Trockiego do Anglji ujawnia się najwidoczniej także i w kołach obecnie rządzących. Motywem tej opozycji są obawy, czy dopuszczenie Trockiego do Anglji w charakterze pierwszego kroku socjalistycznego nie wpłynie ujemnie na ułożenie się stosunków między Anglją i Z. S. R. R. na nowych zasadach i czy nie dostarczy opozycji konserwatywnej popularnego atutu antykomunistycznego do walki z rządem. Decyzji w omawianej sprawie ze strony czynników rządowych nie należy oczekiwać w dniach najbliższych.

„Kuracja" dla bojówkarzy komunistycznych

Berlin, 12. 6. (AW.) — Komenda ukraińskiej armji sowieckiej zaprosiła wszystkich komunistów, którzy „ucierpieli" w czasie wypadków 1-szomajowych w Berlinie, na Ukrainę, gdzie będą mogli odbyć bezpłatną kurację i odpoczynek.

Rykow idzie w odstawkę?

Moskwa, 12. 6. (AW.) Jak się okazuje urlop Rykowa spowodowany został faktycznie chorobą. Mimo to krążą pogłoski, iż Rykow nie powróci już na swoje stanowisko.

Z przygotowań do Wszechsłowiańskiego Zlotu Sokolstwa

W dniach 29 i 30 czerwca oraz 1 lipca odbędzie się w Poznaniu Wszechsłowiański Zlot Sokolstwa. Na Zlot ten przybywają nasi druhowie z całej Polski, a również rodacy z za oceanu, Niemiec, Francji, Belgji i Holandji, dalej — Sokoli z Czechosłowacji, Jugosławji, Bułgarji. oraz emigracji rosyjskiej. Ogólna ilość uczestników Zlotu wyniesie około 30 tys. druhów i druhen, a w tym dwa tysiące gości zagranicznych.

Prócz różnych komisyj zajmujących się przygotowaniem do Zlotu, została utworzona również p. i. Komisja Przyjęć Dzielnicy Wielkopolskiej Sokoła, zadaniem której będzie opiekowanie się i udzielenie pomocy informacyjnej delegacjom zagranicznym reprezentującym Związki Słowiańskie Sokoła. W tym celu Komisja Przyjęć posiada w swoim gronie szereg osób władających językiem obcym (francuski, angielski, czeski, chorwacki, serbski, bułgarski, rosyjski, włoski i niemiecki).

VII. Zlot Sokołów zmierzający do zbliżenia prawie wszystkich narodów słowiańskich i wykazania rozwoju idei sokolej, wymaga dużego wysiłku pracy ludzi odpowiedzialnych zdających sobie sprawę z ważności tego wielkiego Zlotu. Każdy zatem z członków komisji zaznajomiony jest z ideologją i historją sokolstwa polskiego, oraz ze wszystkiemi szczegółami programu uroczystości zlotowych.

Zadaniem każdego będzie: 1. dowiedzenie się, gdzie jest przygotowana kwatera dla osoby, do której został wyznaczony; 2. dopilnowanie, aby odnośne władze przydzieliły odpowiednie środki lokomocji; 3. spotkanie na dworcu osoby, do której przyboczny jest przydzielony, zaopiekowanie się bagażem i odwiezienie gościa do przeznaczonej kwatery; 4. towarzyszenie gościowi na mieście, zapewnienie mu miejsca na oficjalnych bankietach i t. p.

Członkowie Komitetu Przyjęć będą mieli opaskę białą z wyhaftowanemi dwoma chorągiewkami o barwach polskiej i danego państwa, do którego przyboczny będzie przydzielony.

Kurs katechetyczny w Poznaniu

We wtorek rozpoczął się trzydniowy kurs katechetyczny na auli gimnazjum Marji Magdaleny. Nabożeństwo w kościele pobernardyńskim odprawił ks. biskup Dymek. Obrady zainaugurował ks. radca dr. Noryśkiewicz, który wskazał na coraz wyraźniej przejawiające się przebudzenie religijne, szczególniej zaś wśród młodzieży akademickiej, czego wymownym dowodem ostatnie wystąpienia studentów w Poznaniu, Lwowie i innych centrach uniwersyteckich. Burzliwe oklaski towarzyszyły temu oświadczeniu. Troska o wykształcenie i wychowanie religijne zniewala wszystkich katechetów do szukania najlepszych dróg, by zakorzeniać prawdy Boże. Powitawszy gości, wśród których znaleźli się ks. biskup Dymek, kurator dr. Namysł, naczelnik dr. Wład i wielu innych, oddał mówca przewodnictwo na wtorek w ręce nestora katechetów polskich ks. radcy Gadowskiego w Bochni, na środę w ręce ks. prof. dr. Baranowskiego z Poznania, na czwartek w ręce ks. dr. Siary z Król. Huty.

Na kursie reprezentowane są wszystkie dzielnice Polski, liczba uczestników wynosi około 300 osób. — We wtorek wygłosili wykłady: ks. prob. Adamski z Łodzi: Religijny ruch pedagogiczny od r. 1900 — 1929, ks. prof. Karasiewicz z Wolsztyna zdał sprawozdanie z II Kongresu Katechetycznego w Monachjum, ks. prof. Masłowski z Wolsztyna wygłosił sprawozdanie z ogólnopolskiego kursu katechetycznego w Krakowie, ks. prof. Prumbs z Poznania mówił na temat: Lekcja religijna na tle koncentracji historycznej, zaś ks. prof. Powel: Lekcja religji na tle koncentracji logicznej. — Około godziny 17½ zamknięto obrady pierwszego dnia. (sk)

Zjazd kobiet z wyższem wykształceniem

ODEZWA

W dniach 29 i 30 b. m. odbędzie się w Poznaniu pierwszy ogólno-polski zjazd wszystkich oddziałów Stowarzyszenia Kobiet z wyższem wykształceniem, tuż przed międzynarodowym kongresem „Fédération Internationale des Femmes diplomées des Universytés“ w Genewie.

Zjazd poznański ma na celu zbliżenie intellektualne i towarzyskie polskich kobiet, posiadających dyplomy szkół akademickich, ażeby przez skonsolidowanie się wewnętrzne stworzyć silną organizację wewnątrz kraju a poważną filję międzynarodowego związku. Zjazd Poznański, który będzie zarazem stanowił nadzwyczajne walne zebranie delegowanych wszystkich oddziałów, przedsięweźmie w pierwszym rzędzie przeprowadzenie reformy statutów Stowarzyszenia. Prócz tego znajdują się na porządku obrad poważne referaty naukowe oraz dyskusja nad sprawami reformy żeńskiego szkolnictwa średniego. Członkowie zjazdu zwiedzą przy sposobności Powszechną Wystawę Krajową i wezmą udział w zebraniach towarzyskich. Zapraszamy niniejszem jaknajserdeczniej wszystkich członków Stowarzyszenia z Warszawy, Lwowa, Krakowa, Wilna, Lublina, Torunia, Katowic i miast prowincjonalnych o liczne przybycie do Poznania, gdzie przygotowano już wygodne a niedrogie pomieszczenie dla miłych gości.

Zarazem wzywamy Koleżanki, które nie przystąpiły jeszcze do organizacji, o szybkie wpisanie się do swoich oddziałów i przybycie do Poznania, ażeby Zjazd Kobiet z wyższem wykształceniem stał się poważną manifestacją solidarności kobiecej i żeby prace Zjazdu uwieńczone były pomyślnym skutkiem.

Wszelkie zapytania prosimy kierować pod adresem przewodniczącej Oddziału Poznańskiego, dr. M. Parczewskiej, Kantaka 1.

Zarząd Oddziału Poznań.

Zjazd Zw. Był. Słuchaczy Uniwersytetów Ludowych

W niedzielę 23. bm. odbędzie się w Uniwersytecie Ludowym w Dalkach (pod Gnieznem) zjazd wszystkich byłych słuchaczy Uniwersytetów Ludowych.

O godz. 9-tej Msza św., o godz. 10 przemówienie ks. dyr. Ludwiczaka, o godz. 11-tej wykład p. prof. Klimy p. t. „Uroczyste dni 10-lecia Rzplt. Polski w Poznaniu i Gnieźnie“. Potem wspólny obiad i fotografja. O godz. 14 zagajenie walnego zjazdu. Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; referat z działalności Koła pow. Środa, dyskusja, wybór nowego Zarządu, wolne głosy, organizacja kół pow. Potem zabawa połączona z wiankami i sobótką.

Osobnych uwiadomień się nie wysyła. Aby ułatwić przyjazd zarząd związku robi starania o zniżki kolejowe, opiewające na 66 proc. opustu w cenie biletu powrotnego. Zarząd.

Zjazd Okręgowy Tow. Przemysłowych w Skalmierzycach

W niedzielę 9 bm. odbył się w Skalmierzycach na sali Domu Katolickiego zjazd delegatów Towarzystw Przemysłowych Okręgu ostrowskiego. Obecnych było około 50 delegatów.

Zjazd zagaił i powitał prezes Tow. Przemysłowego w Skalmierzycach p. Ławniczak, oddając następnie przewodnictwo w ręce prezesa okręgowego b. posła p. Lasoty z Ostrowa. P. Lasota po objęciu urzędowania przystąpił do stwierdzenia obecnych delegatów i reprezentantów towarzystw, poczem przywitał delegata Zarządu Związku z Poznania p. Bartkiewicza, nowowybranych członków Izby Rzemieślniczej pp. Rowińskiego i Rogalewskiego, oraz nauczyciela szkoły dokształcającej p. Roszaka.

Sprawozdanie z czynności zarządu okręgowego zdał sekretarz p. Malecha, które uzupełnił jeszcze p. prezes Lasota, podkreślając wielką żywotność, którą wykazały towarzystwa okręgu ostrowskiego. Poczem p. prezes udzielił głosu członkowi głównego zarządu z Poznania p. Bartkiewiczowi, który wygłosił referat na temat: „Rzemiosło a obecny kryzys gospodarczy“. Referat obszerny i treściwy nagrodzono hucznemi oklaskami.

W ożywionej dyskusji, która się wywiązała nad referatem, zabierali głos p. i. pp. Rowiński, Rogalewski, Kaźmierczak i inni.

Jako drugi referent przemawiał p. Rowiński n. t. „o szkole dokształcającej“. W dyskusji zabierali głos pp. Roszak, Malecha, Bartkiewicz, Rogalewski, Kaźmierczak, Kostrzewa i prelegent. Po wniesieniu kilku wniosków, które przekazano Głównemu Zarządowi w Poznaniu, przystąpiono do uzupełnienia zarządu okręgowego. Nowowybranymi członkami są: p. Rogalewski z Ostrzeszowa i p. Grzegorek z Skalmierzyc. Następny zjazd uchwalono odbyć w Raszkowie. Na zakończenie p. prezes poseł Lasota podniósł znaczenie rzemieślnika jako obywatela i wniósł okrzyk na cześć „naszej najukochańszej Rzeczypospolitej“, poczem hasłem „Przemysłowi cześć!“ zakończył obrady. T. P.

Zjazd katolików francusk. departamentu Isere

(KAP) W niedzielę odbył się w Bourgoin zjazd katolicki, w którym wzięło udział 60.000 katolików z departamentu Isère. Ks. kanonik Desgranges, poseł do parlamentu z Morbihan, wygłosił przemówienie o odzyskaniu swobód obywatelskich, w którem zaznaczył, że w tej sprawie nie można za bardzo liczyć na posłów, ponieważ są oni ściśle zależni od opinji publicznej. Opinja publiczna musi być zdobywana za pośrednictwem prasy, żewego słowa i dobroci. Jeżeli w r. 1928 uzyskano od parlamentu zgodę na zajęcie się projektami ustaw, które od 1928 roku nie były ani razu przedmiotem obrad izby, to w głównej mierze należy to zawdzięczać usiłowaniom Związku katolików francuskich.

Zgromadzenie przyjęło rezolucję, w której, złożywszy hołd Ojcu św., żąda uznania prawnego nietylko dla dziewięciu kongregacyj, lecz dla wszystkich, ponieważ wszystkie są godne tego, żąda wolności zrzeszeń dla wszystkich, w łączności z 50.000 mężów ze zjazdu w Voiron i 160.000 osób, podpisanych na petycji z Dauphinois, domaga się powrotu kartuzów, protestuje przeciwko państwowemu monopolowi wychowania i żąda całkowitej swobody nauczania. Rezolucja kończy się odnowieniem postanowień, że cele te będą zrealizowane w zgodzie i karności.

1500 rocznica śmierci św. Augustyna

(Kap) Jubileusz 1500 rocznicy śmierci Wielkiego Ojca Kościoła, który zmarł w Hippo, w 430 roku, ma być obchodzony z wielką uroczystością przez cały świat katolicki. Celem uczczenia św. autora „Wyznań“, międzynarodowy kongres eucharystyczny w r. 1930 odbędzie się w Kartaginie, dokąd już przed kilku tygodniami udał się prezydent międzynarodowego komitetu eucharystycznego, biskup Heylen z Namur, by osobiście kierować przygotowaniami do kongresu.

Zakon Augustjanów w Toskanji opracowuje wielki program uroczystości jubileuszowych. Wychodzące we Florencji „Bolletino Storico Agostiniano“ zamierza wydać w języku łacińskim główne dzieła Biskupa z Hippo, a przedewszystkiem jego „Civitas Dei“ i wyczerpującą biografję Świętego. Augustjanie hiszpańscy ogłosili wielki konkurs literacki na prace naukowe o działalności św. Doktora Łaski jako teologa, mówcę i pisarza. Nagrody za najlepsze prace wyniosą łącznie 200.000 lir.

Z miasta watykańskiego

(KAP) W mieście watykańskiem zbudowana będzie stacja telegraficzna, która otrzyma połączenie z Rzymem i ze stacjami zagranicznemi. Projektowana jest również budowa telegrafu bez drutu, którą kieruje Marconi.

W połowie czerwca mają być wypuszczone nowe papieskie znaczki pocztowe różnej wartości (15 rodzajów), oraz dwa rodzaje znaczków specjalnych dla przesyłek ekspresowych. Następnie mają być wydane monety watykańskie, jednakże w bardzo ograniczonej ilości.

Humor Papieża

W dniu 5. b. m. Ojciec św. odwiedził urząd telegrafu w Watykanie i z ożywieniem rozmawiał o jego urządzeniach.

Wychodząc, powiedział:

„Jest to rzecz, o której św. Piotr nie potrzebował myśleć“.

Rozwój obrządku wschodnio-słow. w Polsce

(KAP) T-wo św .Cyryla i Metodego w Wilnie nadesłało ostatnio wyniki prac unjonistycznych, podjętych w Rzeczypospolitej od r. 1923. Od tego czasu potomkowie dawnych unitów na wschodnich kresach naszego państwa, przemocą przypisani do schyzmy w latach represyj religijnych, zaczęli usilnie się starać o powrót na łono Powszechnego Kościoła. Mając wielki sentyment do obrządku wschodniego, zwracali się z prośbą do Ordynarjuszy o pozostawienie liturgji wschodnio-słowiańskiej przy całkowitem zespoleniu z hierarchją rzymsko-katolicką. Chodziło im także o kapłanów, znających język ojczysty, którzyby zasad św' wiary w tym języku nauczać mogli zarówno ich samych, jak ich dzieci.

Już w roku 1925 powstały pierwsze parafje wschodnio-słowiańskiego obrz. katolickiego w diecezji podlaskiej, następnie zaś ruch unjonistyczny ogarnął stopniowo archidiecezję wileńską, tudzież diecezję pińską i łucką. Przybierający z roku na rok ruch ten na sile, budzący uśpione u nas tradycje unijne, został otoczony troskliwą opieką XX. Biskupów wymienionych diecezyj, życzliwością Episkopatu Polski i szczególnem zainteresowaniem i poparciem Stolicy Apostolskiej. Nie wielki okres czasu mija od chwili tej szlachetnej inicjatywy, a już możemy podać do wiadomości wyniki mozolnej pracy, nawiązanych do wspaniałych tradycyj unji na ziemiach Rzeczypospolitej.

Obecnie według danych statystycznych, a więc ścisłych, stan obrządku wschodnio-słowiańskiego przedstawia się w ogólnych zarysach następująco:

Archidjecezja wileńska posiada 3 kościoły wsch. słow. obrządku i 6 parafij, prócz tego jedną filję administratorów parafij — 3 (ks. ks .Sułkowski, Rżecki i Sirko). Z unitami współpracują niektórzy księża łacińscy, ponadto poświęcają się unji OO. Jezuici wschodnio-słowiańskiego obrządku. OO. Jezuici w pracy tej mają zatrudnionych: kapłanów 6, kleryków 8, braci 5, nowicjuszy 8. Oprócz tego z pożytkiem dla sprawy unijnej pracują w nowozorganizowanem zgromadzeniu SS. Misjonarki Serca Jezusowego rytu wsch. słowiańskiego. Zgromadzenie to liczy 20 osób. Liczba wiernych w dwóch parafjach, kanonicznie erygowanych, wynosi 400 osób. Z innych parafij, znajdujących się w stadjum organizacji, oficjalnych danych i liczbie parafjan jeszcze nie mamy.

W diecezji pińskiej mamy 7 kościołów wsch. słowiańskiego obrządku i tyleż parafij, kanonicznie erygowanych. W diecezji są 3 katolickie unijne organizacje. Duchowieństwo prowadzi katechizację dzieci w szkołach powszechnych. Liczba wiernych we wszystkich parafjach unijnych diecezji pińskiej wynosi 5.471 osób.

Diecezja podlaska czyli siedlecka liczy 8 kościołów, tyleż kanonicznie erygowanych parafij, z których dwie są jeszcze w stanie organizacji. Wiernych 2.873 osoby, z parafij, znajdujących się wstadjum organizacji wiadomości nie posiadamy.

Diecezja łucka liczy kościołów 5, parafij 5, oraz jedną filję. W diecezji istnieje wyższeseminarjum duchowne wsch. słow. obrządku, gdzie profesorami są księża wsch. słow. i łacińskiego obrządku. Alummów seminarjum liczy 7. Liczba wiernych wynosi 7.760.

Reasumując powyższe widzimy, że w 4 diecezjach wsch. słow. obrządku mamy kościołów 22, parafij 26, filij 2, proboszczów 11, administratorów 10, kapłanów jeszcze bez stanowisk 3, zakonników: kapłanów 6, kleryków 8, braci 5, nowicjuszy kleryków 8. Alummów seminarjum 7, zakonnic i sióstr zakonnych 20; organizacyj katolickich 3, szkół powszechnych, gdzie się odbywa katechizacja dzieci wsch. - słow. obrządku 9. Wiernych ogółem, z wyjątkiem parafij w stanie organizacji, — 16.504.

Widzimy stąd, że ruch unjonistyczny na północno-wschodnich ziemiach naszego państwa mimo najrozmaitszych przeszkód poczynił znaczne postępy, a rozwój jego, choć powolny, jest jednak systematyczny. Dlatego też akcja unjonistyczna, prowadzona zgodnie ze wskazaniami Stolicy Apostolskiej, rokuje na przyszłość, że stanie się wielkim czynnikiem kulturalnym wschodnich terenów Polski. Te skrzętnie zebrane dane statystyczne dowodzą wielkiego wysiłku, niezmordowanej pracy i ofiary, jakie z siebie daje Kościół kotolicki, pogłębiając życie duchowe i zbliżając do kultury zachodniej ludność naszych ziem wschodnich.

Mianowanie pierwszego posła Irlandji przy Watykanie

(KAP) Według doniesień z Dublina, na stanowiska pierwszego nadzwyczajnego posła i ministra pełnomocnego przy Watykanie rada ministrów wolnego państwa irlandzkiego mianowała Charkes Bewley'a. Nazwisko Bewley'a zostało już zakomunikowane posłowi angielskiemu przy Stolicy Apostolskiej, który zawiadomił o tem Papieża. W Dublinie panuje przekonanie, że Ojciec św. wyśle równocześnie do wolnego państwa irlandzkiego swego przedstawiciela dyplomatycznego.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Masowe kradzieże koni

Wszędzie pośrednio lub bezpośrednio operowały bandy cygańskie

Namnożyło się w Wielkopolsce w ostatnich latach band cygańskich rozmaitego pokroju. Zawodowi ci koczownicy, wróżbici z kart i ręki, magicy, cyrkowcy, „artyści" wszelakiego rodzaju, zwłaszcza w dziedzinie kradzieży — wałęsają się po naszych wsiach i miasteczkach niedostatecznie kontrolowani przez władze bezpieczeństwa, siejąc nietylko postrach wśród dzieci, ale nawet wśród starszych.

Niejednokrotnie kronika kryminalna notuje porwanie koni przez Cyganów, pomijając już wiele drobniejszych kradzieży drobiu i przy wróżeniu z ręki. W ostatnich dniach napływają znowu alarmujące wieści.

W Ostrowie w pow. gnieźnieńskim, skradziono wóz, szory i parę koni własność gospodarzy Tomasza Gistra oraz Walentego Adamczyka. W pościgu, znaleziono jednego konia i po mozolnych poszukiwaniach przywrócono go właścicielowi; drugiego utopili złodzieje w Nieboczynie w gminie Kleczew w b. Kongresówce, przy przeprawie przez rzekę. W związku z tą kradzieżą poszukuje się Cyganów: około 35-letniego Ksawerego Grabowskiego i 32-letniego Roberta Kamińskiego zamieszkałych rzekomo w gminach Tyniec lub Żydów, oraz 43-letniego Romana Brzezińskiego zamieszkałego w gminie Piotrkowice w pow. konińskim.

Również w związku z kradzieżą pary wartościowych koni u rolnika Franciszka Robakowskiego w Bargłowie w pow. krotoszyńskim, poszukuje się Cyganów jako sprawców rabunku. Podejrzenia nie są wcale gołosłowne, gdyż na parę dni przed kradzieżą było u Robakowskiego kilku nieznanych Cyganów pod pozorem kupna koni. Na kilkaset metrów od zabudowań złodzieje porzucili szory. Zabrali jednak konie, które niewątpliwie trudno będzie odszukać, gdyż w kurtyzowaniu i zmienianiu wyglądu Cyganie są jak wiadomo nieprzeciętnymi mistrzami.

W ostatnim czasie dokonano kradzieży koni w tylu wypadkach, iż sądzićby można, że działa tu zorganizowana szajka pod przewodem cyganów. Zwłaszcza wypadki na pograniczu nasuwają podejrzenie, że kradzione konie przemyca się przez „zieloną granicę", co również Cyganie nieźle potrafią. Podobnie jak Żydzi uprawiają oni ożywiony handel porwanemi końmi, skupują je od poradnych złodziei.

Oto jeszcze kilka wypadków:

W Namyślakach w pow. ostrzeszowskim skradziono dobraną parę gniadych u rolnika Michała Pawlaka. Toczą się dochodzenia. W Doruchowie w powiecie kępińskim uprowadzono konia, wóz i uprząż własność dwu gospodarzy. Złodziei przytrzymano w osobach Jana Ofiary z Osieka i Andrzeja Merdacza w powiecie wieluńskim. Nie znaleziono już konia, wozu ani uprzęży, sprzedanych zapewne Żydom w Wieluniu albo Wieruszowie. (k)

O bezpieczeństwo mieszkańców

Co się dzieje na krańcach naszego miasta

Coraz liczniejsze włamania i kradzieże, zwykle niewykryte i bezkarne, odbierają mieszkańcom naszego miasta poczucie bezpieczeństwa, jakiem cieszyli się i szczycili jeszcze do niedawna. Zwłaszcza na krańcach miasta plaga ta boleśnie daje się odczuwać. Tak np. na bardzo korzystnie skądinąd położonych terenach zachodnich, między ul. Grunwaldzką i Bukowską, za aleją Przybyszewskiego powstaje nowa dzielnica z willi i domków w ogródkach. Niedawno jej mieszkańcy zbudzeni zostali kilkunastu strzałami rewolwerowemi, któremi jeden z właścicieli odpędzał podejrzanych ludzi, kręcących się koło jego domu. Przedtem jeszcze włamywacze rozcięli siatkowe ogrodzenie w willi prof. Taylora; ostatnio zuchwałe włamanie do mieszkania prof. Winiarskiego także połączone było z rozcięciem siatki ogrodzenia i wycięciem szyb, przyczem złodzieje operowali z całą pewnością, że im nic nie grozi.

Istotnie, magistrat każe tam od ulicy ustawiać ogrodzenia ozdobne, które nie dają żadnego bezpieczeństwa. Policji w tej dzielnicy nigdy się nie widzi, najbliższy posterunek jest na rogu ul. Grunwaldzkiej i Matejki, gdzie chodzi o regulowanie dość słabego ruchu ulicznego, a tam, gdzie chodzi o mienie i może życie obywateli, posterunku niema.

Patrole policyjne także tam nie zaglądają, czemu się nie należy zresztą zbytnio dziwić, bo w nocy ta dzielnica tonie w ciemnościach. Gdy koło Djakonisek wspaniałych latarni jest aż zawiele, tutaj (ul. Marcelińska, Grodziska, Szamotulska) niema ani jednej latarni gazowej. Po kilku godzinach deszczu ulice te, nie kanalizowane i nie brukowane, toną w błocie; ul. Marcelińska, na którą nawieziono gliny, stanowi jedno bagno nie do przebycia; szoferzy i dorożkarze odmawiają jazdy. Policja więc musiałaby mieć dużo poświęcenia, żeby w tych warunkach obchodzić tę dzielnicę. Jej mieszkańcy śpią z bronią pod ręką, barykadują się, trzymają psy — ale to niewiele pomaga, póki Magistrat i policja nie zaprowadzą tam porządku. Narazie jest to w całem tego słowa znaczeniu „Dziki Zachód", nie przynoszący bynajmniej chluby naszemu miastu.

KALENDARZYK

Środa, 12 czerwca 1929.

Słońce: wschód 3,29 — zachód 20,15 — długość dnia 16 godzin 46 min.
Księżyc: wschód 9,01 — zachód 0,04 = przed I kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 13 st. Cels. Pogodnie. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 764 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 20 st. Cels., najniższa plus 7 st. C.
Kal. rz.-kat.: Onufry — jutro Antoni.
Kal. słow.: Wyszomir — jutro Chotimir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka Czerwona, Stary Rynek 37.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza.
Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Maleckiego. — Apteka na Górczynie.
Wilda: Apteka „Fortuna", G. Wilda.

Pogotowie Lekarskie przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Świadectwo dojrzałości w gimnazjum p. w. Najśw. Serca Jezusa** otrzymały następujące uczenice: Borchardtówna Hermila, Kierzkówna Gertruda, Kuraszówna Bronisława, Łożyńska Halina, Maciejewska Irena, Mospanówna Ludomira, Nicklówna Helena, Orłowska Eugenja, Ossowska Jadwiga, Radomska Lidja, Sobiechówna Janina, Stabrowska Janina, Wittiżanka Aleksandra.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Spółdzielni Budowlanej Wielkopolskich Urzędników Państwowych w Poznaniu.** Zwyczajne walne zebranie odbędzie się w sobotę 15. bm. o godzinie 18 w sali 27 Uniwersytetu Poznańskiego (Collegium Minus, II ptr.). W braku kompletu odbędzie się w tymsamym dniu i lokalu drugie walne zebranie o godzinie 18.30, którego uchwały będą obowiązywały bez względu na ilość obecnych. Na porządku obrad p. i.: zmiana paragrafu 4 i 12 statutu, sprawozdania, zatwierdzenie bilansu i rachunku zysku i strat oraz ich podział, wybór prezesa Rady Nadzorczej, wnioski członków i wolne głosy. Bilans oraz rachunek zysku i strat są wyłożone do przejrzenia w lokalu Spółdzielni przy ul. Matejki nr. 35, w środę 12. bm. między godz. 18 i 19 i w. piątek, 14. bm. między 19 i 20.

— * **Ze Zw. Oficerów Rezerwy Rz. P.** W piątek 14 bm. o godz. 19.30 odbędzie się w sali restauracji Continental, ul. Św. Marcina 36, miesięczne zebranie Koła Poznań Miasto i Powiat. Na porządku obrad: Ubezpieczenie członków, program walnego zjazdu delegatów okręgowych w Katowicach.

— * **Wydział Eucharystyczny Sodalicji Pań Miejskich.** Zebranie odbędzie się dnia 14. bm. wyjątkowo już o godzinie 16 w Komitecie Tanich Kuchni, ul. Ratajczaka 31 parter lewa (obok szkoły). Wykład wygłosi ks. dr. Bross na temat „Najświętszy Sakrament jako ofiara". O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

PODZIĘKOWANIA

— * **Komitet Wykonawczy Wszechsłowiańskiego Zjazdu Śpiewaczego i Festivalu Muzyki Polskiej w Poznaniu** ma zaszczyt wyrazić niniejszem redakcji „Kurjera Poznańskiego" swą głęboką wdzięczność za tak gorliwą i skuteczną pomoc w reklamowaniu bezinteresownem tak Zjazdu Śpiewaczego, jak i Festivalu, jaką okazała nam cała redakcja „Kurjera Poznańskiego", wszyscy panowie redaktorowie i współpracownicy wszystkich działów. Pozwalamy sobie zatem złożyć na ręce Pana Redaktora całej redakcji i administracji „Kurjera Poznańskiego" nasze serdeczne „Bóg zapłać!".

Prosimy, Panie Redaktorze, przyjąć wyrazy szczególnego poważania i szacunku. Komitet Wszechsłowiańskiego Zjazdu Śpiewaczego i Festivalu Muzyki Polskiej. Poznań, ul. Marszałka Focha 65. (—) dr Surzyński, prezes, poseł na Sejm. (—) St. Wiechowicz, sekretarz.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Sekretarjat zlotowy „Sokoła"** znajduje się w szkole powszechnej przy ulicy św. Marcina 35.

— * **Uroczystość Św. Antoniego z Padwy** odbędzie się w kościele OO. Franciszkanów w czwartek 13 bm. Porządek nabożeństw przy całodziennem wystawieniu Najśw. Sakramentu następujący: Suma z kazaniem o godzinie 10, nieszpory z kazaniem i procesją o g. 7z 19.

— * **Rekolekcje zamknięte dla nauczycielek** w gmachu Seminarjum nauczycielskiego w Inowrocławiu rozpoczną się dnia 28 bm. o godz. 18 a skończą się komunją św. dnia 2 lipca rb. Koszty całkowitego utrzymania podczas rekolekcyj wynoszą 12 zł od osoby. Uprasza się zabrać z sobą koc, poduszkę, prześcieradło i powleczenie, ręcznik, kłódkę do szafy, nóż, widelec, łyżkę, łyżeczkę i serwetę oraz szczotki do rzeczy i obuwia. Zgłoszenia zechcą pp. nauczycielki przesyłać do Dyrekcji Seminarjum Nauczycielskiego w Inowrocławiu.

— * **Zwalnianie dzieci szkół powszechnych.** Nawiązując do komunikatu w sprawie zwalniania dzieci od nauki w szkołach powszechnych do ręcznej obróbki buraków cukrowych nasienników, cykorji i t. p., — donosi Komisja Pracy przy Wkp. Tow. Kółek Roln., że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego upoważniło Kuratorjum Poznańskiego Okręgu Szkolnego do zwalniania aż do odwołania dziatwy starszych roczników szkół powszechnych. Wnioski o zwalnianie dzieci należy stawiać do inspektorów szkolnych.

Prawdziwie nowoczesnym środkiem do pielęgnowania dzieci jest HYGENOL puder dla dzieci

— * **Tow. Czytelni Ludowych** prosi wszystkich pp. dyrektorów szkół średnich, inspektorów szkolnych, kierowników szkół ludowych, naczelników i kierowników urzędów państwowych, dyrektorów instytucyj publicznych i przedsiębiorstw prywatnych, którzy raczyli się przyczynić do zbiórki list ofiar na Dar Narodowy 3 Maja i dotychczas z dokonanej zbiórki się nie rozliczyli, o jaknajspieszniejsze przesłanie wypełnionych i pustych list ofiar i przekazanie zebranych kwot na konto nasze P. K. O. 200 504 Poznań.

— * **Harmonja.** Próba wraz z orkiestrą do wystawienia „Zaślubin" odbędzie się dnia 13. bm. o godzinie 20 w sali Stow. Techników, Św. Marcin 21. Ponieważ akademja sokoła odbędzie się już 28. bm., prosimy o regularne uczęszczanie na próby. — Zebranie plenarne odbędzie się 14. bm. o godzinie 20 w sali Stow. Techn. Na porządku obrad m. in. sprawozdanie wiceprezesa Bzdęgi z odbytej wycieczki zagranicznej.

— **Żeńskie Kursy Techniczne w Warszawie, Hoża 88, I. p.** Z okazji zakończenia roku szkolnego i Dorocznego Zjazdu Absolwentek Ż. K. T. odbędzie się dnia 22 czerwca o godz. 9 rano w kościele św. Anny na Krak. Przedmieściu uroczyste nabożeństwo, wieczorem tego dnia w lokalu szkoły koncert.

— * **Pokaz gazowy** z dziedziny stosowania gazu w przemyśle metalowym, odbędzie się w pawilonie „Gaz i Woda na P. W. K." (Samorządy, ul. Śniadeckich) w czwartek, dnia 13. bm. o godzinie 18.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Na cześć ks. bisk. Dymka.** Z inicjatywy i na zaproszenie Koła Towarzyskiego odbył się wczoraj wieczorem w lokalach Koła obiad na cześć dotychczasowego jego członka, Najprz. Ks. Biskupa Dymka. Szereg toastów zapoczątkował wiceprezes Koła, prezes Rady Miejskiej p. Witold Hedinger, następnie przemawiali ks. prałat Prądzyński, patron Spółek dr. Seydlitz, dr. Krotoski, dr. Surzyński, pułk. Sczaniecki z Łaszczyna i gospodarz Koła dyrektor Baranowski. — W serdecznych słowach podziękował mówcom i zgromadzonym członkom Koła w liczbie sześćdziesięciu osób ks. biskup Dymek. Po obiedzie zabawił dostojny gość w salonach Koła do godziny 11, po-

Przy zatruciu, wywołanem zepsutemi potrawami, jak również alkoholem, nikotyną, morfiną, kokainą i opjum, zastosowanie naturalnej wody **Franciszka Józefa** jest cennym środkiem pomocniczym. Lekarskie dzieła specjalne stwierdzają, iż przy zatruciu ołowiem wywołującym uporczywą obstrukcję, woda **Franciszka Józefa** jako prawdziwy środek specyficzny szybko usuwa te objawy. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 11 036

czem opuścił je, żegnany przez uczestników tej nader sympatycznej uroczystości serdecznie.

— * **O automat telefoniczny** proszą Dyrekcję Poczt i Tel. mieszkańcy Głównej. Brak w tej ludnej dzielnicy miasta takiego aparatu daje się odczuwać dotkliwie, zwłaszcza, że miejscowy urząd pocztowy kończy urzędowanie swe o godzinie 18. (jar.)

— * **Komunikacja autobusowa.** W grudniu ub. roku uruchomiła poznańska firma „Autokomunikacja" 4 autobusy. — I tak kursowały dwa na linji Poznań — Środa — Zaniemyśl, dalej jeden na linji Poznań — Skoki — Wągrowiec, jeden zaś do Wrześni via Kostrzyn — Nekla. Podróż do Środy kosztuje 2,50 zł, do Zaniemyśla 3,50 zł; przestrzeń cała, którą autobusy przebywają w godz. i 15 min., wynosi 47 klm. Autobus linji drugiej kursuje dopiero od 15 maja. Odległość wynoszącą 52 klm., przebywa autobus w godz. i 25 min., przyczem koszta przejazdu do Wągrówca wynoszą 3,50 zł, do Skoków zaś 2,50 zł. Trzecią wreszcie linję długości 46 klm. przebywa autobus w godz. i 15 min., przyczem koszty wynoszą 3 zł. Wszystkie autobusy są wozami najnowszej konstrukcji, a mogą zabrać ze sobą 28 osób. Wewnętrzne urządzenie tych wozów jest bardzo wygodne a nawet komfortowe. Kwestja bezpieczeństwa została należycie rozwiązana przez zaangażowanie pierwszorzędnych szoferów. Ponieważ koszta przejazdu są niższe od kosztów podróży 3 klasą kolei, cieszą się one stosunkowo wielką frekwencją. W bieżącym miesiącu zostaną uruchomione dwa dalsze autobusy do Stęszewa i Grodziska oraz Puszczykowa. (bp)

— * **Autobusy do Głównej.** Z dniem 9. bm. przedłużyła P. K. E. jazdę autobusów do godz. 23.20, ostatni z Głównej odchodzi o 23.40. Niewątpliwie korzystać z tej dogodności będą zwłaszcza bywalcy teatrów. Życzyćby należało, by mieszkańcy Głównej doczekali się również wprowadzenia kart abonamentowych miesięcznych. (jar)

— * **Z targu.** Dnia 12. b. m. na pl. Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 4,60—5,20 zł; masła mleczarskiego 6.80 złotych; twarogu 1.20—1.40 zł; 1 mendel jaj 2.20—2.30 zł; 1 litr śmietany 2,00—2,40 zł; 1 litr mleka pełnego 40—42 gr. Mięsa: 1 kg słoniny świeżej 3.60 złotych; słoniny wędzonej 4,00—4.40 zł; wieprzowiny 3.20 4.00 zł; wołowiny 2,70—4.40 zł; cielęciny 3.20—4.00 zł; skopowiny 3.20 3.60 zł, smalcu 4 4.20 zł; mózg cielęcy 1,50 zł. Drób: kaczka 5.00 do 8.00 zł; gęś 9,00—15.00 zł; królik 3.00 do 3.50 zł; kura 4—9 zł; para gołębi 2—3 zł; indyk 10.00—15.00 złotych; perlica 4.50—5.00 zł; 1 kg. szczupaka 5.60 do 6.00 zł; sandacza 5.00—6.00 zł; karasia 3.40—4 zł; lina 4.80—5 zł; leszcza 4—4.40 zł; białych ryb 1.60—2.00 zł; okonia 3.00—3.60 zł; węgorza 6—7 zł; suma 4.00—5.00 zł; 1 kilogram fląder płastug 2.80 złotych. Jarzyny: 1 kg marchwi 60—80 groszy; pęczek młodej marchewki 50—60 groszy; 1 kg ziemniaków 16 groszy; szpinaku 50—70 groszy; buraków 50—60 gr; 1 kg. seleru 3—4 zł; 1 kg brukwi 30 groszy; 1 kilogram młodrej kapusty 1.40 złotych; 1 kg bobu 1—1.20 zł; grochu 1 zł; fasoli 1.20 zł; 1 kg jabłek 1.40 do 1.80 zł; 1 kg maku 2.00 zł; litr oleju siemiennego 2.80 zł; litr oleju makowego 3.20 zł. — Główka sałatki świeżej 10 do 15 groszy. Wiśnie suszone kg 3 zł; inne suszone owoce (jabłka, gruszki, śliwki) kg 1.20 do 2.40 zł; pęczek rzodkiewek 30—40 gr; 1 kg. rabarberu 30—40 groszy; 1 kg. agrestu 1—1,20 zł; pęczek kalarepy 50 do 70 gr; kalafjory 1.50—2 zł; ogórki 1 do 2 zł; 1 kg. szparagów 2—3.20 zł; cebula 1 zł. za kg. Grzyby: piestrzenice 1.00—1.20 zł; majówki 1.00—1.20 zł; maślaki 2.00 zł; borówki 4—7 zł; kurki 2—2.40 zł; olszówki 2 zł; mięszane 1.40—2.00 zł; rydze 4.00 zł; 1 mendel raków 2 zł. — Dowozy dość duże, ceny naogół bez zmian. Jako nowalje ukazały się wśród grzybów borowiki, kurki i w małych ilościach rydze. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Ciężki uraz cielesny.** Dnia 10 bm. na ul. Wenecjańskiej w czasie bójki został niebezpiecznie pokłuty nożem w brzuch p. Leon Cierpka, zamieszk. przy ul. Wenecjańskiej 11-12. Wymienionego odstawio-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Gołębica".
Aurora: „Pat i Patachon p. t. Kandydaci na tron królewski".
Casino: „Ponad Śnieg".
Colosseum: „Piraci Bałtyku".
Corso: „Nędznicy".
Edison: „Głos Minaretu".
Kapitol: „Życie i przyszłość kobiety".
Metropolis: „Gołębica".
Odeon: „Współczesny Casanowa".
Renaissance: „Umarły czy zaginiony".
Słońce: „Córka Zorry".

no do szpitala miejskiego. Sprawcami wypadku są bracia Marjan i Wacław Michalakowie, zamieszk. przy ul. Wenecjańskiej 11-12. (z)

— * **Dzieciobójstwo.** Dnia 10. bm. o godz. 23.45 znaleziono w podwórzu ul. Wysokiej 11 zwłoki noworodka płci męskiej, które odstawiono do szpitala miejskiego. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Ujęcie oszustów.** W Ostrowie założyli dwaj wspólnicy tkalnię. Był tam skład z firmą, więc udało się w wielu sto sunkowo wypadkach pobrać wełnę, len i konopie od okolicznych gospodarzy, obiecując przerobić je na materjały. Pewnego dnia wyjechali właściciele, przestała funkcjonować tkalnia, która nawet nie rozpoczęła czynności, zabrakło też zebranych surowców. Było to przed kilku tygodniami. W tych dniach założycieli tkalni Józefa Rewelskiego i Józefa Nowickiego, wytropiono. Obydwu Józefów osadzono w sądowem więzieniu. (k)

— * **Aresztowanie cyganek.** Pod zarzutem kradzieży mieszkaniowej ujęto w Bydgoszczy 34-letnią cygankę Arszebę Makatusz i jej 9-letnią córkę Różę. Wróżbiarkę odstawiono do więzienia sądowego. (k)

— * **Kradzieże i włamania.** P. Zbierskiemu Józefowi skradziono z mieszkania przy ul. Marsz. Focha 76 płaszcz męski, w którym znajdowała się karta tramwajowa i inne drobne przedmioty. — Za pomocą podrobionych kluczy włamali się złodzieje do mieszkania p. Kruegera Henryka przy ul. Bukowskiej 33, jednak nic nie skradli, gdyż zostali spłoszeni. — W pociągu Zbąszyń — Poznań skradziono p. Wojtkowiakowi Marcelemu z Orzesza (Śląsk) portfel zawierający 195 mk. niem., 200 zł i dokumenty osobiste. — P. Kisielewskiemu Konstantemu skradziono w tramwaju linji 1 portfel zawierający 5 zł. — Z oddziału Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w pałacu rządowym P. W. K. skradziono wiertarkę elektryczną. (z)

— * **Czyja własność?** W Wydziale Śledczym, pokój 41, znajduje się crepe de chine w sztukach po 3, 5 i 6 m koloru niebieskiego i czerwonego. Zachodzi podejrzenie, że materjał pochodzi z kradzieży sklepowej. Poszkodowani zechcą się zgłosić po odbiór swej własności. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Ofiara rozstroju nerwowego.** W dn. 11. bm. z jeziora strzeleckiego pod Chodzieżą wyłowiono zwłoki 77-letniej Pauliny Bruchowej z Chodzieży (ul. Słowackiego 1). W dochodzeniach okazało się, że cierpiała ona od dłuższego czasu na rozstrój nerwowy i oddaliła się przed trzema tygodniami w niewiadomym kierunku. Przypuszcza się, że Bruchowa popełniła samobójstwo. (k)

— * **Rower wpadł pod auto.** W Gnieźnie na ul. Warszawskiej samochód ciężarowy firmy „Viehverwertungsgesellschaft", kierowany przez szofera Olszewskiego (ul. Mieczysława 15), wpadł na jadącego na rowerze Stefana Milczaka z Gniezna (ul. Słomianka 10). Z powodu obrażeń wewnętrznych nieszczęśliwego cyklistę przewieziono do lecznicy miejskiej w Gnieźnie. (k)

JARMARKI

— * **Ostroróg.** Dnia 19. bm. odbędzie się jarmark na konie, bydło i towary kramarskie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Swarzędz.** (Z Sokoła.) Zebranie Tow. Gimn. „Sokół" odbędzie się dnia 15. b. m. o godzinie 20,30 w lokalu druha Korcza. Zarząd i komisja jubileuszowa o godz. 19,30. Z powodu krótkiego terminu, który nas dzieli od 25-lecia, uprasza się o liczne przybycie druhów. Goście mile widziani.

— * **Rogoźno.** (Z Tow. Robotników Polsko - Katolickich.) W ubiegłą niedzielę urządziło tutejsze Tow. Robotników Polsko - Katolickich swą doroczną zabawę letnią w ogrodzie Hotelu Centralnego. — Przed południem o godz. 10 nastąpił wymarsz z lokalu p. Wieczorka na czele z orkiestrą do kościoła na mszę św. Po południu udano się do ogrodu, gdzie odbył się koncert i zabawy dla dorosłych i dzieci. Wieczorem rozpoczęła się w sali Hotelu Centralnego zabawa taneczna, która trwała do rana.

— (Z Rady Miejskiej.) Na ostatniem zebraniu Rady Miejskiej nastąpiło wprowadzenie w urząd członka Magistratu i zastępcy burmistrza p. Wiktora Dokowicza, który został ponownie wybrany na następne 6 lat. Aktu instalacji dokonał p. burmistrz Smukalski, poczem imieniem Rady Miejskiej przemawiał przewodniczący p. dr. Wysocki. (l)

— * **Czarnków.** (Pierwsza procesja.) W wiosce Chełst, tuż nad granicą polsko-niemiecką, odbyła się pierwsza procesja z kaplicy, wykupionej swego czasu od protestantów, którym służyła jako dom modlitwy. W procesji brały udział liczne rzesze okolicznych mieszkańców i Tow. Powstańców i Wojaków z sztandarem. Zebrani nad granicą Niemcy patrzeli z podziwem na podniosłą uroczystość kościelną, odbywającą się na odwiecznej ziemi piastowskiej

— * **Nowy Tomyśl.** (Z życia Powst.) Dnia 2 bm. odbył się zjazd XV. Okręgu Zw. Tow. Powstańców i Wojaków D. O. K. VII. Zjazd ten zapoczątkowano capstrzykiem w sobotę. W dniu zjazdu o godz. 6 odbyło się strzelanie o mistrzostwo Okręgu. O godz. 9,40 przyjmowano delegacje i towarzystwa na dworcu, poczem odbył się wymarsz na nabożeństwo, a po nabożeństwie apel, na którym przemawiał prezes okręgowy p. Musiał. Po udekorowaniu członków medalem, po żołniersku przemówił p. pułk. rez. Lange. Następnie wysłano delegację z wieńcem na grób Nieznanego Powstańca z roku 1863. Podniosły ten apel zakończono defiladą. O godz. 14 rozpoczęto zawody na tut. boisku. — Wieczorem odbyła się zabawa taneczna na sali „Kresowianka".

— * **Strzelno.** (Boże Ciało.) Jak w latach ubiegłych tak i w obecnym wyruszyła z kościoła farnego wspaniała procesja na Rynek. Domy przybrano w zieleń, girlandy, obrazy. Gdzieniegdzie powiewały sztandary o barwach papieskich. Celebrował procesję ks. radca Czechowski, proboszcz strzeliński, baldachim otaczali członkowie Bractwa Kurkowego w mundurach. Procesja była wspaniałą manifestacją uczuć katolickich tutejszej ludności.

— (Święto Młodych Polek.) Tutejsze Stow. Młodych Polek obchodziło przed kilku dniami swe doroczne święto. Po przystąpieniu do komunji św., odbyło się uroczystościowe zebranie, które zagaiła prezeska p. Matuszakówna. Następnie zabrał głos ks. radca Czechowski i omówił znaczenie społeczne organizacyj młodzieży. Po szeregu przemówień i deklamacyj zakończono pierwszą część obchodu. Na zakończenie odbyła się wieczornica z przemówieniami, deklamacjami i przedstawieniem amatorskiem.

— (Różne.) Znajdujący się na Rynku cokół po dawnym pomniku niemieckim został w ostatnim czasie rozebrany a miejsce pod nim zabrukowano. Na Rynku ustawiono ostatnio kiosk, który ma zarazem służyć informacjami dla zdążających na Powszechną Wystawę Krajową do Poznania.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Zielone świąteczne strzelanie Bractwa Kurkowego o godność króla i rycerzy dało następujące wyniki: królem został ponownie p. Müller Fr., pierwszym rycerzem p. Szydzik, drugim p. Edward Boesche. (mc.)

— * **Kępno.** (Z życia młodzieży polskiej.) Przed kilku dniami odbył się zjazd delegatów Stow. Młodz. Polskiej z powiatów kępińskiego i ostrzeszowskiego. Zjazd został zwołany przez związek w Poznaniu w celu utworzenia w Kępnie Okręgu Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej. Po referacie ks. Jarosza z Poznania, uchwalono utworzyć okręg i przystąpić do wyboru zarządu. W skład tego zarządu wchodzą pp. Adam Pankowski — prezes, Seweryn Ceglarek — sekretarz, Józef Borowski — naczelnik i Stanisław Wałęsa — skarbnik. Do patronatu okręgowego zostali powołani: ks. prob. Nowacki z Kępna, nauczyciel p. Kałużny z Turków, inspektor szkolny p. St. Nieborak i pp. Szczurek, Zygmunt Kiełmiński, oraz Józefat Trocha z Kępna. Do okręgu zgłosiło swój akces 12 stowarzyszeń. W końcu uchwalono odbyć zlot okręgowy w dniu 14 lipca br.

— (Zlot Sokołów.) Z początku czerwca odbył się okręgowy zlot Sokoli, który był równocześnie próbą generalną ćwiczeń zlotowych w Poznaniu. Programowe występy publiczne nie mogły się odbyć z powodu ulewnego deszczu. Wskutek tego zlot nie przyczynił się do spodziewanego zasilenia funduszu zlotowego dla ćwiczących. (ka)

— * **Ostrzeszów.** (Egzamin dojrzałości.) Pod przewodnictwem delegata Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego p. dr. Jana Wowczaka złożyli egzamin dojrzałości przy tut. Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem pp. Cieśla Stanisław, Dokuczyc Karol, Dobosz Piotr, Eckert Paweł, Friedrich Emil, Guzenda Czesław, Gellert Aleksander, Grzesiek Teodor, Jonczak Stanisław, Klaus Zygfryd, Kutzner Waldemar, Klóska Zygmunt, Ludkiewicz Aleksander, Mikołajczyk Józef, Mondil Paweł, Pospieszył Emil, Rospenk August, Rządkowski Stanisław, Smetana Józef, Szubert Stanisław, Stasiak Ludwik, Tyszkiewicz Marjan, Tomasz Adolf, Ulita Jan, Wojtasik Jan, Wittek Stanisław. (oys)

Szkoła mleczarska we Wrześni

W dniu 1 bm. odbyło się w Wrześni uroczyste poświęcenie szkoły mleczarskiej, instytutu mleczarskiego i mleczarni. O godzinie 10 zajechał przed kościół farny ks. biskup Laubitz z Gniezna, którego powitał od stóp ołtarza w serdecznych słowach ks. dziekan Fierek. Ks. Biskup podziękował za powitanie, złożył życzenia ważnej i pożytecznej placówce oświatowej i gospodarczej i udzielił swego błogosławieństwa licznie zebranym wiernym. Solenne nabożeństwo odprawił ks. Berger.

Po nabożeństwie udali się goście powozami i samochodami do szkoły mleczarskiej, gdzie powitał przemową ks. Biskupa oraz ministra Niezabytowskiego prezydent Wielkopolskiej Izby Rolniczej p. Szulczewski i złożył podziękowanie wszystkim tym władzom i osobom, którzy przyczynili się do postawienia tak pięknego dzieła. Ks. Biskup dokonał potem aktu poświęcenia wszystkich gmachów, następnie szczegółowo przeglądał mleczarnię, instytut mleczarski i szkołę mleczarską. W południe odbył się oficjalny obiad w sali p. Krenza, w czem udział wzięło około 120 osób. Podczas obiadu toastował p. prezydent Szulczewski na p. ministra Niezabytowskiego, p. minister na pomyślność szkoły mleczarskiej, p. hr. Mycielski jako prezes Rady Nadzorczej Spółdzielni Mleczarskiej na ks. biskupa Laubitza. Odpowiedział serdecznie ks. Biskup i życzył jak najlepszego rozwoju dziełu, które właśnie był poświęcił. Od miasta złożył życzenia dla naszej placówki p. burmistrz Sołtysiak.

Szkoła mleczarska w Wrześni jest drugą na całą Polskę; kształci się w niej przeszło 40 uczni na przyszłych kierowników mleczarń. Przyłączona do instytutu mleczarnia spółdzielcza jest największą mleczarnią w Polsce, przerabiającą obecnie 22.000 litrów mleka dziennie; oczywiście jest urządzona zupełnie nowocześnie. Placówka ta ma dla naszego rolnictwa bardzo doniosłe znaczenie. (J)

SPORT

Hippika

Dziesiąty dzień wyścigów konnych w Ławicy przyniósł następujące wyniki: 1) Płaska 800 zł., 1.600 m. „Geraz" Verkaya; 2) Płoty 1.000 zł., 2.400 m. „Igor" Daszewskiego; 3) Przeszkody 600 zł., 3.200 m. „Rysia" gr. of. 7. d. a. k. 4) Płaska 1.200 zł, 1.800 m. i premja 1.500 zł. m. Poznania dla właściciela kania zwycięzcy: „Mrok" I. Mielżyńskiego; 5) Przeszkody 700 zł., 3.200 i nagroda hon. J. Mikołajczaka: „Ułan" rtm. Antoniewicza oraz rtm. Królikiewicza; 6) Płoty 800 zł., 2.400 m.: „Urwipołeć" L. J. bar. Kronenberga; 7) Przeszkody 800 zł., dyst. 3.200 m.: „Caraibe" pułk. Rómmla.

Następne wścigi odbędą się w czwartek. Odbędzie się 7 gonitw (3płaskie oraz po 2 z płotami i przeszkodami), do których zapisy są bardzo liczne, wobec czego biegi zapowiadają się ciekawie. Początek o godz. 15.30. Wyjazd pociągiem z dworca głównego ogodz .15.15

Hokej

Polska — Czechosłowacja. Pierwszy występ reprezentacji polskiej w dn. 23 bm. na arenie P. W. K. wzbudził zainteresowanie w całym kraju. Czechosłowacja należy do jednych z najsilniejszych drużyn w Europie; zajęła mianowicie w mistrzostwach Europy 1927 roku przy udziale 9 narodów zaszczytne 4 miejsce. Polska „jedenastka" zostanie w najbliższych dniach definitywnie zestawiona a w jej skład wejdą gracze z „Lechji", „KH Siemianowice", „K. Ł. P." oraz „Venecji". Drużyna czeska przyjeżdża z 14 zawodnikami i kapitanem związkowym Antonim Porgesem na czele.

Lekka atletyka

Na zawodach w Brnie nasi lekkoatleci uzyskali dobre wyniki. W sztafecie szwedzkiej: 1) Morawska Slavia (Vykoupil, dr. Fleischer, Effenberg i Plich) 2:10.4 (nowy rekord czeski); 2) Vysokoskolsky Sport Praga 2:01.7; 3) A. Z. S. Warszawa 2:02.6. Sztafeta olimpijska: 1) A. Z. S. Warszawa (Kostrzewski, Weiss, Skwierczyński i Jaworski) 3:26 (rekord polski); 2) Morawska Slavia 3:26:3; 220y płotki: 1) Trojanowski 26.5 (rekord polski), 2) Jandera o pół m.; tyczka: 1) Korejs (Mor. Sl.) 3:62 m., 2) Adamczak 3.50.

Piłka nożna

„Warta" — „Wisła" (Kraków. W niedzielę odbędzie się ten mecz o mistrzostwo Ligi. Zawody zapowiadają się niezwykle ciekawie i „Warta" w pełnym swoim składzie musi dołożyć wszelkich starań, by z spotkania z tak groźnym przeciwnikiem wyjść z honorem. Początek o godz. 17,30. — Przedsprzedaż biletów codziennie od godz. 10 do 13 i od 16 do 19 w sekretarjacie oraz w firmie „Camera".

Pływanie

Treningi sekcji pływackiej „Sokoła" odbywają się w poniedziałki, środy i piątki od godz. 18 w pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej. Ze względu na zbliżający się Wszechsłowiański Zlot Sokoli i połączone z nim zawody związkowe należy pilnie uczęszczać na te treningi. Również przyjmuje się zapisy na członków.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś balet-opera Nowowiejskiego „Tatry". We czwartek, 13 bm. operetka „Polska krew" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Mierzejewski. W akcie III „polskie dożynki" w wykonaniu zespołu baletowego. W piątek opera Bizeta „Carmen" z pp.: Kisielewską, Czarneckim i Zaleskim, kapelmistrz p. Wojciechowski. W partji tytułowej wystąpi p. Klaudja Korniakowa. W sobotę operetka „Skowronek" z p. Fontanówną w tytułowej partji.

„Jaskółka", opera Pucciniego, ujrzy światło kinkietów naszej sceny jeszcze w tym miesiącu. Pełne próby pod kierunkiem dyr. Stermicza i reżysera Zaleskiego odbywają się od dłuższego czasu.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś w środę oraz jutro w czwartek w dalszym ciągu wyborna krotochwila Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia", na której teatr codziennie jest wyprzedany, a publiczność wychodzi rozbawiona do łez. Szczególnie oklaskiwany jest akt III, który dzieje się w wagonie kolejowym Warszawa—Kowel w pełnym biegu.

W próbach najnowsza komedja Zygmunta Kaweckiego „Para nie para", którą artyści przygotowują pod wodzą p. Młodziejowskiej.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś znakomita sztuka L. Tołstoja p. t. „Żywy trup" z Karolem Adwentowiczem w roli Fedi. Rola ta należy do największych kreacyj jego bogatego repertuaru. W rolach głównych pp. Cieszkowska, Fiszerówna, Balcerzak, Bystrzyński, Chmurkowski, Ilcewicz i inni. W akcie II bierze udział chór cygański. W czwartek i piątek „Sonata Kreutzerowska", gościnny występ Karola Adwentowicza, niezrównanie kreującego rolę Pozdnyszewa. Doskonałą partnerką genjalnego artysty jest p. Halina Cieszkowska w roli Laury.

Najbliższą premjerą będzie wesoła sensacja amerykańska p. t. „Kto zabił?", w której przez trzy akty toczą się najsprzeczniejsze domysły, pełne groteskowych powikłań. W sztuce tej wystąpi gościnnie p. Karol Adwentowicz w roli Beverley'a.

Teatr „Rewja" na P. W. K. Dziś i codziennie oklaski bez końca na wielkiej Rewji Polskiej „Kulig". genjalnego reżysera Leona Schillera. „Kulig" przenosi widzów co chwilę w inną dzielnicę Polski okazując barwne obrazy i kostjumy według projektu pierwszych artystów Polski.

Muzykę do „Kuliga" skomponowali: Łucjan Kamieński, Jan Maklakiewicz, Leon Schiller i inni.

W zespole „Rewji" widnieją nazwiska gwiazd tej miary co Elna Giszted, Gierasiński, Szczawiński, Skonieczny i inni.

zpw 16876/7

W środę i czwartek nieodwołalnie 2 ostatnie przedstawienia **Wielkiej** rewji stołecznej z udziałem artystów teatru „Morskie Oko" i „Qui Pro Quo". Odegraną zostanie barwna revue w 2 częściach a 18 obrazach „Szofer do Metropolis", w której triumfy święcą Zula Pogorzelska, Fryderyk Jarosy, Leon Wyrwicz, Marja Balcerkiewiczówna, Boroński, Macherski, Larissa Aleksja, Marja Zelska, Brochwicz, Ney, Cudnowski — no i dwie największe atrakcje rewji: niezrównana Zizi Halama jako „Złota Pantera" i duet Latabars, niezrównani komicy filmowi, którzy jako PAT i Buster KEATON wywołują huragany oklasków. **Codziennie 2 przedstawienia: o godz. 7,30 i 10 wiecz.** Ceny biletów znacznie zniżone. **W piątek, dnia 14 czerwca rb. premjera nowej rewji z nowym programem.** Bilety do nabycia są wcześniej w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 16 918

Teatr Wielki

DZIŚ — „Tatry" — balet-opera Nowowiejskiego.
Czwartek, 13. 6. „Polska krew", operetka Nedbala.
Piątek, 14. 6. „Carmen", opera Bizeta.
Sobota, 15. 6. „Skowronek", operetka Lehara.
Niedziela, 16. 6. „Gioconda", opera Ponchielli'ego.
Poniedziałek, 17. 6. „Wesoła wdówka", operetka Lehara.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Maman do wzięcia".
Czwartek, 13. 6. „Maman do wzięcia".
Piątek, 14. 6. Dwaj panowie B".
Sobota, 15. 6. „Maman do wzięcia".
Niedziela, 16. 6. „Maman do wzięcia".
Poniedziałek, 17. 6. „Maman do wzięcia".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Żywy trup". — Występ gościnny Karola Adwentowicza.
Czwartek, 13. 6. „Sonata Kreutzerowska". Gościnny występ Karola Adwentowicza
Piątek, 14. 6. „Sonata Kreutzerowska". — Gościnny występ Karola Adwentowicza
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja" na P. W. K.
Dziś i codziennie:
„Kulig"
Wielka Rewja Polska w 19 obrazach.
Początek o godzinie 19,15 — koniec o godzinie 22.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centralna Destauracja P. W. K.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ETATYZACJA NATCHNIENIA

(Po zjeździe literatów.)

Odbył się więc jeszcze jeden poznański kongres pisarzy polskich. I jak na wszystkich poprzednich, brzmiała na nim nuta nędzy literackiej. Główną uchwałą był przecież apel do rządu, aby utworzył Akademję Literatury, która, pod formą dwudziestu jeden dożywoci, ma tej nędzy ulżyć. Nie zbrakło też wezwania, wystosowanego do Komitetu Ekonomicznego przy Prezydjum Rady Ministrów, aby przeprowadził „badania nad rynkiem teatralnym i literackim w Polsce", gdyż to „ustali racjonalną kalkulację produkcji wydawniczo-literackiej, rozszerzy metody podaży i wyjaśni możliwości powiększenia rynku zbytu". A temsamem ulży się nędzy.

Tyle się o tej nędzy mówi, tyle się w jej imię zakłada związków zawodowych, tyle się w tych związkach odbiera literatom czasu, który by mogli zużyć na pisanie dzieł — że może czas już obszerniej, a z całą szczerością pomówić i o tej nędzy i o związkach nędzy.

Przywykliśmy już, nauczono nas tego na pamięć, że księgarze nie chcą wydawać książek pisarzom. Mam przed sobą statystykę produkcji najświetniejszej coprawda drukarni polskiej, bo drukarni W. L. Anczyca w Krakowie. Ze statystyki tej dowiaduję się, że

w r.	1919	wydrukowano tam	1.278.100	egz.
„	1920	„ „	1.430.550	„
„	1921	„ „	1.472.010	„
„	1922	„ „	1.747.060	„
„	1923	„ „	1.630.240	„
„	1924	„ „	1.389.010	„
„	1925	„ „	1.755.760	„
„	1926	„ „	847.850	„
„	1927	„ „	1.150.040	„
„	1928	„ „	1.141.100	„

Czyli więc:

W roku 1926 nastał istotnie jakiś krach, że produkcja zmniejszyła się do połowy i od tego czasu książka nie może wyjść z chwilowej anemji, ale jeżeli weźmiemy całość produkcji za ostatnie dziesięciolecie to jedna drukarnia polska wypuściła w świat:

13.877.680 egzemplarzy.

Trzynaście miljonów 877 tysięcy!!!

Statystyka Anczycowa uprzystępnia nam to natychmiast: a więc 4.625 egz. dziennie.

Ponieważ pojemność czytelnicza w Polsce ustaliła przeciętny nakład jednej książki mniej więcej właśnie na 4.625 egzemplarzy (+ 5 000), więc z tego wynika, że jedna księgarnia polska wydaje przeciętnie codzień nowe dzieło, czyli 365 dzieł rocznie. Jeśli takich drukarń jest tylko 20, to w Polsce wychodzi 7 000 (siedm tysięcy) książek rocznie. I któż te siedm tysięcy książek rocznie wydaje? Krawcy, szewcy, powroźnicy — czy może przypadkiem — księgarze?

Czas już skończyć z blagą o nieużytych plantatorach-księgarzach.

Po frazesie o księgarzach, niechcących wydawać, następuje zwykle komunał o społeczeństwie, nie chcącem czytać.

Jeżeli jedna drukarnia w Polsce wyrzuca na rynek półtora miljona egzemplarzy rocznie, jeżeli więc 20 drukarń dostarcza koło 30 miljonów egzemplarzy, to oczywiście nie jest to jeszcze imponujący rynek, w porównaniu z angielskim lub francuskim, bo na jednego dorosłego Polaka (nie liczę Białorusinów, Rusinów, Żydów i Niemców) wypada 3 egzemplarze rocznie, ale gdy się równocześnie zważy, że z tych dorosłych Polaków, ponad 80 proc. to lud wiejski lub miejski, to reputacja inteligencji czytającej poprawia się znacznie.

Normalny nakład 5 000 egz. — to niewątpliwie ubóstwo czytelnictwa i autorstwa. Zaciemniają jednak sprawę wiece literackie, gdy się gorycznie suggerują twierdzeniem, że tylko bzdury mają czytelników. Arct wydał przed rokiem kilkadziesiąt tomów powieści historycznych Kraszewskiego — i rozchodzą się. Nie jest to najgorsze świadectwo, dane poziomowi czytelniczemu w Polsce. To samo zjawisko czytelnicze notują wydawcy co do Sienkiewicza, Prusa, Wyspiańskiego, Weyssenhoffa, Reymonta. Stara literatura, poniewierana w krytykach i w związkach literackich „idzie", literatura związków zawodowych „stoi". Czy od tej strony nie zechciały by kongresy pisarzy na rzecz spojrzeć? Czy nie przydało by się prześwietlić, dlaczego społeczeństwo czytające pozostaje w zgodzie z tamtymi, a bezinteresowną neutralność stosuje do rewelatorów? Czy po za różnicą talentów i nie tu przyczyna, że „tamci" byli artystycznie bardziej polskimi pisarzami i dla tego może czytelnik polski bliższy się im czuje?

Czy nie przydało by się ponadto pomyśleć n. p. o poziomie wiedzy literackiej, by dorównała wiedzy Kraszewskiego i Sienkiewicza? Czy to na swój sposób nie przyczyniło by się poczytności książek?

Wogóle ośmieliłbym się przyszłym kongresom poradzić jedno: więcej debaty nad tem, jak pisać, by z ręki czytelników mieć byt, a mniej rozpraw na temat: kto ma być płatnym protektorem literatury nienapisanej.

W dawnych, chudych czasach piśmiennictwa, od trubadurów począwszy, autor był właściwie czyimś rezydentem. Widocznie dobry to był układ socjalny, bo nasza powojenna literatura gwałtem się domaga, by państwo wzięło sobie literaturę za rezydenta. Stąd te frazesy o potrzebie zrozumienia roli piśmiennictwa przez „czynniki miarodajne" i t. d., czyli w skrócie: „dawaj!"

Tkwi w tem i omyłka i niebezpieczeństwo.

Omyłka, bo zrozumiałą jest rzeczą, gdy państwo, czy społeczeństwo przez Akademję czy inną instytucję okazuje pomoc najbardziej zasłużonym, którzy swoją pracą przysporzyli krajowi dobra duchowego i są przeto wierzycielami narodu, ale czemś groteskowem się staje w jednym szeregu stawiać Mickiewiczów i Baków dlatego, że jeden i drugi pisze, a co, to wszystko już jedno.

Tą samą omyłką żyje też i zasada powszechności w zawodowych związkach pisarzy: należy do nich każdy. Zasady tej nie zna ani Izba Adwokacka, ani zawodowy związek metalowców, czy tkaczy. W Izbie Adwokackiej znaleźć się może tylko egzaminowany adwokat, a u metalowców czy tkaczy tylko kwalifikowany robotnik. Egzaminem i kwalifikacją pisarza jest: 1. jego rzemiosło, którego brak 75 proc. piszącym literatom, 2. jego stanowisko artystyczne, do którego dochodzi co najwyżej 10 proc. zrzeszonych pisarzy. Powstaje z tego paradoks, że związki pisarskie walczą o prawa i przywileje przedewszystkiem dla tych 90 proc. nieukwalifikowanych, dla literatów z omyłki życiowej. Bezwiednie sprawę stawia się tak: ponieważ nikt ich czytać nie chce — i słusznie — więc niech ich państwo weźmie na utrzymanie. Premie za niezdolność.

Jest też niebezpieczeństwo w tym pędzie do etatyzacji... literatury.

Jak za owych dobrych czasów magnat-mecenas trzymał sobie skrybę na rezydencji, by mieć nadwornego panegirystę, tak samo i — nie idealne pojęcie: państwowość — lecz konkretny rząd, utrzymując literaturę, nie oprze się zrozumiałej chętce, by w literaturze mieć za to rymowaną lub belletrystyczną agencję reklamową. Jak się to może odbić na wolności idei, tej naczelnej zasadzie twórczości, przewidzieć nie trudno.

Przedsiębiorstwa etatystyczne stoją wogóle pod znakiem zapytania gospodarczego, ale etatyzacja natchnień była by najniefortunniejszym monopolem. Poprzestańmy na spirytusie państwowym, spirytusie przez małe „s". Spiritus, jako duch, niech i nadal będzie dziedziną osobistą.

Adam Grzymała-Siedlecki.

KSIĄŻKI NADESŁANE

K. Grzybowski: „Ustrój Zw. S. S. R." Doktryna i konstytucja. Kraków 1929.

Zygmunt Lasocki: Polacy w austrjackich obozach barakowych dla uchodźców i internowanych. (Wspomnienia z czasów wojny światowej b. posła do parlamentu austrjackiego). Kraków, 1929; nakładem autora.

Bibljoteka Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie „Rocznik" pod red. K. Kasperskiego, K. Krzeczkowskiego, B. Miklaszewskiego. Warszawa, 1929.

Henryk Glass: Harcerstwo a polityka; Wydawnictwo Wiesława Krakowieckiego w Poznaniu, 1929.

ŻYCIE KULTURALNE

NOWI POZNAŃSCY CZŁONKOWIE AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

Z Krakowa piszą nam:

Na dorocznem publicznem posiedzeniu Polskiej Akademji Umiejętności ogłoszono listę nowych członków. Wynika z niej, że Uniwersytet i nauka poznańska weszła w osobach swych przedstawicieli do wszystkich trzech wydziałów Akademji.

Na wydziale filologicznym został członkiem korespondentem dr. Adam Kleczkowski, profesor filologji germańskiej na naszym Uniwersytecie.

Na wydziale historyczno-filozoficznym członkiem korespondentem obrano dra Kaczmarczyka, dyrektora Archiwum Państwowego w Poznaniu.

Do wydziału matematyczno-przyrodniczego wszedł jako członek korespondent dr. Jan Grochmalicki, profesor zoologji na naszym Uniwersytecie.

Wydział historyczno-filozoficzny wybrał nadto członkiem korespondentem ks. prałata Alfonsa Mańkowskiego, prezesa Tow. Naukowego w Toruniu.

Wszystkim uczonym, których praca i zasługi zostały w ten sposób odznaczone przez naszą najwyższą instytucję naukową, zasyłamy najszczersze gratulacje.

NAUKA

Walne Zebranie Towarzystwa Przyjaciół Nauk odbędzie się — jak już donosiliśmy — dnia 14 czerwca (w piątek) o godz. 5,30 po poł. w sali Towarzystwa (ul. Sew. Mielżyńskiego 26/7) z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie przez prezesa Towarzystwa prof. Dembińskiego. 2 Wybór przewodniczącego W. Zebrania i dwóch delegatów do podpisania protokółu 3. Sprawozdanie sekretarza gener. prof. Lisowskiego. 4. Sprawozdanie Komisji rewizyjnej i udzielenie Zarządowi absolutorjum. 5. Wybór czterech członków Zarządu na okres trzechletni. 6. Wybór trzech członków Komisji rewizyjnej na r. 1929. 7. Ustalenie wpisowego i składki rocznej. 8. Wolne głosy. 9. Odczyt czł. prof. Winiarskiego p. t. „Nowe tendencje w prawie międzynarodowem".

Dyrektorem bibljoteki uniwersytetu warszawskiego mianował Minister W. R., i O. P. p. dr. Stefana Rygla, dotychczasowego dyrektora bibljoteki uniw. Batorego w Wilnie. (n)

W wileńskiem Tow. Lekarskiem wygłosił odczyt dr. Bagiński na temat: Szyszynka a trzecie oko niektórych kręgowców. (n)

TEATR

Co grają w Łodzi? W teatrze miejskim odbyła szereg występów rosyjska trupa z Pragi, złożona z byłych aktorów teatru Stanisławskiego w Moskwie. Odegrano repertuar rosyjski, więc Tołstoja „Żywego trupa" i „Potęgę ciemnoty", Dostojewskiego „Karanazowych", Czechowa „Wiśniowy sad" i Gogola „Ożenek".

Obecnie gra teatr Kameralny sensacyjną „Yoshiwarę" Bachwitza, teatr letni „Kwadraturę koła" Katajewa, znaną sztukę bolszewicką o małżeństwach sowieckich. Zeszła z afisza amerykańska farsa „Gorączka nafty", oraz wchodzi na repertuar Whitleya „Ostatnia zasłona" przekład z angielskiego.

Molnara nowa komedja p. t. „Raz dwa trzy" ukaże się po raz pierwszy w Wiedniu z Max Pallenbergiem w głównej roli. (t.)

KRAJOZNAWSTWO

Turystyczne mapy na dworcach. Związek Polskich Towarzystw Turystycznych postanowił wywiesić na dworcach kolejowych szereg map turystycznych i odpowiednich tablic orjentacyjnych. Mapy te mają być oprawione w trwałe ramy, oszklone i zaopatrzone u dołu w odpowiednio zredagowane napisy, objaśniające najważniejsze osobliwości turystyczne, znajdujące się na obszarze danej mapy. Projekt ten nie przedstawia żadnych trudności, zważywszy, że Polskie Towarzystwo Tatrzańskie olbrzymim nakładem wydało całą serję map turystyczno-krajoznawczych z górskich partyj Polski, okolice zaś nizinne mogą mieć należycie dobrane i do tego celu opracowane, już istniejące mapy sztabowe w podziałce 1:100 tysięcy. Nie należy chyba uzasadniać wielkiej wartości tego projektu, który przy układaniu tur wycieczkowych może przewodnikom takich wycieczek oddać duże usługi. Skorzysta na tem również Pol. Tow. Tatrzańskie ze względu na większe zapotrzebowanie map. (J. M.)

MUZYKA

Festival oper polskich w Warszawie. Piszą nam z Warszawy: Za przykładem teatrów szyfmanowskich i Teatru Narodowego, urządza i Opera festival muzyczny, obliczony na gości przejeżdżających przez Warszawę na P. W. K. do Poznania, lub stamtąd wracających. Festival potrwa od 1 do 15 lipca i obejmie: wszystkie opery Moniuszki, grane w Warszawie, dalej „Goplanę" Żeleńskiego, oraz opery Joteyki, Szymanowskiego, Różyckiego i Maliszewskiego, jak również balety Różyckiego i Rogowskiego. (mw)

Argentina w Paryżu. W gmachu paryskiej Opéra Comique gości zespół baletowy sławnej hiszpańskiej tancerki Argentiny. Występy tej artystki są atrakcją Paryża, który, zdaniem krytyki fachowej, już dawno nie oglądał tak wysokiej sztuki tanecznej, jaką daje Argentina. Występuje ona na czele swej trupy w dwóch baletach: w „Sonatinie" młodego hiszpańskiego kompozytora Ernesta Habfftera i w balecie „Triana" z muzyką Albeniza. (z)

Varia muzyczne. „Szwanda dudzian", opera czeskiego kompozytora Jaromira Weinbergera należy dziś do najbardziej sukcesowych. Została ona w tym sezonie wystawiona na pięćdziesięciu scenach. (z)

SZKOLNICTWO

Nauka obywatelstwa w szkole powszechnej i średniej. Rozprawę dr. J. Chałasińskiego na ten temat drukuje „Oświata i wychowanie". Autor stwierdza, że nauka obywatelstwa winna być włączona do programu nauczania, jednak nie można nauki tej pojmować jako geografja, ekonomja czy wiadomości o Polsce współczesnej. Nauka obywatelstwa ma przygotować młodzież do życia społecznego w wielkiem nowoczesnem społeczeństwie demokratycznem. Ośrodkiem tej nauki może być samorząd uczniowski oraz organizacje młodzieży. Do artykułu włączony jest program nauki obywatelstwa, stosowany przez autora w szkole S. S. Zmartwychwstania w Poznaniu. (St. N.)

Nauka stylistyki. Tadeusz Czapczyński. Metodyka ćwiczeń stylistycznych w szkole powszechnej i średniej. Podręcznik dla nauczyciela. Lwów 1928. Nakład i własność K. S. Jakubowskiego Spółki z ogr. odp.

Są to wskazówki, które opierają się na programie nauczania w szkołach powszechnych i średnich, podają nietylko teoretyczne, lecz przedewszystkiem praktyczne, na licznych przykładach z czytanek szkolnych oparte, rozwiązanie zagadnień, złączonych z nauczaniem stylistyki w szkołach powszechnych i średnich. Podręcznik zawiera analizę programu, przegląd podręczników metodycznych omawia pokrótce poglądy na zadania stylistyki i szczegółowo przechodzi kolejno ćwiczenia stylistyczne, istotne i pokrewne, które opiera na lekturze i na ćwiczeniach w mówieniu, wychodząc z utworu jako całości artystycznej, wreszcie ustala związek pomiędzy ćwiczeniami stylistycznemi a innemi.

Znajdzie w nim zatem nauczyciel nietylko pomoc przy rozpatrywaniu w szkole naważniejszych elementów stylistycznych, lecz nadto, posługując się tym podręcznikiem, osiągnie z łatwością stawiane mu przez program zadania w zakresie rozszerzenia słownictwa ucznia, nauczenie go odczuwania piękna języka i wyjaśnienia ścisłego związku, który zachodzi między treścią i formą. (s. w.)

RUCH REGJONALISTYCZNY

Wieczór śląski na Uniwersytecie Jagiellońskim odbył się staraniem związków śląskiej młodzieży akademickiej „Silesia" i „Znicz". Wieczór był poświęcony pamięci wielkiego działacza i patrjoty śląskiego ks. prałata J. Londzina. Prof. dr. R. Dybowski wygłosił odczyt p. t. „Garść wspomnień o śp. ks. J. Londzinie", dr. K. Piotrowicz „Zadania nauki polskiej wobec Śląska", p. Musioł „Ruch kulturalny na Śląsku". W drugiej części pragramu wygłoszono utwory i odśpiewano pieśni śląskie a prof. S. Ligoń wygłosił w gwarze śląskiej opowieści i podania, zatytułowane „Bery i bojki śląskie". (j. k.)

PISMA NADESŁANE

„Przeszłość", czasopismo historyczne dla wszystkich; treść nr. 6: A. Siemiradzki: Z dziejów wystaw przed r. 1879; — St. Wesołek: H. Taine o demokracji, Macaulayu i o literaturze niemieckiej; — P. Żukowski: Przedstawicielstwo narodowe w państwie moskiewskiem 16 i 17 w.; — F. Jabłkowski: Kultura arabska w wiekach średnich; — P. Ganżyński: Ze wspomnień kaukaskich; — H. Skąpski: Echa wojny światowej 1914—18.

„Ruch Słowiański", miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Słowian. Treść nr. 5 (maj): Oswald Balzer: Mażuranić i Kadlec; — Jan Bronisław Richter: Rola krytyki literackiej w Rosji Sowieckiej; — sprawozdania, recenzje.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Praworządność a fiskalizm

Raz jeszcze powracamy do tematu, którym niejednokrotnie już się zajmowaliśmy. Raz jeszcze powtarzamy hasło, że nawet dobro skarbu państwa nie uzasadnia lekceważenie przez władze skarbowe ustaw i interpretacji tychże przez sądy najwyższe. Władze fiskalne grzeszą prawie na każdym kroku brakiem poszanowania dla orzeczeń sądowych, wykładających ustawy skarbowe w sposób sprawiedliwy i życiowo słuszny. Na dzisiaj dalszy jeden przykład, zaczerpnięty z praktyki, a posiadający dla życia gospodarczego poważne znaczenie.

Ustawa o podatku przemysłowym określa wysokość podstawową tegoż podatku na 2 proc. od obrotów, dopuszcza jednak w artykule 7-mym szereg wyjątków od tej zasady, m. i. ustala wysokość podatku przemysłowego od obrotów artykułami spożywczemi pierwszej potrzeby na 1 proc. Dla niewiadomych przyczyn — rozporządzenie wykonawcze, wydane przez p. ministra skarbu ogranicza przywilej korzystania z ulgowej, jednoprocentowej stawki do obrotów samoistnych przedsiębiorstw handlowych, których istotę okólnik ministerjalny z dnia 29 III. 1927 r. określa w sposób następujący:

„Istota samoistnego handlu polega na tem, że sprzedaje się zawsze towary w tej samej formie, w jakiej one zostały nabyte". Skoro więc n. p. ktoś skupuje zboże, oddaje je do własnego czy też do cudzego młyna do przemiału, a następnie wyprodukowaną w ten sposób mąkę sprzedaje w swym zakładzie handlowym, wówczas sprzedaż ta nie może korzystać, zdaniem ministerstwa skarbu, z ulgowej stawki i podlega podatkowi w wysokości 2 procent. Podobnie zakłady gastronomiczne, stosownie do okólnika ministerjalnego, opłacają 2-procentową stawkę od artykułów spożywczych pierwszej potrzeby, przetworzonych u siebie, lecz sprzedawanych do spożycia poza obrębem lokalu.

Wyłania się pytanie, jakim prawem ministerstwo ograniczyło ulgę przyznaną detalicznemu handlowi artykułami spożywczemi pierwszej potrzeby do przedsiębiorstw samoistnego handlu nie przetwarzających tych artykułów? Na to pytanie odpowiedział najwyższy trybunał administracyjny w dniu 23 kwietnia rb. Odpowiedział, że kwestjonowany okólnik jest sprzeczny z przepisami ustawy, że więc musi być zniesiony. Bo przecież ustawa mówi nie o charakterze handlu, korzystającego ze stawki ulgowej, lecz o charakterze towaru, który musi być artykułem pierwszej potrzeby, artykułem spożywczym.

Mimo to orzeczenie trybunału, władze skarbowe nadal stosują się do instrukcji ministerjalnej. Byłby naprawdę czas, aby w akcji wymiarowej w r. b. władze skarbowe w całej rozciągłości uwzględniły zasadę interpretacyjną, ustaloną ostatnio przez N. T. A.

Krótkie informacje gospodarcze

— Międzynarodowy kartel cynkowy został ostatecznie przedłużony o 1 rok do 30 maja przyszłego roku. Na posiedzeniu kartelu w Paryżu uchwalono bardzo silne zmniejszenie kontyngentu produkcji, ze względu na spadek cen.

— Sobranje ratyfikowało 4 b. m. umowę rządu bułgarskiego z Disconto-Gesellschaft w kwestji pożyczki. W wyniku ratyfikacji zostanie Bułgarji dnia 5 lipca r. b. wypłacona pierwsza rata pożyczki w sumie 2 milj. franków. szwajc.

— Zamknięcie rachunków austrjackich związkowych kolei żelaznych za rok 1928 wykazuje nadwyżkę dochodów nad wydatkami w wysokości 28.766, wobec 23.852.311 szylingów w r. 1927. Czysty zysk wyniósł 135.683 szylingi wobec 153.035 w roku 1927.

— W Antwerpji odbędzie się w 1930 r. powszechna wystawa światowa.

— 30 czerwca wygasa niemiecko-czeska umowa w sprawie kontyngentu importu i eksportu węgla. Obecnie toczą się w Pradze obrady na temat przedłużenia umowy. Czechosłowację reprezentuje dr. Fischer, dyr. dep. min. robót publ., a Rzeszę dr. Lintel, komisarz Stutz i dr. Bomkowski.

— Jad donosi „Lidove Novene" z Pragi, wykupił niemiecki koncern Siemensa większość akcyj państwowych dotąd zakładów elektrotechnicznych „Thelectra" i „Thelegraphia". Jest to dalszy krok w kierunku opanowania Czechosłowacji przez kapitał niemiecki.

— Targi w Utrechcie odbędą się w czasie od 3—12 września 1929.

Sytuacja w wielkopolskim przemyśle meblarskim

Konjunktury gospodarcze, kształtujące się pod znakiem ciasnoty gotówkowej, która od dłuższego czasu charakteryzuje położenie krajowego rynku pieniężnego, stając się czynnikiem, hamującym płynność obrotów towarowych, w znacznej mierze wywierają wpływ na sytuację w wielkopolskim przemyśle meblarskim, która przechodzi okres stagnacji w zbyciu wyrobów. Osłabienie siły kupna ostatnio spowodowało, naogół w niewielkich rozmiarach, redukcję robotników fabrycznych. Jakkolwiek nie można mówić o zupełnym zastoju w handlu w tej dziedzinie, to jednak z drugiej strony, porównując obecne rozmiary sprzedaży wyrobów przemysłu meblarskiego z zeszłorocznemi, trudno nie zauważyć zwężenia ram konsumcji rynku krajowego. Jedynie dzięki zapotrzebowaniu mebli przez P. W. K. sprzedaż tych artykułów w sezonie wiosennym nie uległa poważniejszemu zmniejszeniu. W handlu hurtowym przeważa popyt na meble średniego typu, dostępne pod względem cen dla szerszych mas ludności.

Większe wielkopolskie fabryki mebli, wywożące swą produkcję do Gdańska (skąd tylko w stosunkowo niewielkiej ilości wywozi się je na rynki zamorskie, zaś lwią część konsumuje Wolne Miasto), ostatnio były zmuszone ograniczyć wysyłkę mebli wskutek spadku zapotrzebowania z strony rynku gdańskiego. Rozwój zaś eksportu, zwłaszcza do Grecji, Austrji i Rumunji jest uzależniony od momentów konjunkturalnych, panujących na tych rynkach, które w dobie bieżącej nie pozwalają przekroczyć ramy przeciętnej konsumcji. Te firmy, które nawiązały bezpośrednie stosunki z zagranicznymi odbiorcami nie są wprawdzie pozbawione możliwości ciągłego zbytu produkcji, jednakowoż akcji rozszerzenia ekspansji po tej linji w pewnej mierze stoją na przeszkodzie usiłowania zagranicznych producentów w kierunku zwiększenia udziału swej produkcji eksportowej i utrwalenia wpływów w odnośnym handlu na wymienionych rynkach. W tym względzie należy przedewszystkiem wymienić politykę handlową niemieckiego przemysłu meblarskiego. Jest rzeczą charakterystyczną dla stosunków handlowych z rynkami zagranicznemi, że obce firmy odbiorcze nie realizują natychmiast należności za kupiony towar, lecz pokrywają je niemal wyłącznie wekslami, wystawianemi na 9 i nawet 12 miesięcy.

Wskutek nie osiągnięcia porozumienia w sprawie podwyżki płac między pracodawcami a robotnikami, zatrudnionymi w poznańskich fabrykach mebli, z dniem 1 kwietnia r. b. robotnicy przerwali pracę za wyjątkiem stolarzy, którzy pozostali przy swych warsztatach, uzyskując częściową podwyżkę robocizny. Ostatecznie obie strony kompromisowo uzgodniły warunki i z dniem 18 kwietnia przystąpiono do pracy. Podwyżkę osiągnięto w wysokości 8,5 proc. w stosunku do płacy zarobkowej, obowiązującej przed strajkiem. Zaznaczyć przytem należy, iż naogół zatarg nie wywołał ujemnych następstw w zakresie realizacji umów na dostawę mebli, bowiem zapasy ich na składach fabrycznych umożliwiły w każdym czasie pokrycie, nieznaczne zresztą, zapotrzebowania miejscowego rynku. Niemniej należy podnieść, iż wspomniany zatarg opóźnił nieco wykonanie specjalnych zamówień na P. W. K.

Zapasy surowca i półfabrykatów na składach fabrycznych są przeważnie kompletne, przytem nadmienić wypada, że materjału do wyrobu mebli dostarczają fabrykom miejscowe zakłady przeróbki drewna surowego jak również tartaki innych dzielnic kraju. W mniejszej mierze czerpią fabryki surowiec z lasów państwowych, które kredytują należność wekslami przec. do 6 miesięcy.

Co się tyczy warunków zapłaty za nabywane meble, to znaczna większość producentów udziela hurtownikom kredytu wekslowego. Weksle są przyjmowane z terminem 3 miesięcznym z ewentl. prolongatą. Detaliczni odbiorcy uiszczają zabowiązania płatnicze ratami, rozłożonemi na szereg miesięcy, jednakże przy odbiorze towaru wpłacać muszą około 25 proc. całej sumy należnej. Dosadnym wyrazem braku płynnej gotówki jest w dalszym ciągu znaczna ilość protestowanych weksli, wystawianych przez odbiorców mebli, które już poprzednio były prolongowane. Przyczyną tego stanu rzeczy są poważne trudności w uzyskaniu kredytów dyskontowych w bankach, zarówno państwowych, jak i prywatnych. W kołach zainteresowanych panuje przekonanie, że rynek mebli w Wielkopolsce ulegnie ożywieniu z chwilą uruchomienia przez Bank Gospodarstwa Krajowego kredytów na cele budowlane.

S. K.

Stosunki handlowe z zagranicą

Pewna firma niemiecka pragnie importować z Polski zwierzynę.

Firma austrjacka poszukuje w Polsce przedstawicieli na aparaty do gaszenia ognia.

W Estonji, Finlandji, Danji oraz Norwegji znajdzie zbyt żyto.

Pewna firma hawańska pragnie oddać przedstawicielstwo firmie polskiej na tytoń w liściach.

Firma francuska poszukuje w Polsce zastępcy na tkaniny kauczukowe, specjalne dla samochodów, do wyrobu torb żywnościowych, drobnych wyrobów galanteryjnych, prześcieradeł szpitalnych, materjałów opatrunkowych, płaszczy nieprzemakalnych oraz ubrań dla górników.

Pewna firma na Krecie poszukuje w Polsce przedstawiciela na suszone rodzynki, winogrona, chleb świętojański i zioła suszone.

Firma rumuńska pragnie objąć zastępstwo firm polskich branży tekstylnej.

W Niemczech znajdą zbyt następujące artykuły: masło, orzechy, buraki, seradela, peluszka i wyka, kartofle, surowy sok malinowy, wszelkie artykuły spożywcze, łubin, owoce i jagody, kapusta głowiasta i wszelkie warzywa.

Austrjacka firma, posiadająca wyłączne uprawnienie reprodukcji oryginalnych obrazów Muzeum Wiedeńskiego, pragnie oddać subzastępstwo na Polskę.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Uchylenie cła wywozowego od żyta i mąki żytniej.** W „Dzienniku Ustaw" nr. 40 z dnia 11 czerwca rb. znajduje się rozporządzenie min. skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa, na mocy którego uchyla się cła wywozowe od żyta i mąki żytniej wobec czego pozycja 218 i 219 taryfy celnej wywozowej otrzymają brzmienie, że żyta imąka żytnia są wolne od jakiegokolwiek cła. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, a więc z dniem 11 czerwca br. Jednocześnie tracą moc obowiązywania wszystkie poprzednie rozporządzenia o cle wywozowem od żyta i mąki żytniej.

(p) **Zwrot cła przy wywozie ryżu łuszczonego,** polerowanego oraz produktów ryżowych. „Dziennik Ustaw" nr. 39 zawiera rozporządzenie ministrów skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa, na którego mocy zezwala się na zwrot cła przy wywozie ryżułuszczonego, polerowanego oraz produktów ryżowych według następującej normy: za 100 kg. ryżu zwraca się — 0,56 zł. Zwrot cła następuje po przedłożeniu kwitów wywozowych, wystawianych każdorazowo przez upoważnione do tego urzędy celne.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **W sprawie zbytu na żyto.** W związku z trudnościami zbytu na nasze żyto Izba przem.-handlowa w Bydgoszczy podaje: najlepszymi rynkami zbytu dlań obecnie są państwa skandynawskie i bałtyckie a zwłaszcza Estonja, Finlandja, Danja oraz po części Norwegja, ponadto zaś Niemcy jako pośredniczące dzięki swym stosunkom handlowym i finansowym w jego zbycie zagranicznym głównie do powyżej podanych krajów. Ponieważ coraz więcej firm krajowych zaczyna interesować się eksportem naszego żyta, przeto gotów jest udzielać zgłaszającym doń firmom poszczególnym szczegółowych informacyj w tym względzie Państwowy Instytut Eksportowy w Warszawie.

(k) **Polsko-szwajcarska taryfa kolejowa.** Wobec aktualności prac nad utworzeniem bezpośredniej taryfy związkowej polsko-szwajcarskiej Izba przem.-handlowa w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, prosi wszystkie zainteresowane osoby, firmy i instytucje uprzejmie o podanie jej w terminie do 6 lipca r. b.: 1. nazw główniejszych towarów, które są przedmiotem eksportu do Szwajcarji względnie importu z Szwajcarji, — 2. w przybliżeniu ilości tych towarów — w kilogramach — sprowadzanych lub wysyłanych w ciągu roku (o ile możności dane za rok 1927 i 1928), — 3. kolejowych polskich stacyj nadawczych i szwajcarskich stacyj odbiorczych wzgl. szwajcarskich stacyj nadawczych i polskich stacyj odbiorczych, z wymienieniem wszystkich ewentl. trudności, na jakie napotykają towary polskie wzgl. szwajcarskie ze strony kolei obcych, czy też własnych — w drodze do miejsca ich przeznaczenia. Poza tem prosi Izba o sprecyzowanie uzasadnionych dezyderatów pod względem taryfowo-kolejowym co do warunków i kosztów przewozu towarów, jak również ogólnych opinij co do pożądanego kierunku rozwoju obrotu towarowego polsko-szwajcarskiego.

Z ZAGRANICY

(z) **Nowe banknoty amerykańskie.** Na początku lipca rb. wejdą w obieg nowe banknoty amerykańskie o mniejszym formacie niż dotychczasowe. Dyrektor drukarni rządowej, A. W. Hall oświadczył, że dzięki mniejszemu rozmiarowi banknotów, mennica zaoszczędzi rocznie olbrzymią ilość papieru, 450 tonn farby drukarskiej i 14.000 stóp kubicznych miejsca w składzie, gdzie przechowywane są zapasy banknotów.

Nabiał. W bieżącym okresie sprawozdawczym dał się zauważyć poważny wzrost produkcji masła jak w kraju tak zagranicą. Mianowicie na rynku niemieckim dowozy krajowego masła były bardzo znaczne i według wszelkiego oczekiwania dopływ ten jeszcze się zwiększy w najbliższym czasie. To też zapotrzebowanie na masło zagraniczne znacznie się zmniejszyło, natomiast notowania berlińskiej komisji pozostały bez zmiany i wynoszą za prima gatunek 157 Rmk. per 50 kg. franko stacja odbiorcza, za II gatunek 148 Rmk., za III gatunek 132 Rmk. Znacznie korzystniej przedstawia się sytuacja na rynku angielskim, gdzie skutkiem zmniejszonego dopływu masła kolonjalnego zauważono wielkie zainteresowanie dla masła europejskiego. W związku z tem wszystkie kraje eksportujące masło regularnie do Anglji podwyższyły ceny, a i dla polskiego masła uzyskać można sh. 154 do 160 za cent. ang. (50,8 kg.) loco Londyn. Sytuacja ta spowodowała, że znaczne transporty wysłano w ub. tygodniu, a dalsze ładunki masła polskiego następują w tych dniach. Ciągłość korzystnej dla nas tendencji na rynku angielskim uzależniona będzie w pierwszym rzędzie od jakości masła, lecz również od stanu w jakim towar nadejdzie do portu. Wiadoma rzecz, że odbiorcy angielscy kładą wielką wagę na fachowe i czyste opakowanie. Rynek krajowy jest bardzo słaby i skutkiem niskich cen masła wiejskiego sprzedaż masła mleczarskiego jest na ogół nierentowna.

Bekony. Na rynku bekonów notowano oficjalnie za cwt.: bekony duńskie nr. 1. sizeable 110—112, nr. 2. 107—109, nr. 3. 106, nr. 1. ciężkie 109—111, szóstki nr. 1. sh. 104—108, szwedzkie nr. 1. sizeable 106 — 108, nr. 2. 103 — 105, nr. 1. ciężkie 107, polskie najchudsze 93—98, chude 92—96, prima 90—91, szóstki 90—94, ukraińskie najchudsze 96—97, chude 95—96, rosyjskie najchudsze —, chude —. Dowozy w tyg. poprzedn. do Londynu wynosiły 14,554, bel. z czego przypada na Danję 5.640, Szwecję 1.297, Polskę 1.991, (szynek dowieziono z Polski 62 cwt.), Rosję 717, szynki za cwt. Stanów Zjedn. 10—12" 120 sh., 12—14" 120 sh., 14—16" 117 sh., ciężkie 117. Sytuacja bez zmiany, popyt lepszy, obecnie ceny są wyższe niż w tym samym okresie roku ub. Zbliża się obecnie sezon największej konsumcji, dowozy bekonów duńsk. są średnie. Towar bałtycki cieszy się obecnie mniejszym popytem.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117.5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127.9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461,5 gr. (77.9 f. w. h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań. dnia 12. 6. 1929.

„Ceny transakcyjne" parytet Poznań	
Żyto 90 tonn paryt. Poznań	26,40—26,90
Usposobienie spokojne.	
„Ceny orjentacyjne"	
Pszenica	43 50—44 50
Usposobienie stałe.	
Jęczmień przemiałowy	27,50—28 50
Usposobienie spokojne.	
Owies	26,00—27,00
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (70%)	40.00
Usposobienie stałe.	
Mąka pszenna 65% wł. worka	64,00—68,00
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	20,00—21,00
Otręby pszenne	22,00—23,00
Łubin niebieski	25,00—26.00
Łubin żółty	32,00—34,00
Tatarka	43,00—46,00
Makuch lniany 38%	46.00—47,00
Makuch rzepakowy 36—38%	38,00—39,00
Makuch słonecznik 48—52%	37,00—39,00
Śrót Soja	41,00—42,00

Ogólne usposobienie spokojne

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Zjazd Strażactwa Polskiego

13—16 czerwca w Poznaniu

W dniach od 13 do 16 bm. włącznie odbędzie się w Poznaniu zjazd ćwiczebny polskiego strażactwa, zrzeszonego w Głównym Związku Straży Pożarnych R. P.

Dzień 13 czerwca poświęcony jest zawodom i pokazom z dziedziny obrony przeciwgazowej i przeciwlotniczej przy zastosowaniu najnowszych zdobyczy naukowych i przyrządów z udziałem lotnictwa, artylerji i Polskiego Czerwonego Krzyża.

Dzień 14 czerwca przeznaczony jest na zawody z dziedziny przysposobienia wojskowego i fizycznego wychowania, składające się z marszu 10 klm. ze strzelaniem i pięcioboju wojskowo - sportowego z przewidzianemi przez regulamin M. S. Wojsk. przeszkodami

Dnia 15 i 16 czerwca przeznaczone zostały na zawody strażackie o mistrzostwo Polski oraz pokazy gimnastyczno-strażackie z udziałem drużyn żeńskich i chłopięcych, które budzą ogólne zainteresowanie.

W pokazach powyższych, które odbędą się na Błoniach Grunwaldzkich, weźmie udział i mistrzowska drużyna łódzkiej straży, która w roku ub. wzięła jako reprezentacja Polski pierwszą nagrodę na międzynarodowych zawodach w Turynie (Włochy).

Oprócz ćwiczeń wykonanych w Turynie, za które wspomniana drużyna otrzymała medal złoty następcy tronu włoskiego, łódzka drużyna rozegra z innemi pare meczy nieznanej dotąd w Polsce gry sportowej „Hydrobalu", w którym odniosła znaczny sukces w Turynie nad najlepszą drużyną włoską straży turyńskiej.

W dniu 15 bm. o godz. 12 odbędzie się w auli Uniwersytetu Poznańskiego kongres delegatów Straży Pożarnych państw słowiańskich i bałtyckich z udziałem gości z Anglji, Belgji, Austrji i t. d.

Główny Związek Straży Pożarnych R. P.

Egzystujące na terenie Rzeczypospolitej Polskiej straże pożarne w r. 1918 zrzeszone były w 6 związkach i działały na podstawie odrębnych przepisów i statutów na następujących terenach.

1. Związek Florjański na terenie b. Kongresówki, 2. Związek Małopolski na terenie województw: lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i krakowskiego, 3. Związek Wielkopolski na terenie województwa poznańskiego, 4. Związek Zachodnio - Pruski na terenie województwa pomorskiego, 5. Związek Śląski na terenie województwa śląskiego, 6. Związek Cieszyński na terenie części b. Śląska Cieszyńskiego.

W celu zjednoczenia wszystkich związków powołano po uprzedniem porozumieniu się komitet międzydzielnicowy, który w lutym r. 1920 postanowił zorganizować wystawę przeciwpożarową i zwołać jednocześnie w stolicy ogólnopaństwowy zjazd delegatów straży pożarnych w dniu 16 sierpnia 1920 r.

Wojna polsko - bolszewicka udaremniła te zamierzenia.

Po zawarciu pokoju, wybrany komitet zjazdowy w dniu 10 maja 1921 r. postanowił zwołać w Warszawie zjazd delegatów straży pożarnych na 8—9 września 1921 roku.

Na zjeździe tym, na który przybyło 3690 delegatów od 742 straży oraz 27 przedstawicieli sejmików, 54 przedstawicieli magistratów i 2 od gmin wiejskich, powołany został do życia ogólnopaństwowy związek straży pożarnych pod nazwą „Główny Związek Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej", któremu na tymże zjeździe uchwalony statut nakreślił następujący charakter i cele:

Główny Związek Straży Pożarnych R. P. jest organizacją o charakterze społecznym, grupującą w swych szeregach straże pożarne z całego terenu Rzeczypospolitej Polskiej. Celem Głównego Związku jest ujednolicenie działalności straży i ich związków, nadzór nad niemi, rzecznictwo w sprawach pożarnictwa wobec władz państwowych, finansowanie straży pożarnych oraz reprezentowanie pożarnictwa polskiego wobec pokrewnych związków zagranicznych.

Główny Związek, jak i jego związki wojewódzkie i okręgowe, w swych pracach opierają się na statutach, wyjaśniających ich zakres działalności i regulujących wzajemną zależność. Najwyższą władzą polskiego pożarnictwa jest Rada Naczelna Głównego Związku, składająca się z delegatów wszystkich związków wojewódzkich, deelgatów 4 ministerstw: M. S. Wewn., Min. Kom., M. S. Wojsk. i M. Skarbu, oraz samorządów i instytucyj ubezpieczeniowych; organem wykonawczym jest zarząd Głównego Związku z prezesem na czele.

Główny Związek składa się z 15 związków wojewódzkich, obejmujących swą działalnością tereny poszczególnych województw, przyczem województwa lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie zrzeszone są w związku małopolskim. Związki wojewódzkie składają się z związków okręgowych względnie naczelnictw, działających na terenie jednego starostwa. Związków okręgowych jest w Polsce 205 i łączą one obecnie 8120 straży pożarnych.

Każda straż pożarna jest jednostką autonomiczną, wchodzącą w skład Głównego Związku przez swój związek okręgowy i wojewódzki. Zadaniem zrzeszonego w Głównym Związku Pożarnictwa Polskiego poza przygotowaniem się do obrony mienia ludności przed pożarami i pomocy przy katastrofach żywiołowych jest wyrabianie w swych członkach wszelkich cnót obywatelskich i społecznych oraz tężyzny fizycznej, a także wyszkolenie się do obrony przeciwgazowej.

Celem utrzymania ścisłej łączności pracy nad wyszkoleniem i stanem organizacyjnym straży. Główny Związek rozporządza zawodowym personelem fachowym, składającym się z 126 instruktorów i inspektorów pożarnictwa z naczelnym inspektorem na czele.

Zawody i pokazy Straży Pożarnych na hippodromie

Dnia 13 czerwca (czwartek

godzina 15,30:

1. Pokazy obrony przeciwgazowej (pięciobój gazowy).
2. Pokaz wzorowej lekcji dla publiczności.
3. Pokaz nalotu samolotów i obrona przeciwgazowa (nalot eskadry, rzucanie bomb, popłoch mieszkańców, ratownictwo i gaszenie płonącego domu, dezynfekcja terenu przez patrole przeciwperytowe)

Dnia 14 czerwca (piątek)

godzina 15,30:

1. Zawody przysposobienia wojskowego (marsz z ostrem strzelaniem, pięciobój lekkoatletyczny, bieg szturmowy z przeszkodami).
2. Pokazy gimnastyczno - strażackie w wykonaniu drużyn żeńskich i chłopięcych.
3. Pokaz gaszenia pożarów w rozmaitych okolicznościach, przy pomocy najnowszych masek przeciwgazowych i aparatów, oraz przyrządów chemicznych.

Dnia 15 czerwca (sobota)

godzina 10,30:

Zawody eliminacyjne Straży Pożarnych Związku województwa poznańskiego.

Ćwiczenia na żelaznej trzypiętrowej wspinalni oraz na budynku parterowym.

godzina 15:

1. Zawody ogólno - krajowe Straży Pożarnych o mistrzostwo Polski, w czterech grupach (grupa zawodowa, wielkomiejska, miasteczkowa i wiejska).
2. Pokazy gimnastyczno - strażackie.
3. Pokazy łódzkiej drużyny, która zdobyła pierwszą nagrodę na międzynarodowych zawodach strażackich w Turynie (Italja).
4. Mecz hydrobalu, prowadzony przez drużynę łódzką (nieznany na terenie Polski, bardzo ciekawy).

Dnia 16 czerwca (niedziela)

godzina 9:

1. Dalszy ciąg zawodów ogólno-krajowych Straży Pożarnych o mistrzostwo Polski.
2. Pokazy gaszenia pożarów w rozmaitych okolicznościach przy pomocy najnowszych masek i aparatów, oraz przyrządów chemicznych.

godzina 15:

1. Pokazy gimnastyczno - strażackie (w tem i mistrzowskiej łódzkiej drużyny).
2. Mecz hydrobalu (między drużyną łódzką a drużyną najlepszą z innego okręgu).
3. Zamknięcie zjazdu i zawodów, oraz rozdanie nagród.

W pośrodku stoiska Mennicy Państwowej w pawilonie monopoli (nr. 21) ustawiono automatyczną maszynę, która wybija pamiątkowe medale P. W. K. w cenie 1 i 5 zł. *fot. J. Kowalczyk*

Wycieczki Polaków z Ameryki

Wczoraj przybyła do Gdyni okrętem „Baltonia" wycieczka Polaków amerykańskich (Unja Polska w Buffalo) w liczbie 127 osób. Wycieczkę powitała delegacja Dyrekcji Powszechnej Wystawy Krajowej, złożona z pp. dyr. Belzy-Ostrowskiego, Punickiego, gen. Ładosia (delegata P. W. K. z Grudziądza), inż. Skiniewskiego (dyrektora Wlkp. Zw Popierania Turystyki) i starosty grodzkiego w Gdyni. Po południu starostwo w Gdyni urządziło dla uczestników wycieczki przyjęcie w sali „Riviery". Podczas przyjęcia panował nastrój nader sympatyczny, wygłoszono liczne przemówienia i wznoszono toasty. Goście byli wzruszeni serdecznością przyjęcia, tem bardziej, że wielu z pośród nich zwiedza Polskę po raz pierwszy.

Ubiegłej nocy przybyło już do Poznania 27 osób z wycieczki amerykańskiej i rozjechało się w różne okolice Wielkopolski do krewnych. Wieczorem o godz. 19,46 przybywa druga część wycieczk. w liczbie 33 osób, która po drodze zwiedziła Toruń; w Poznaniu zatrzyma się celem zwiedzenia wystawy i miasta przez trzy dni. Ta część wycieczki następnie zwiedzi kolejno Katowice. Kraków, Zakopane, Częstochowę i Warszawę.

W dniu 15 bm. o godz. 16,56 przybędzie do Poznania pociągiem z Gniezna dalsza wycieczka Polaków amerykańskich, złożona z 25 osób, jako część wycieczki zorganizowanej przez Związek Narodowy Polski w Ameryce. Wycieczka ta była już w Krakowie, Zakopanem, Katowicach i innych miastach Polski, a w Poznaniu pobędzie przez trzy dni.

Dzisiejszy program misji francuskiej

Członkowie francuskiej misji ekonomicznej wyjechali dzisiaj rano samochodami z Poznania, przyjmując zaproszenia hr. Szołdrskich z Żydowa, hr. Mycielskich z Wrześni i hr. M. Mielżyńskiego z Iwna. Ambasador Noulens udał się do Żydowa.

Członkowie misji francuskiej wracają do Poznania przed godziną 18-a, żeby wysłuchać odczytu p. L. Mizgier o Lugdunie.

Wyjazd nastąpi jutro rano. Francuzi udają się do Katowic, skąd pojadą do Warszawy i Wilna.

Frekwencja

W ostatnich dniach wzmogła się znacznie liczba osób, zwiedzających wystawę.

W dniu wczorajszym P. W. K. miała 30 300 gości.

Wycieczka drukarzy polskich

Związek zawodowy drukarzy polskich organizuje wycieczkę na PWK.

Wycieczka drukarzy polskich w liczbie 500 osób zapowiedziana jest na ostatnie dni czerwca.

Miasto zawiedzionych nadziei

Hollywood jest litościwsze od Dantejskiego piekła Na wrotach jego nie widnieje „Lasciate ogni speranza" — przeciwnie, zdaje się uprzejmie i gościnnie zapraszać do przestąpienia swych progów. Gdy okręt wiozący nowych gości zawija do portu, na wybrzeżu roi się od fotografów, reporterów, dziennikarzy z amerykańską szybkością notujących słowa, czyniących zdjęcia, które tegoż jeszcze wieczora rozchodzą się po całych Stanach Zjednoczonych.

A jednak dla tych właśnie tak przychylnie i entuzjastycznie nieraz witanych przybyszów Hollywood okazuje się w następstwie „miastem zawiedzionych nadziei".

W roku 1928, gdy w królestwie ekranu dokonał się wielki przewrót wynalezienia filmów dźwiękowych, olbrzymie zamieszanie nastąpiło w Hollywood. Mnóstwo artystów nie nadawało się do „talkies", ci zaś którzy sprostali ich wymaganiom stawiali niekiedy trudne do przyjęcia warunki Wiele gwiazd zgasło również na filmowym horyzoncie. Pola Negri opuściła Amerykę, Mae Murray wstąpiła na scenę, Blanche Sweet ponad triumfy artystyczne przeniosła ognisko domowe... Zapotrzebowanie nowych talentów stało się naglące i rozpoczęło się istne polowanie na gwiazdy Trzeba przyznać, że reżyserowie, w swej żarliwości znalezienia jaknajszybciej nowej sławy ekranu, wybierali częstokroć zbyt pośpiesznie i bez wielkiego zastanowienia młode adeptki. dla których Hollywood okazało się następnie złudnym mirażem.

Imiona tego niefortunnego legjonu zawiedzionych to Lya de Putti, Eva von Berno. Dimples Lido, Josephine Borio i wiele, wiele innych.

Lya de Putti! Po fenomenalnym sukcecie, jaki odniosła wraz z Janningsem w niemieckim filmie „Varieté", Paramount zapragnął importować ją do Ameryki. Któżby się oparł tak nęcącej propozycji? Lya rzuciła wszystko i zwycięsko wylądowała w witającem ją entuzjastycznie „Mieście zawiedzionych nadziei"...

Dalszy ciąg brzmi smutniej. Film „Trosk: Szatana" był istnym pogrzebem marzeń i ambicji gwiazdy. Grała w nim zresztą istotnie niżej krytyki i, choć zgodzono się, że rola nie leżała w jej charakterze, jednak reżyserowie stracili ochotę do dalszych prób z jej talentem. Obecnie Lya gra w t. zw. „Quickies" to jest pośpiesznie nakręcanych filmach tanich drugorzędnych wytwórni i marzy o nowej wspaniałej roli, którąby ją postawiła z powrotem w rzędzie wielkich artystek.

Wylądowanie w Hollywood Ewy von Berne podobne było przybyciu udzielnej monarchini. Oblegały ją tłumy, tysiące gazet zamieszczało jej fotografję, jej opinje o Ameryce, jej plany przyszłości. Ewa — młoda panienka z doskonałej austrjackiej rodziny została „odkryta" przez Normę Shearer, która, podczas pobytu w Wiedniu, ujrzawszy jej fotografję w jakiemś piśmie, skłoniła swego męża Irvinga Thalberg'a, by zaangażował pannę von Berne. Niestety po pierwszej roli odesłano ją z kwitkiem. Nieżegnana przez nikogo, ze złamanem sercem powróciła do Europy.

Obfita w boczne, wykrętne ścieżki jest droga do Hollywood. Już, już pełna nadziei wędrowniczka zdaje się docierać do wrót wymarzonego kraju, gdy nagle, jak w bajce. wyrastają przed nią nieprzebyte lasy, rozlewają się jeziora, szczerzą zęby smoki i brylanty. Jakiemże magicznem słowem usunąć te niebezpieczeństwa i otworzyć drzwi do Sezamu? Słowem tem niewątpliwie jest talent, sądzimy jednak, że i on nic nie sprawi bez przysłowiowego "łuta szczczęścia"... J .R.

Na wybrzeżu Basków

(Korespondencja własna)

St. Jean de Luz, w czerwcu.

Cudowny, błogi okres przedsezonowy, kiedy nie zdążyły, jeszcze przyjechać tłumy turystów, a mury rozprażyć się upałami lipca. Pobliskie Biarritz i Hendaye dopiero powoli zaczynają się zaludniać. St. Jean de Luz nie potrzebuje przybyszów, ruchliwe wesołe miasteczko, pełne rozkrzyczanych przekupniów, kamelotów, zachwalających najnowsze wynalazki, handlarzy starożytności i osobliwości lokalnych, ma wszystkie cechy miast południowych. Mieszkam w małym domku u dobrych, pogodnych staruszków rybaków. Codziennie rano budzi mnie przeraźliwy krzyk osła, rozwożącego mleko w kapeluszu na głowie, dla ochrony od przepalenia z dziurkami na uszy.

W łagodnym nastroju wypoczynku, wyrozumiałości dla wszystkich i radości z ciepła słońca i oceanu, nawet ryk osła wydaje się sympatyczny i po pewnym czasie traktuje go się przyjaźnie. Słońca jest dużo. choć niema upałów — wichry od oceanu opalają na bronz i wlewają w człowieka jakąś energję i siłę, którą się przy upałach traci. Dzięki temu można robić dużo pieszych wycieczek nie męcząc się. Wszędzie wprawdzie można dostać się autem, tramwajem lub nawet zębatą kolejką górską — funiculairem, ale przyjemnie jest zbaczać z utartych dróg i oddalić od środowisk ludzkich. W czasie odpływu można zapuścić się na dalszy spacer plażą w stronę Hendaye — ostatniego kąpieliska francuskiego na samej już granicy francuskiej, położonego przy ujściu rzeki Bidassoa. Po drugiej stronie rzeki jest już Hiszpanja — maleńkie i bardzo ciekawe miasteczko Fuentarabia, które zachowało charakter i tradycje średniowiecza.

Przechodzimy koło skalistej osady rybackiej Uzzugne Plaża wąska i kamienista Kilkanaście zgiętych postaci w beretach (tak spospolitowanych dziś u nas!) na głowie, z długiemi laskami, zakończonemi haczykami, grzebie się w kamieniach. To rybaczki baskijskie na połowie krabów i krewetek. Jest ich tu dużo, zwłaszcza pod Hendaye w składach, zwanych Les Dent Jumeaux, z powodu swego bliźniaczego podobieństwa.

W dali sinieją Pireneje, groźne, nagie i wspania.e. A za wysuniętym w ocean cyplem, zakrywającym horyzont, perła wybrzeża hiszpańskiego, jasno-błękitne i rozsłonecznione San Sebastian — letnia rezydencja króla Alfonsa i dworu hiszpańskiego. 15-go sierpnia odbywa się walka byków, na której bywają obecni członkowie rodziny królewskiej. Walki byków bywają zresztą także i w St. Jean de Luz i innych południowych miasteczkach Francji, ale jeszcze nie teraz, dopiero w pełni lata

Wycieczek w Pireneje francuskie z St. Jean jest dużo — najładniejsza z nich może to La Rhune, dokąd dojechać można „funiculairem". Kolejka pnie się pod bardzo stromą górę u dołu pokrytą roślinnością, potem pozbawioną jej niemal zupełnie. Krajobraz dziki, poszarpane skały, ani śladu zieloności. Dopiero na wierzchołku nie żałuje się, że się przyjechało, widok jest tak rozległy i cudowny, że można godzinami rozkoszować się nim bez znużenia.. Olbrzymia płaszczyzna Oceanu zlewającą się z niebem — z jednej strony a wokoło niezliczone łańcuchy gór i skał większych i mniejszych, u stóp których porozrzucane jak oazy białe miasteczka.

W sezonie podobno odbywają się tu wspaniałe polowania. Ruch towarzyski St Jean i Biarritz obecnie nie doszedł jeszcze do swego największego rozkwitu. Na lipiec i sierpień szykują się różne atrakcje, corsa kwiatowe, konkursy i t. p. Narazie życie koncentruje się w dzień przy golfie i tenisie, wieczorem w kasynie w Biarritz. Golf wyparł wszystkie inne rodzaje sportu, uprawiają go nawet malutkie dzieci. Niedawno były zawody o mistrzostwo najmłodszych, przyczem zwyciężyła prześliczna 7-letnia hiszpanka. Ceny nie są zastraszające. Za 40 fr. dziennie można żyć w miarę dobrze, bez ekscesów. Hoteli w St. Jean de Luz jest sporo, niektóre z nich bardzo miłe i czyste. Miasto szczyci się historycznym i ładnym hotelikiem Louis XIV, w którym kiedyś przejazdem zatrzymał się ten monarcha. H. N.

Gaz z żelaza i stali

Chemikowi niemieckiemu N. Zieglerowi, pracującemu w laboratorjum zakładów Westinghouse, udało się wydobyć gaz z żelaza i stali, który doskonale nadaje się do opalania. Do doświadczeń swoich użył Ziegler jako pieca hermetycznej próżni, przez którą przepuścił prąd elektryczny o wielkiej częstotliwości. Ulokowany wewnątrz metal, prażony prądem elektrycznym, dostarcza własnego ciepła, a pompy ssące wydobywają z pieca gaz do zbiornika. Z jednego metra sześciennego żelaza otrzymuje się ilość gazu, dostarczającą siły trzydziestu koni mechanicznych przez dwanaście minut, chcąc więc tą drogą otrzymać energję o sile trzydziestu koni na przeciąg godziny. należy użyć pięć metrów sześciennych żelaza. Najważniejsze jest to, że żelazo, z którego w ten sposób wydobyto gaz posiada ładną, błyszczącą powłokę i nie rdzewieje, może więc być używane do wyrobu maszyn elektrycznych i magnetów.

Ciekawe zjawisko na oceanie Spokojnym

Kapitan norweskiego parowca „Siljestad", H. Wellton, przesłał Towarzystwu Geograficznemu swego kraju raport, opisujący niezwykłe zjawisko na Pacyfiku, zapytując zarazem, czy który z uczonych członków Towarzystwa mógiby wyjaśnić jego przyczynę, a zarazem zapytuje, czy zjawisko, o którem mowa, było zaobserwowane i przez załogi innych okrętów.

Parowiec „Siljestad" znajdował się pomiędzy 77 st. a 180 st. dł. i 35 st. szer. półn. w dniu 7 kwietnia, kiedy z pokładu ujrzano przestrzeń, ciągnącą się na przeszło 100 mil morskich i złożoną z niezliczonych pasów rdzawo-brunatnej wody. Barwa tych pasów była tak wyraźna, że nawet po zapadnięciu zmierzchu wyglądały one jak długie i szerokie wstęgi, rozciągnięte na wodach Oceanu. Próbowano zaczerpnąć parę wiader tej zabarwionej na brunatno wody, kilkakrotnie też zdawało się, że zaczerpnięta woda była kolorowa, po wciągnięciu jednak wiader na pokład okazywało się, że jest ona zupełnie przejrzysta. Załoga statku doznawała wrażenia, jakgdyby barwa pasów zależała od niezliczonych brunatnych cząsteczek, pływających po powierzchni Oceanu, nic wszelako nie wskazywało na obecność życia w tej „rdzawo-brunatnej" wodzie Co nadto znamienne, obecność tej dziwnie zabarwionej wody nie zdawała się zwracać uwagi mew, towarzyszących, jak zwykle, parowcowi. Stwierdzono również, że pasy brązowej wody płynęły z kierunkiem wiatru.

Kapitan Wellton dodaje w swoim raporcie, że w trakcie jednej z poprzednich swoich podróży, znalazłszy się na tej samej szerokości, o kilka tylko stopni dalej na wschód, zauważył dwie martwe ryby głębokich wód, płynące na powierzchni, jedna obok drugiej. Ryby miały około sześciu stóp długości i trzy czy cztery stopy szerokości. Kapitan Wellton wyraża przypuszczenie, że zjawisko wymienione może pozostawać w związku z wybuchami wulkanicznemi na dnie oceanu na północo-zachód od wysp Hawajskich. Niewątpliwie zbadaniem fenomenu zajmą się Towarzystwa Geograficzne wszystkich krajów i tą drogą da się ciekawe zjawisko to naukowo wyjaśnić.

Prawdziwe lato

Parę ostatnich wiosen odzwyczaiło nas od słońca w maju. Pesymiści twierdzili, że nie warto sprawiać sobie letnich ubrań, bo w roku zeszłym padał śnieg 3 czerwca, więc dlaczegoby w tym roku nie miało padać w lipcu. Sierpień bywa dżdżysty, a we wrześniu dzień jest krótki, a wieczory zimne. Zresztą do dobrego tonu należy nosić we wrześniu futro, bo elegantka powinna zawsze wyprzedzać sezon: futro we wrześniu, a kapelusz słomkowy w lutym.

Tymczasem jednak wiosna spłatała figla i maj był jak za dawnych dobrych czasów. Zaczęła się panika wśród pań i oblężenie u modystek, błagania o wykończenie choć jednej sukienki, choć jednego kompletu. Zdaje się, że niema kobiety, któraby z początkie sezonu letniego nie narzekała, że „nie ma co na siebie włożyć". Stało się to tak przysłowiowem, że uwieczniło się nawet w piosence. C odziwniejsze, że niema w tem przesady: Słońce letnie tak uwidocznia wszystkie plamy i skazy, że można tylko włożyć rzecz bez zarzutu i zupełnie świeżą.

A zatem — co sobie sprawić? Jeżeli jesteśmy praktyczne, to sprawimy sobie jedną sukienkę woalową. Wszelkie lekkie wełenki i materjały przerabiane wełną ogromnie są w tym sezonie noszone, wypierają nawet jedwab. Oczywiście nie uda im się to całkowicie, bo w upały letnie żadna moda nie zdoła wyrugować jedwabiu, w każdym razie jednak jest to nowość. Sukienkę taką (wełnianą czy woalową) można zrobić fasonem sportowym i skromnym, jako ozdobę wziąć tylko karby czy plisy. Bardzo modne są karby niesymetrycznie odciętych skosów. Inkrustacja w sukniach sportowych (nakładanie tego samego materjału w innych kierunkach deseniu) jest bardzo noszona. Klasyczny komplet: jumper z paseczkiem i plisowana spódniczka, nie wychodzą od szeregu lat z mody.

Tyle o sportowych sukienkach. Co się tyczy jednak wszelkich innych fantazyjnych letnich sukienek, to można powiedzieć, że w porównaniu do lat ubiegłych zaszła kardynalna zmiana. Zmieniła się linja, a z nią i charakter mody. Jeszcze w roku zeszłym panowała kosztowna prostota, dziś panuje fantazja, która może być kosztowna, ale może nią i nie być. Moda zdemokratyzowała się pod względem materjałów: wróciły markizety i, jakby przez wdzięczność za to, roztaczają przed nami takie bogactwo deseni, że można sobie pozwolić na kilka naprawdę prześlicznych sukienek. Powiewne, przeźroczyste materjały nadają się do modnych modeli, na których widzimy falbanki. falbanki i jeszcze raz falbanki. Począwszy od trzech kloszowych falban, jedna nad drugą, aż do kilkunastu rzędów: stanik cały z płaskich falban, spódniczka i rękawy z kloszowych. Poza tem oczywiście. nosi się deseniowe crepe de-Chine'y i żorżety. Modne i praktyczne są komplety deux pieces z jedwabiu: sukienka wzorzysta bez rękawów do tego żakiecik z tegoż materjału, wszystko przybrane odpowiednim gładkim jedwabiem. Ale bez kloszu nie może się obejść żadna suknia fantazyjna. Ślicznie wyglądają odcinane kloszowe mankiety u rękawów, jeśli sukienka ma takież falbany, to wygląda się jak wzorzysty motyl, którego skrzydła drgają przy każdem poruszeniu. H. N.

Z różnych stron Polski

Blokada restauracji przez akademików.

Na pryncypalnem miejscu, na rynku w Cieszynie, znajduje się hotel „Pod Jeleniem", nad którego wejściem do restauracji wisi ogromny szyld z napisem niemieckim. Według obowiązujących ustaw napis ten powinien być już dawno usuniętym, mimo to właściciel-hakatysta pozostawił go na dawnem miejscu. Akademicy ze Szkoły gospodarstwa wiejskiego postanowili zmusić właściciela do usunięcia szyldu, przystąpili więc do blokady lokalu restauracyjnego przez pozostawanie przez cały dzień i część nocy przy wszystkich stolikach, konsumując tylko wodę. Gdy wieczorem restaurator odmówił zapalenia światła, młodzież przyniosła świeczki i pozostawała przy nich do późnej nocy. Dziś mimo trzeciego już dnia blokady porządek nie został dotychczas zakłócony. Niemcy, którzy nie zdołali sprowokować zajść w związku z obaleniem pomnika Schuberta, wysyłają na wsze strony telegramy, że nie czują się w Cieszynie bezpieczni, choć zachowanie akademików jest bez zarzutu. Policja skonsygnowała pogotowie z całego powiatu cieszyńskiego. (Paz)

O teatr w Grodnie.

Magistrat miasta Grodna ogłosił konkurs na wydzierżawienie teatru miejskiego w Grodnie w sezonie od 1 września r. b. do 31 sierpnia 1930 r. Magistrat udziela bezpłatnie gmach teatru, światło, opał, wodę, korzystanie z inwentarza scenicznego oraz wypłaca subwencję pieniężną w wysokości 4.000 zł. miesięcznie. Istnieje możliwość zwiększenia subwencji w razie zorganizowania przez dyrekcję teatru stałych przedstawień w miastach poblizkich: Białymstoku, Suwałkach, Augustowie. Zgłoszenie ofert do 24 czerwca rb.

W maju ukarano 1909 poborowych.

Oddział do spraw wojskowych komisarjatu rządu m. st. Warszawy ukarał w m. maju za przekroczenie ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej. a mianowicie: za niestawienie się przed komisjami poborowemi w terminie, niezameldowanie o zmianie adresu przez rezerwistów i zaliczonych do pospolitego ruszenia etc., w trybie doraźnych mandatów karnych 1,830 osób na ogólną sumę 9,150 złotych i na podstawie orzeczeń 79 na sumę 590 zł, łącznie zatem 1,909 osób na sumę 9,740 zł.

Nadużycia przy dostawach wojskowych.

W Kołomyi wykryto wielkie nadużycia przy dostawach chleba dla garnizonu wojskowego w Kołomyi. Okazało się, że dostawca Mordko Barth wypiekał chleb z najgorszego gatunku mąki przy domieszce spleśniałych odpadków chleba i innych zmiotków. Największe oburzenie wywołał fakt zaczyniania chleba wodą deszczową. Sprawą tą zajęła się prokuratorja. (Paz)

Pieniny częścią Parku Narodowego.

W Szczawnicy i Pieninach bawiła w tych dniach komisja, złożona z przedstawicieli ministerstwa oświaty, rolnictwa, Pol. Tow. Tatrzańskiego, prof. Goetla jako delegata dla planowanych parków narodowych i innych. Członkowie tej komisji zwiedzili dokładnie obszar zakupiony przez państwo na cele stworzenia Parku Narodowego, obejmującego część przełomu pienińskiego od Trzech Koron do pienińskiego Potoku oraz tereny przylegające. Prace nad urządzeniem parku i uregulowaniem spraw turystycznych rozpoczną się już w najbliższym czasie. Zakupione przez państwo tereny nie obejmują wprawdzie całości Pienin, jednak są tereny najciekawsze ze względu na swą malowniczość. (Paz)

Epilog morderstwa Olgi Serbeńskiej.

Z Przemyśla donoszą: Głośną była swego czasu sprawa zamordowania Olgi Serbeńskiej, córki adwokata, przez 21 letniego słuchacza praw Semena Wachniaka. Morderca stawał w kadencji zimowej przed sądem przysięgłych, który polecił zbadanie stanu umysłowego oskarżonego. Obecnie lekarze znawcy stwierdzili, że Wachniak jest chory na rozszczepienie umysłowe z urojeniami. Na podstawie tego postępowanie karne zostało zastanowione, a Wachniak oddany do zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie. (Paz)

Kurtki letnie dla kolejarzy

Wszystkich umundurowanych pracowników kolejowych obowiązywał dotychczas jeden kolor i rodzaj umundurowania — granatowe kurtki, płaszcze i czapki wełniane, oczywiście mało praktyczne w okresie upałów letnich.

Obecnie dopiero, na skutek zabiegów Zjednoczenia Kolejowców Polskich Ministerstwo wprowadza specjalne kurtki letnie bawełniane jasno popielate. Kurtki te mogą być noszone w czasie od 1 kwietnia do 1 października. Krój i wygląd zewnętrzny tych kurtek jest taki sam, jak granatowych sukiennych z tą tylko różnicę, że dystynkcje i oznaki starszeństwa mają być tylko przypinane nie przyszywane ze względu na konieczność prania tych kurtek.

Nowe kurtki wydane będą na razie tylko drużynom konduktorskim za zwrotem 25 proc. kosztów własnych skarbu.

Przygotowania do wprowadzenia nowej procedury karnej

Około 15 czerwca r. b. będą ogłoszone w „Dzienniku Ustaw" wszystkie rozporządzenia wykonawcze do nowego kodeksu postępowania karnego, a w szczególności: regulamin sądowy i regulamin prokuratorski w sprawach karnych, rozporządzenie o kosztach sądowych, oraz szereg innych rozporządzeń.

W ministerstwie sprawiedliwości prace nad temi ważnemi dla praktycznego stosowania zasadami nowej jednolitej dla całego państwa procedury karnej — są już na ukończeniu.

Dla głodnych na Wileńszczyźnie

Dowiadujemy się, że Stowarzyszenie Techników w Warszawie ofiarowało wagon mąki dla głodnych na Wileńszczyźnie. Piękna ta ofiara powinna znaleźć naśladowców w innych towarzystwach i organizacjach społecznych.

Z rady głównej Ligi morskiej i rzecznej

Dnia 8 b. m. odbyło się posiedzenie Rady Głównej Ligi morskiej i rzecznej, na którem załatwiono szereg spraw bieżących.

Mleko w arkuszach

Pisma amerykańskie donoszą, że pewna firma ma zamiar dostarczać mleka w arkuszach. Stwierdziła ona na podstawie wielu doświadczeń, że mleko w stanie suchym, prasowanym na płasko, można przechowywać całemi latami w doskonałym stanie. Bliskie więc są czasy, gdy będziemy nabywać w mleczarniach mleko na centymetry kwadratowe, arkusze czy półarkusze.

Zjazd absolwentów Państw. Szkoły Sztuki Zdobniczej

Dnia 9. b. m. w Świetlicy Bratniej Pomocy odbył się zjazd absolwentów Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych — jedynej uczelni artystycznej na terenie Wielkopolski Wspomniany zjazd odbył się w łączności z obchodem dziesięciolecia istnienia tej placówki artystycznej. Wychowankowie wymienionej szkoły, których stosunkowo mało wyszło w świat, rozrzuceni dziś po całej Polsce, czy to na odpowiednich fachowych stanowiskach czy też na dalszych studjach, zjechali się po raz pierwszy do Poznania, by tu wspólnie radzić nad swą dolą — poruszyć aktualne zagadnienia i z obrad zjazdu wynieść otuchę do dalszej pracy.

Pierwszy ten zjazd otworzył b. prezes Bratniej Pomocy wspomnianej szkoły p. Tad. Kurpiński, który jest zarazem przewodniczącym komitetu zjazdowego. Po powitaniu zgromadzonych poproszono na marszałka zjazdu p. dyrektora Szkoły. Dalej przy stole prezydjaln. miejsce zajęli prof. Jan Wroniecki długoletni kurator Br. Pom., Wacław Krajewski i Tad. Kurpiński byli prezesowie „Bratniej Pomocy". Sekretarzowała p. Hel. Steculanka. Zjazd ma to na celu, by absolwenci Szkoły Sztuki Zdobniczej w późniejszem życiu stale utrzymywali łączność i wspólnie pracowali dla dobra sztuki i własnego.

P. dyrektor w przemówieniu swem apelował do zebranych, by stale w swym zawodzie się ćwiczyli i zaczerpnięte wiadomości uzupełniali dalszą nauką, aby w ten sposób na co raz wyższy poziom wnosili sztukę zdobniczą.

Po obszernej, rzeczowej dyskusji, uchwalono przystąpić do założenia organizacji, któraby jednoczyła wszystkich absolwentów i b uczni. Centrala tego zrzeszenia będzie w Poznaniu. Wybrano komisję organizacyjną do której weszli: T. Kurpiński, K. Wernerówna, H. Steculanka, A. Studzińska, J. Ożmin, J Piasecki i M. Szczepaniec. Jako doradcę wybrano prof Wronieckiego. Na stałą sekretarkę powołano p. K. Wernerównę (ul. Słowackiego 31), dokąd wszyscy członkowie przesłać mają swe dokładne adresy.

W końcu p. przewodniczący podał myśl założenia Kooperatywy na wzór warszawskiego „Ładu". Kooperatywa ta ma na celu chronienie członków od wyzysku i ułatwienie im zbytu swych prac.

Wieczorem w salach i na tarasie restauracji Teatru Wielkiego odbyła się schadzka towarzyska, która zgromadziła prócz uczestników zjazdu, zaproszonych gości i świat artystyczny Poznania. Podkreślić należy, że w związku z P. W. K. Komitet Zjazdowy i Bratnia Pomoc P. S. S. Z. podejmuje także wycieczki szkół artystycznych z całej Polski. W ub. piątek przybyła jako pierwsza wycieczka z krakowskiej szkoły w liczbie 70 osób. Na dworcu witali wycieczkę delegaci Kom. Zjazdowej i Brat. Pomocy Kurpiński i Kozłowski. (z)

Zgon znakomitego szachisty

W tych dniach zmarł w jednej z lecznic praskich znany mistrz gry szachowej, Ryszard Réti. Już przed trzema miesiącami zachorował Réti na szkarlatynę, i pomimo wysiłków najwybitniejszych lekarzy czeskich nie można było życia jego uratować.

Ryszard Réti urodził się w roku 1889 w miejscowości Pezinok pod Bratysławą (Czechosłowacja). Po ukończeniu szkoły średniej wyjechał do Wiednia, gdzie poświęcał się studjom matematycznym. Już jako student brał z powodzeniem udział w rozmaitych turniejach szachowych. Tytuł mistrza zdobył po raz pierwszy w roku 1920 na turnieju w Göteborgu. W roku 1924 pokonał w New-Yorku znanego mistrza gry szachowej Capablankę. W roku 1927 na turnieju w Bratysławie zdobył Réti tytuł mistrza Czechosłowacji i w tym charakterze reprezentował Czechosłowację na olimpjadzie szachowej w Londynie.

Réti założył wraz z Breierem i Tartakoqerem t. zw. noworomantyczną szkołę szachową, której zasady wyłuszczył w książce „Nowe idee w grze szachowej".

Z życia Towarzystw

Uroczystość poświęcenia sztandaru placówki Hallerczyków w Trzemesznie odbyła się w ub. niedzielę w obecności generała i wodza armji błękitnej Józefa Hallera, który przybył do Trzemeszna w sobotę wieczorem, przywitany na dworcu przez miejscowy zarząd i delegacje.

W niedzielę rano, po odegraniu hejnału z wieży kościelnej zebrały się wszystkie miejscowe towarzystwa na Placy Powstańców, dokąd przybył gen. Haller, otoczony banderją konną wśród entuzjastycznych okrzyków „niech żyje"! Tutaj powitał generała burmistrz p. Fengler, dalej prezes Związku Hallerczyków p. Kajetaniak, a komendant placówki p. Owczarzak zdał raport z działalności koła. Po tych wstępnych przywitaniach uformowano pochód i udano się przy dźwiękach orkiestry w kierunku katedry poopackiej. Przed katedrą odebrał p. generał defiladę, poczem udano się na uroczyste nabożeństwo. Mszę św. celebrował, dokonywując zarazem uroczystego poświęcenia sztandaru ks. prob. Kowalski, poczem wygłosił przepiękne patrjotyzmem owiane kazanie.

Po nabożeństwie udano się na plac Kosmowskiego, gdzie do zebranych Hallerczyków i tłumów publiczności przemówił bohaterski wódz armji błękitnej, wręczając w końcu placówce miejscowej nowopoświęcony sztandar jako symbol bohaterskich walk i bodziec do dalszej zgodnej pracy dla dobra i chwały ojczyzny. Następnie udano się na cmentarz, gdzie złożono wspaniałe wieńce na grobie Hallerczyka śp. Lewandowskiego oraz powstańców.

Uroczystą akademję w auli gimnazjalnej zagaił prezes placówki p. Kajetaniak, prosząc na przewodniczącego ks. prob. Kowalskiego. Zacny duszpasterz przedstawił dzieje bohaterskich zmagań armji błękitnej na ziemi francuskiej, pod Lwowem i Kaniowem oraz uwypuklił zadania, jakie czekają nas w przyszłości. Następnie p. Janiak wygłosił odczyt p. t. „Ze wspomnień Hallerczyka z pod Kaniowa". W dalszym ciągu złożyli przedstawiciele bratnich organizacyj życzenia i wbili gwoździe pamiątkowe do drzewca sztandaru. Odczytano jeszcze telegramy z życzeniami, poczem generał Haller własnoręcznie udekorował zasłużonych Hallerczyków, patrona ks. Kowalskiego, B. Starzyńskiego, Marciniaka, Szojdę i Obiegłę mieczami hallerowskiemi. Odśpiewaniem „Roty" zakończono akademję i udano się na wspólny obiad w czasie którego wzniesiono szereg toastów.

Po obiedzie Hallerczycy udali się do parku miejskiego, gdzie odbył się bieg okrężny, którego pierwsze miejsce osiągnął członek drużyny błękitnej z Poznania p. Burhardt Henryk. Nad wieczorem przybył do parku generał Haller i wręczył nagrody za bieg okrężny trzem najlepszym zawodnikom. Zakończeniem całodziennej uroczystości była zabawa taneczna, która przeciągnęła się w miłym nastroju aż do rana. (ca)

Towarzystwo Przemysłowców w Buku, jako jedno ze starszych i ruchliwych na miejscu, założyło w gronie swem jako odrębną organizację Kasę pośmiertną dla członków i bliższych krewnych w rodzinie. Mimo faktycznie krytycznego położenia w rzemiośle, oraz w handlu, organizacja ta znalazła bardzo życzliwe poparcie u członków. Znani zaszczytnie z pracy obywatelskiej długoletni członkowie Towarzystwa Przemysłowców w Buku pp.: Franciszek Górczak, Ludwik Banaszak, a przedewszystkiem gorliwy pracownik społeczny jakim jest ks. Waraczewski, przeprowadzili na kilkunastu posiedzeniach uzgodniony regulamin. który ostatnie zgromadzenie członków zwykłych przyjęło, tymsamem dział ten został uruchomiony. Komisja do zorganizowania kasy pośmiertnej wychodzi z tego założenia, że przykrem złem jest dla obywatela szukanie w razie zgonu męża lub żony wsparcia publicznego. — Stosunki w rzemiośle specjalnie są obecnie tego rodzaju, że nieraz rzemieślnik bardzo pilny i oszczędny mając wypadek, nie może wydatkom podołać. Z chwilą ubezpieczenia się ma wszelką pewność uzyskania kilkaset zł. płatnych odrazu, które w wielkiej części pokrywają wydatki, wywołane przez śmierć w rodzinie u rzemieślnika.

Pocieszającym objawem dla Towarzystwa Przemysłowców w Buku jest interesowanie się członków sprawami społeczno-gospodarczemi. Na ostatniem zebraniu w dniu 3 bm. na 30 zebranych, przemawiało obecnych 50 razy, co świadczy dobitnie o żywem przejmowaniu się członków sprawami Towarzystwa i ogólnemi.

RADJO

Programy radjofoniczne

Czwartek, dnia 13. czerwca 1929 r.

Poznań, (336 m) godz. **7.00** gimnastyka poranna (prof. J. Waxman); godz. **11.15** radjografja (syst. Fultona); godz. **12.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. **12.50** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **13.00** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pieniężnej; godz. **14.15** komunikaty: gosp. roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.40** odczyt p. t. „Rozmaitości" (wygł. p. Bankiewicz); godzina **16.55** odczyt p. t. „Anegdotki polsko-brazylijskie" (wykł. p. Józef Stańczewski); godz. **17.10** lekcja alfabetu Morse'a (wykł. p. kpt. Mickiewicz); godz. **17.25** odczyt samorządowy (transmisja z Warszawy); godzina **17.55** koncert popołudniowy (transmisja z Warszawy); godz. **18.45** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **18.55** nadprogram w wykonaniu artystów Teatru Nowego; godz. **19.10** odczyt rolniczy p. t. „Rozwój nasiennictwa w Polsce" (wygł. p. Wł. Góralewski); godz. **19.35** rolnicza skrzynka radjowa (wygł. p. Józef Rządkowski); godzina **20.05** kurs elem. języka francuskiego (wygłosi p. Omer Neveux); godz. **20.30** koncert organowy. Wykonawca prof. Feliks Nowowiejski (transmisja z sali reprezentacyjnej P. W. K.); godz. **20.55** audycja wokalna w wykonaniu p. Wandy Igielskiej (sopran), Mieczysław Mierzejewski (akompanj.); godzina **21.15** słuchowisko z Poznania, (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT i Z. O. K. Z.; godz. **22.15** radjografja (syst. Fultona).

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Żeńskie Tow. Przemysł.** Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek 13. b. m. o godzinie 19,30 na wielkiej sali Domu Królowej Jadwigi. Na porządku obrad wykład i komunikaty.

— **Tow. Cech. Czeladzi Piekarskich.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 16. bm. o godzinie 14 w lokalu p. Majewskiego przy ul. Woźnej 13.

— **Stow. Młodzieży Polskiej Poznań-Łazarz.** Wycieczka odbędzie się 16. b. m. do Puszczykowa. Zbiórka w dniu wyjazdu o godz. 7,30 rano przy pawilonie oficerskim.

— **Koło Towarzyskie Rękodzielników** urządza dnia 16. bm. zabawę latową, połączoną z rozmaitemi niespodziankami. Wymarsz o godz. 13 z lokalu p. Gaworskiego (Nowy Rynek 4) do ogrodu starostrzeleckiego p. Bohna na Miasteczku. — Na miejscu koncert i rozmaite gry dla pań i panów.

— **Wolny Cech Obuwniczy.** Gremjalne zwiedzenie Powszechnej Wystawy Krajowej odbędzie się w niedzielę 16. b. m. — Zbiórka członków wraz z rodzinami o godzinie 9,30 przed pomnikiem Kościuszki przy wejściu na tereny wystawowe. Pieniądze na ten cel uprasza się składać w Spółdzielni i u skarbnika p. Sołtysiaka, ul. Półwiejska 30.

Lekarz powiada:

...A poza tem proszę dziecku często dawać kakao, ale dobre. Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców w największej fabryce czekolady w Polsce, A. Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju. Pw 11 084-70,364

Fabryka czekolady
A. Piasecki S. A. Kraków.

UWAGA
Broń, amunicja, przybory
dla PP Myśliwych i Przysposobienia wojskowego.
J. Specht, Nast.
wł. J. K. Chmielewski
Poznań,
Fr. Ratajczaka 3.
Założ. 1861. Telefon 15-38.
Przodujące przedsiębiorstwo w Polsce.
Wystawiam w „Pawilonie Łowieckim"
PW 120,87-20,188

W poniedziałek, dnia 10 czerwca 1929 roku zasnęła na wieki moja najdroższa córka, nasza najukochańsza siostrzyczka, ś. p.

Monika Koźlikowska

studentka filozofji

w 23 roku życia.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w czwartek, dnia 13 czerwca r. b. o godzinie 9,30 w kościele parafjalnym w Podgórzu. Po nabożeństwie odprowadzenie zwłok z kościoła na cmentarz parafjalny w Podgórzu.

W głębokim smutku pogrążeni

Podgórz k. Torunia, Poznań.

ojciec, siostry i bracia.

ZW 16913

Dnia 11 b. m. rano o godzinie 1-ej zmarł po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy brat, stryj. wuj i kuzyn, ś. p.

ksiądz Ludwik Antoni Wojtyś

Eksportacja zwłok odbędzie się w piątek, dnia 14 b. m. o godz. 9-ej przed poł. z Zakładu SS. na Śródce do kościoła św. Ja a, poczem po nabożeństwie odbędzie się pogrzeb na cmentarz staroświętojański, o czem zawiadamia

Poznań Rataje. **rodzina.** nw 16906

Dnia 11 czerwca 1929 r. o godzinie 9,45 zasnął w Bogu po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Franciszek Całka

w 74 roku życia. Nabożeństwo żałobne i pogrzeb odbędzie się w Blugowie, pow. wyrzyski, w sobotę, dnia 15 b. m. o godz. 10 przed poł.

W imieniu rodziny

dw 6478 **Ks. Całka, administrator w Blugowie.**

Ś. p.

Ksiądz Ludwik Wojtyś

współpracownik mój przy Kościele św. Rocha,

pożegnał się z tym światem, opatrzony Sakramentami św., dnia 11 czerwca r. b. Dziękując Mu serdecznie za chętną zawsze pomoc duszpasterską, proszę Czcigodnych Konfratrów o pobożne Memento za Duszę Jego.

Ks. Dr. Mazurkiewicz.

Poznań - Komandorja, św. Jan. zw 16909

Eksporta z Domu Sióstr na Śródce do Kościoła św. Jana, w piątek, 14 b. m., o godz. 9, poczem żałobne nabożeństwo i pogrzeb na cmetarz staroświętojański

---

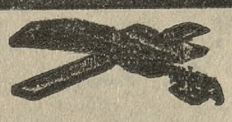

W dniu 10 czerwca 1929 r., zasnęła w Bogu, nasza długoletnia koleżanka, ś. p. zw 16920

Cecylja Szukowska

st. sekretarz pocztowy.

Dusza Jej czysta i skromna opuściła kruche ciało z nadmiaru wykonanej pracy i służyć może za wzór poświęcenia swego jestestwa służbie dla Państwa, bo chorą będąc nie oddała siebie w czas opiece lekarskiej, tylko pracowała do czasu, gdy ją postęp choroby z nóg powalił.

Cichej a nieznanej służebnicy Państwowej hołd pośmiertny oddają

Koleżanki i Koledzy

Urzędu Telegraficznego i Telefonicznego, Poznań.

Dnia 10 czerwca 1929 r. podobało się Panu Bogu zabrać do grona Swych aniołków naszego ukochanego synka i braciszka

Henia

w 3 wiośnie życia.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 13 b. m., o godzinie 6 po południu z domu żałoby, Wielkie Garbary 45, na cmentarz farny. zw 16899

W ciężkim smutku pogrążeni

rodzice

M. i P. Niemczewscy.

Za tyle dowodów serdecznego współczucia i przyjaźni, okazanych z powodu zgonu oraz za oddanie ostatniej przysługi mężowi, ojcu i dziadkowi naszemu, ś. p. dw 6477

D-rowi Stanisławowi Iłowieckiemu

składamy Przewielebnemu Duchowieństwu, Władzom, Szkołom, Tow. Przemysłowców, Tow. Powstańców i Wojaków, Tow. Śpiewaków i wszystkim innym Stowarzyszeniom oraz Kolegom Zmarłego, Pow. Kasom Chorych, Krewnym i Przyjaciołom, najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Rodzina.

Telef. 23-28 **Mieczysław Feist** założ. 1910.

Złotnik i jubiler,

ul. 27 Grudnia 5, podwórze I. ptr.

Poleca wyroby w złocie i srebrze własnej fabrykacji.

Wszelkie naprawy i prace rytownicze wykonuje szybko i tanio. nw 10 660

Ulga dla ludzkości!

Płyn „VENUS“

Jedyny niezawodny środek przeciw poceniu się

pach, rąk i stóp.

Płyn **„Venus“** jest według opinji zaprzysiężonych chemików absolutnie nieszkodliwy dla zdrowia.

Prawnie zastrzeżony!

Do nabycia w aptekach, perfumerjach i drogerjach.

Pw 11044-55 10

ZAKOPANE Grand hotel-pension „STAMARY“

pod nowem kier. 60 pokoi słonecz. z werandami. Wszelki komfort. Własny park. **Zakład hydropatyczny.** Ceny umiarkowane. nw 11027

Poszukuję się

zł 750.000

także w mniejszych kwotach za zabezpieczeniem hipotecznem na wartościowych realnościach miejskich tylko na I. miejscu na czasokres 1½ roku. Kapitalistom zapewnia się prócz wszelkich gwarancyj wysoki procent i damno wzgl. udział w zyskach. Łask. zgłosz. uprasza się pod „Nr. 908/20“ do **„PAR“, Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11.

Pw 11 265-63,542

Podłogowe deski

szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i łaty oraz deski obrzynane i nieobrzynane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski,

skład drzewa i obróbka, POZNAŃ, Raczyńskich 3/4

przy pl. Bernardyńskim.

Telefon nr 10-87.

Pw 10 522-20.337

Lodownie
Maszynki do lodów,
Meble ogrodowe,
Polewaczki,
Węże gumowe,
Wózki dziecięce,
Konwie do mleka,
Maszyny do trawy,

poleca

JAN DEIERLING

Szkolna 3.

Tel. 35-18. Tel. 35-43.

Pw 12047-24,99

Żądać wszędzie!

Jedyny przedmiot ratunku.

nw 11017

Kupno okazyjne.

Dom po ś. p. Kowalleku z restauracją i salką do zabaw, także i z wszelkim inwentarzem jest zaraz do **sprzedania.** Zgłoszenia uprasza się do

Kowallek

Swiecie (Pom.), Sądowa 3.

nw 11008

Uniwersytecka Szkoła Pielęgniarek i Higjenistek w Krakowie

otwiera nowy kurs

dnia 1 września 1929 r. Nauka trwa 2 lata; przyjmuje się tylko internistki. Wykształcenie: 6 klas gimnazjalnych. lub równorzędne. Zgłoszenia: **Dyrekcja Uniwersyteckiej Szkoły Pielęgniarek i Higjenistek, Kraków,** Kopernika 23.

dw 6269

---

20 GARAŻY

z oświetleniem elektrycznem, wodą i stróżowaniem

35 zł miesięcznie do wynajęcia zw 16900

Centrala Samochodów

Franciszek Radomski

ul. Dąbrowskiego 30/32. Tel. 6687.

OSTRZEZENIE:

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie żądać oryginalnych proszków z **„Kogutkiem“** Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporczywie polecane naśladownictwa w podobnem do naszego opakowania. zw 8975

Tatra jest ideałem maszyny turystycznej

dowiódł tego rajd grona członków Automobilklubu Wlkp., którzy na czterocylindrowej, chłodzonej powietrzem, sześcioosobowej limuzynie w kwietniu r. b. odbyli bez najmniejszego defektu podróż dookoła Europy, przez Niemcy, Francję, Hiszpanję, Włochy, Austrję i Czechosłowację, w ciągu czterech tygodni, pokrywając ogółem 5660 km. przy przeciętnem zużyciu 11 litrów benzyny i 150 gr. oliwy na 100 km.

TATRA-AUTO

Skład fabryczny: Poznań,

ul. Kantaka nr. 7.

TELEFON 4024.

Pw 10104-21,333

Tomasz Arlt, pl. Wolności 18, obok Grand-Cafe

Kw 2236

Telefon 18-77

Obuwie wytworne.
Najnowsze modele.
Pierwszorzędny materjał.

SPECJALNOSC: Pantofelki plecione — Oryginalne opanki w najmodniejszych fasonach i kolorach.

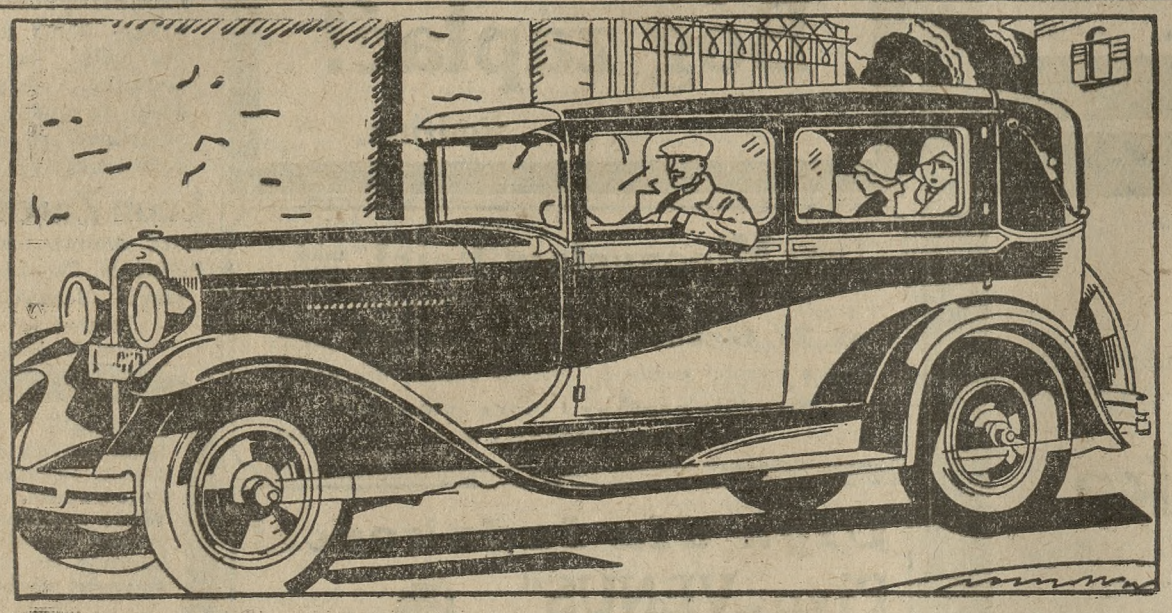

Rezultat długoletniej wytężonej pracy i doświadczeń

W przeciągu trzydziestu dwuch lat niezmordowanej pracy nad udoskonaleniem samochodu Oldsmobile osiągnięto idealny typ wozu, nadającego się do szybkiej, wygodnej i taniej lokomocji.

Oldsmobile jest najbardziej współczesnym samochodem, który odznacza się silną budową, eleganckim wyglądem i cichym chodem i jednocześnie jest ofiarowany przez General Motors po stosunkowo niskiej cenie. Pod względem wytworności karoserji, przestronności i wygody siedzeń nie ustępuje on masynom o wiele droższym.

Jazda Oldsmobilem jest równie przyjemną, jak w dużych luksusowych samochodach.

Pozatem silna budowa podwozia, niezwykle czuła kierownica, potężny i wytrzymały silnik, dają pełną gwarancję trwałości, oraz szybkiej i pewnej jazdy.

O tych wszystkich zaletach przekona każdego jedna próbna jazda w porozumieniu z najbliższym zastępcą samochodów Oldsmobile. *Wyrób General Motors.*

Upoważnione zastępstwa na całem terytorjum Polski i w Wolnem Mieście Gdańsku.

1897 1928

OLDSMOBILE

GENERAL MOTORS w POLSCE. WARSZAWA

nw 10862

Upoważniony zastępca „ELIBOR"

Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa

Ł. J. BORKOWSKI

ODDZIAŁ w POZNANIU

Salon Wystawowy: Św. Marcin 50, tel. 14-66.

Stacja Obsługi: ul. Dąbrowskiego 78a, tel. 68-65.

dw 6459

ZIOŁA LECZNICZE

O. WOJNOWSKIEGO

„IROTAN" znak słowny pr. zast. — **„ZIOŁA** p. cierpieniom kanału pokarmowego", Nr. rej. 1149.

„GARA" znak słowny pr. zast. — **„ZIOŁA** przeciwko wymiotom i atonji kiszek" Nr. rej. 1148.

„ELMIZAN" znak słowny pr. zast. — **„ZIOŁA** p. chorobom płucnym i blednicy", Nr. rej. 1153.

„ARTROLIN" znak słowny pr. zast. — **„ZIOŁA** p. reumatyzmowi, artretyzmowi, podagrze i ischiasowi", Nr. rej. 1150.

„TIZAN" znak słowny pr. zast. — **„ZIOŁA** p. niedomaganiom skrofulicznym" Nr. rej. 1152.

„EPILOBIN" Nr. 1 znak słowny pr. zast. — **„ZIOŁA** p. chorobom nerwowym i epilepsji". Nr. rej. 1151.

„UROBIN" znak słowny pr. zast. — **„ZIOŁA** p. chorobom nerek i pęcherza" Nr. rej. 1147.

Do nabycia w oryg. opak. w aptekach lub wprost w głównej reprezentacji:

Apteka pod Koroną

Poznań, Górna Wilda 61

Broszury na żądanie bezpłatnie!

MUSZTARDA

Palmo

Samochody

nowe i używane, kryte i otwarte 2, 4 i 6-osob., wielki wybór stale na składzie na dogodnych warunkach zapłaty. (Niezwykłe okazje). „Komna" Sp. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 11010

Lokal restauracyjny

z przyległą sprzedażą butelkową, przy przedsiębiorstwie fabrycznem, z pełną koncesją, dobrze prosperujący, położony w centrum miasta Poznania, przy ruchliwej ulicy, odda właściciel rzutkiemu, poważnemu fachowcowi od 1 lipca r. b. Spieszne zgłoszenia z podaniem wysokości dysponowanej gotówki uprasza się do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 16907

LOKAL

przy Starym Rynku nadający się na fabrykę lub hurtownię wydzierżawię zaraz.

H. KARAŚ, POCZTOWA 3.

dw 6469

Poszukuję

składnicy i lokalu

na warsztaty, możliwie w śródmieściu zaraz. Zgłoszenia pisemne **„Biuro Pracy"**, Plac Wolności 9 pod **„lokal".** bpw 8751

Dobra i pewna egzystencja dla młodych dzielnych ludzi.
W większem mieście powiatowem, gimnazja, 6 szkół, 2 sądy, jest z powodu niedomagania na zdrowiu,

większy skład

kolonjalno - spożywczy, specjalnie tłuszcze, do oddania.

Mieszkanie 2-pokojowe i kuchnia lub 3 pokoje z kuchnią do dyspozycji. Łaskawe oferty od reflektantów jak i pośredników do Biura Ogłoszeń **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 24,58 Pw 12031-24,58

Tartak parowy

połączony z handlem drzewa, 20 lat w jednej rodzinie, z powodu śmierci, zaraz na sprzedaż. Do tego należy 6-morgowy grunt z bocznicą kolejową za pomocą lorek do przeładowni kolejowej. Tartak zawiera lokomobilę, 2 traki, piłę tarczową i wahadłową, heblarkę, wpustnicę i obrabiarkę ctr. Lasy państwowe i prywatne w pobliżu. Wiele pracy tartej. Język polski i niemiecki konieczny. Łaskawe oferty upraszam skierować pod zw 16904 do eksped. Kurjera Poznańskiego.

Fabrykę szczotek

z kompletnym urządzeniem i maszynami zaraz wydzierżawię lub sprzedam. Zgłoszenia uprasza

Bochiński, Bydgoszcz, Śniadeckich 45

Pw 12044-25,568

Ubikacje Przemysłowo - Handlowe

złożone z 6 pokoi o powierzchni łącznej 193 m² na 1 piętrze domu frontowego bardzo jasnej, w bardzo ruchliwej i ożywionej ulicy handlowej przy Starym Rynku w Poznaniu, od 1 lipca 1929, do wynajęcia wprost od gospodarza.
Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 24,85 Pw 12033-24,85

Podróżujących i pomocników

wymownych, pracowitych, na wysoką prowizję, na dobrze zaprowadzony artykuł, poszukuję. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej czynności i świadectwami, przyjmuje **MACIEJEWSKI, Pocztowa 22.** rw 5335

BRYLANTY - ZŁOTO - SREBRO - ZEGARKI u SZULCA

Plac Wolności 5.

Pw 10143/20.918

W TAKIEJ KUCHNI ŁAD I SZYK GDZIE VIM ROBI CZYSTOŚĆ W MIG

nw 10864

Detektywne

Biuro Greif
Poznań
Pasaż Apollo
Tel. 26-16.
Wywiady, Obserwacje, Śledzenie
Pw 10112-23,5
w Poznaniu od lat 18.

2 śpichlerze

720 kwm., nadające się dla każdej branży, z bocznicą kolejową połączoną z bocznicą na tereny P.W.K. przy Głównym Dworcu, Strona zachodnia (Łazarz) od zaraz **do sprzedania.** Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń **„Par“**, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. **23,17** Pw 11020-23,17

Chodniki

K. Kużaj
27 Grudnia 9
K. K. P.

Skutek gwarantowany do nabycia w każdej **drogerji.**
Paczka 1 złoty
Pw 9875/76-28,361

Na raty
miesięcznie
18 zł.
pierwsza wpłata **36,00 zł**

Kromczyński
Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
ppw 2650

Majątek

wielkopański
1500 mórg. pałac 14 pokoi, w pięknym parku, ziemia drenowana w kulturze, kompletne inwentarze, cena 850000 zł, wpłaty 400000 zł.
Biuro Handlowe „Boltar“
Poznań, Skarbowa 17.
Pw 11196-23,78

40000 zł

poszukuje na pierwszą hipotekę właściciel majątku 1700 morgowego i właściciel 2 domów w Poznaniu. Domy komfortowe, przedwojennej wartości około 1 miljona mk. Zgł. do Kurjera Poznańskiego pod **zw 16911**

Wykonuję

suknie . . . . od 8 zł
suknie ranne . od 5 zł
bluzki . . . . od 4 zł

J. Trafasówna,
Wroniecka 1/2, II. p.
zw 9362

PIANINA

za najlepszego gatunku cenę zł 2 200,- do 3 000-, na odpłatę do 18 miesięcy przy wpłacie ca 1/3 ceny kupna dostarcza,

B. SOMMERFELD

rok założ. 1905 **BYDGOSZCZ, ul. Sniadeckich 56** Tel. 883 i 458
Największa fabryka pianin w Polsce — 150 ludzi. dp 3440

Sprzedawców, pomocników i pomocnic

do sprzedaży dobrze zaprowadzonego artykułu **poszukuje się za wysoką prowizją.** Łask. zgłoszenia z podaniem dotychczasowej czynności proszę skierować do eksp. Kurjera Pozn pod Kw 2364

Sprzedam zaraz

CUKIERNIĘ

połączoną z kawiarnią i restauracją z prawem wyszynku (Grand Café, zał. 1874). Lokale mieszczą się w dwu budynkach, z salką do zebrań, salą ze sceną do przedstawień i zabaw, z posadzką parkietową, ogród koncertowy, ogród warzywny. Całość położona przy pryncypalnej ulicy na miejscu sąd, szkoły, gimnazja, Baon Podchorążych, **skład** bezkonkurencyjny, dobrze prosperujący, zmuszona jestem z powodu choroby, **sprzedać.** Wpłata 130—150 tys. zł. Reflektuje się na szybko decydujących. Zgłoszenia proszę skierować **M. SAŁACIŃSKA „Grand Café“, Śrem.** zw 16912

ODCISKI
SZYBKO; RADYKALNIE USUWAJĄ PLASTERKI
„RAZ-DWA-TRZY“
PRAKTYCZNE w UŻYCIU.
SPRZED. DROGERJE, APTEKI, PERFUMERJE
ST. MÜLLER LABORAT. POZNAŃ

Młyn parowy

przemiału 200 ctn. na dobę, blisko Poznania, stacja kolejowa w miejscu, w dobrej okolicy, budynki masywne, urządzenie nowoczesne z piękną willą i ogrodem ze cenę 210 000 zł jest do sprzedania. Agenci wykluczeni. Reflektanci z odpowiednią gotówką zechcą się zgłosić pod nr. zw 16 858 do Kurjera Poznańskiego.

OGŁOSZENIE

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu wydzierżawi, w drodze przetargu piśmiennego, prawo do zbierania jagód w lasach państwowych kosztem nabywcy, w następujących partjach:

Nr. losu	Nadleśnictwo	Leśnictwo	Oddział	Ogólna powierzchnia ha
1.	Bolewice	Modżewina Smolarnia Glinki	51-70, 73-80, 92-96 114. 71-72, 81-86, 97-103, 115-125 87-91, 104-113, 126-135	ca 1.848,-
2.	Czeszewo	Jezierce	124; 126 a; 135 a; b, c, 136 a, d, f; 137 b; 138 a; 141. 147, 148, 149, 150 a, b; 152 a, c, d; 153 a, b, c; 154 a, b, c; 155 a; 161 a, 162 a.	ca 297,-
3.	Miradz	Wysoki-Most Pomianki Przyjezierze Młyny Przedbórz Ostrowo Kurzebiela	2; 7-10, 29-31, 48, 49, 23, 2. 15, 16, 21-26, 38-40, 42, 43, 55, 56, 70-73, 88-90 a, 92 b, 93 b. 57-59 c, 61 c, 62, 63, 65, 50, 76, 77 b, 83, 84, 85, 94 b, 96 b, 97 a, h, 99, 100, 101. 110, 111, 113, 127, 130, 131, 167, 168, 187, 188, 189, 190. 114, 115, 116 A, B, 120 B 4, 135 a, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 153, 154, 156, 174. 11-14, 33-36, 51, 54, 68, 69, 142, 143 A, 144 a, 146 a, 160, 162, 167, 165, 166, 180, 181. 193, 195, 200, 201, 202 c, 203 b, 204 a, 205 a, 206, 215, 208.	ca 2.640,-
4.	Mosina	Grzybno Krajkowo Zabno Rogalinek Wypalanki (Dębno)	110, 111 a, b, 112 a, c, 113 af, 117 ab. 129 ab, 130, 149, 160, 165 acd. 95 ad, 96 c, 97 ab, 98 abc, 99 ab, 100 ad, 103 bc, 104, 105 abd, 106 abc, 107 a, 108 a. 3 abc, 8 a, 12 c, 13 ab, 14 ab, 15 a, 22 ab, 23.	ca 560,-
5.	Jasnepole	Teresiny	24 a, 43 ab, 44 a, 61 ab, 62 ab, 63 a, 79 a, 80 a, 99 c, 100 cd, 117, 118, 119.	ca 195,-
6.	Skorzęcin	Radłowo-leśne Dolina Hutka Starydwór Krzyżówka	całe leśnictwo „ „ „ „ „ „ „ „	ca 3.316,-
7.	Szczepanowo	Nierucinek Niedźwiedzikierz	2, 3, 4, 5. 59, 60, 61, 64, 65, 71, 82, 83, 84, 85.	ca 351,-
8.	Świeca	Karłowice Jeżówka	29-38. 53-57; 61.	ca 370.-
9.	Rychtal	Sadogóra Darnowice Wesoła	38-42, 48-53. 75-77 Aab, 77 Ba, 78 Aab, 78 Ba,-79 Aa, 79 B,-80 A,-81 A,-81 B, 82 AB, 83 A, 83 Bab, 84 Aac,-85, 86 a, 87, 88 A, 89 A, 89 Bab, 90 a, 91 a. 100 b, 101 b, 104 a, 105 a, 106 a, 107 a, 117 b. 118 b, 120, 121 b, 122 a, 123 a, 124 b, 125 d, 127, 128 b, 136 b, 137 a, 138, 139, 143, 144 ab.	ca 903,-

Termin zbierania jagód do 30. 9. 1929 r.

Oferent winien złożyć kaucję na dotrzymanie warunków w wysokości 5% oferowanej sumy w P. K. O. nr. 206 835 na rachunek Dyrekcji Lasów.

Szczegółowe warunki dzierżawy są do przejrzenia w wydziale gospodarczym Dyrekcji Lasów.

Oferty, w zalakowanej kopercie, z napisem „submisja na jagody“ winny zawierać:

cenę wyrażoną w złotych, osobno dla każdego losu,

oświadczenie, że oferent przyjmuje wszelkie warunki dzierżawy bez zastrzeżeń,

kwit ze złożonej kaucji,

oraz dokładny adres składającego ofertę i należy je przedłożyć w Dyrekcji Lasów, do dnia 18 czerwca 1929 r., do godz. 11 przed południem, poczem nastąpi otwarcie ofert.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.

zw 10 774

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adresowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji z wnioskami o posady w naszym zakładzie. Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 480 współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych miejsc niema, bo każdy u nas zatrudniony szanuje i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych współpracowników niewolno nam zwalniać, ażeby dla nowo zgłaszających się robić miejsca.

Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmiennych na liczne wnioski zbytnio obciąża nasz dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmienić dotychczasowy sposób postępowania o tyle, że na wnioski o posadę, o ile nie zostaną uwzględnione, począwszy od dziś **odpowiadać nie będziemy.**

Wolne miejsca zgłaszamy w naszych wydawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.
Wydawnictwa Kurjera Poznańskiego
Orędownika Wielkopolskiego
Wielkopolskiej Ilustracji
i Samochodu.

Podróżującego

z branży win i spirituali, poszukuje jedna z najpoważniejszych firm Wielkopolski i Pomorza **od 1 października lub zaraz.**

Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę w średnim wieku, z najlepszemi referencjami. Zgłoszenia z dołączeniem odpisów świadectw skierować do Biura Ogłoszeń „I R O", Bydgoszcz, Hermana Frankego 3, pod **„Podróżujący".**
nw 11 004

Kapitalista

poszukiwany do objęcia 50% akcyj nowotworzącej się sp akcyjnej przedsiębiorstwa przemysłowego dobrze prosperującego od kilku lat w Poznaniu. Potrzebny kapitał 200 tysięcy zł. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 910

KIEROWNIKA

z gotówką 10-20 000 zł na stałą posadę i udział w zyskach poszukuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zw 16 908**

Do poważnego przedsiębiorstwa handlowo-przemysłowego poszukuje się zaraz samodzielnego

książkowego-bilansisty

nie niżej lat 30. — Zgłoszenia do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod **nr. 24,98.**
Pw 12048-24,98

Zdolnych ekspedjentów

z branży żelaza, władających językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, **poszukuję od 1 lipca 1929. Motocykliści** mają pierwszeństwo. Wyczerpujące zgłoszenia z fotografją, odpisem świadectw i podaniem warunków w języku niemieckim, uprasza **EUGEN WEISSMANN, Sp. Kom., Rybnik G/S. Narzędzia, maszyny i artykuły sanitarne.** zw 16 903

Poszukuję zaraz
ekspedjenta-dekoratora
oraz
młodszego ekspedjenta
z branży artykułów męskich. Reflektuję tylko na pierwszorzędne siły. Oferty piśmienne z dołączeniem świadectw. Pw 12085-24,19
Leon Kuczyński, Toruń.

Korespondenta

biegłego z dobrą znajomością języka polskiego i niemieckiego — oraz

handlowca

inteligentnego do prac biurowych, z dłuższą praktyką, poszukuje się. Oferty z odpisami świadectw, życiorysem i podaniem wymaganego wynagrodzenia, uprasza się nadesłać: Pw 12 034-24,83

POZNAŃ — SKRZYNKA POCZTOWA 131.

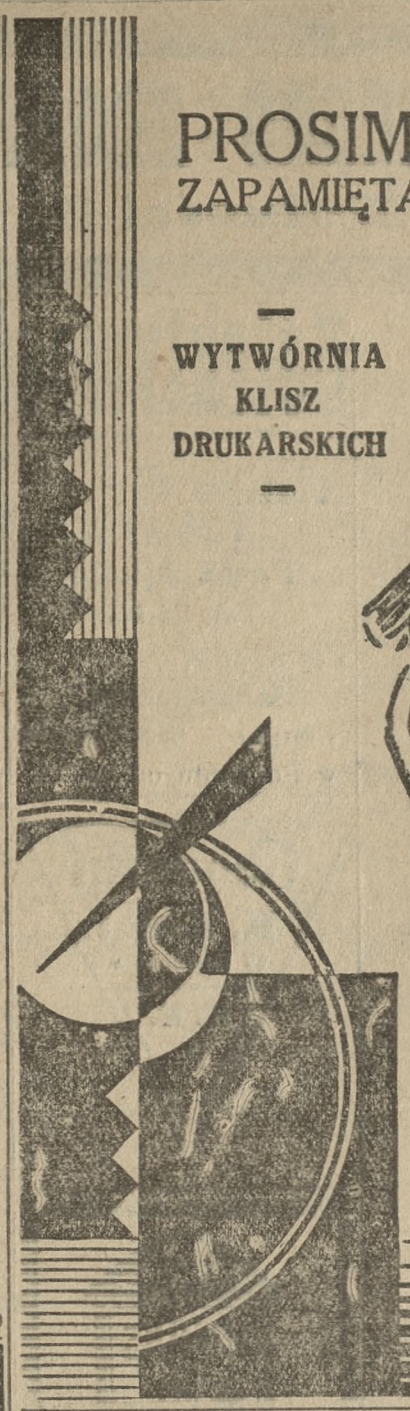

PROSIMY ZAPAMIĘTAĆ!

— WYTWÓRNIA KLISZ DRUKARSKICH —

Tylko od sposobu reklamowania towaru zależy jego zbyt. Każdy z Panów Kupców i Przemysłowców, szczególnie podczas PWK., powinien zastanowić się nad nowoczesną — skuteczną reklamą gazetową i zobaczyć u nas piękne wzory reklamowe.

„Reklama" Drukarni Polskiej S. A.
w Poznaniu
Aleje Marcinkowskiego 17 — tel. 44-61.

KASJERKA-KORESPONDENTKA

początkująca z ukończoną szkołą handlową **potrzebna od 15. 6. 1929 r.** Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Pozn. pod **zw 16 916**

2 biegłych
linotypistów
o ile możności na niemiecką klawiaturę z polskim alfabetem natychmiast zaangażuje
Drukarnia Robotników Chrześcijańskich S. A.
Poznań, św. Marcin 37. nw 11024

Nowoczesna
Piekarnia Mechaniczna

największa na miejscu, w centrum jednego z największych miast **Górnego Śląska** zaraz za gotówkę do **sprzedania.** Zgłoszenia skierować pod adresem:
P. Modrzejewska,
Królewska Huta, ul. Gimnazjalna 17, II.
zw 16905

Posiadacze wolnej gotówki

od 5.000,— wzwyż mogą ulokować swoje oszczędności bezpośrednio **w solidnej fabryce miljonowej wartości na 15% rocznie.**

Absolutna gwarancja zwrotu w pełnej wartości.

Zgłoszenia z podaniem sumy, terminu zwrotu, wymaganego zabezpieczenia oraz swego adresu pod **L. 100** do Kurjera Poznańskiego **zw 16893**

JUGOL płyn na opalanie się wyrobu apteki **Dra Jana Poratyńskiego** Lwów, plac Bernardyński 1. 26037 zw

nw 11011

Ma Pan
AUTO? RADJO?

Zawsze wielokrotnie opłaci się kupno dobrego **akumulatora i baterji z firmy:**
H. Maske, Poznań
Dąbrowskiego 32, tel. 75-25.
Nowoczesny fabrykat nigdy nie zawiedzie posiadacza przy używaniu i ładowaniu. Na składzie części zapasowe Ładowanie akumulatorów.

Kilka
limuzyn

4 i 6 cyl. nowych po cenie 13600 i 14000 zł za sztukę. Dogodne warunki zapłaty.
„KOMNA" Sp. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85.
Telefon 7767 i 5478
nw 11013

Prima
ogórki kiszone

w beczkach śledziowych po 8,5 do 9 kop. Za beczkę 100 zł wysyła się pod zaliczeniem.
W. KRAFFKE,
dawniej A. Grzesiński, Chełmno (Pomorze). zw 16902

Dzielnego młodszego
książkowego

za znajomością książkowości spółdzielczej przyjmie natychmiast lub od 1 lipca rb.
ROLNIK w Sierakowie Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odp. ogr.
zw 16855

Ekspedjentka

doświadczona w rzeźnictwie może się zaraz zgłosić. **Reimer, Toruń, Prosta 1.**
nw 11082

Na 1. lipca 1929 r. poszukujemy do naszego składu żelaza
żelaźniaka

wolnego już od wojska. Do ofert należy załączyć odpis świadectw oraz fotografję. zw 16845
Pomorskie Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe Chojnice

Wynalazek światowej sławy!
Dochód miesięczny do 2000 złotych. Rzutkiego zastępcy, lub podróżującego na aparaty malarsko-dekoracyjne **poszukuję.** Zgłoszenia do **Biura Ogłoszeń „PAR" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr 24,89** Pw 12043-24,98

Gdynia!

Wolne mieszkanie 3 pokojowe z now. mebl. parter willi **sprzedam** za 6000 zł. Spieszne oferty przyjmie.
KORNACKI,
Bydgoszcz, Łokietka 2.
zw 16901

Magistrat miasta Śremu rozpisuje konkurs na posady:
a) **książkowego** do Głównej Kasy Komunalnej i Kasy Oszczędności;
b) **książkowego** do Gazowni Miejskiej.
Reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne mogące wykazać się conajmniej 3-letnią praktyką w kasach miejskich i przedsiębiorstwach komunalnych. dw 6471
Posady są natychmiast do objęcia.
Pobory według umowy.
Zgłoszenia z własnoręcznie napisanym życiorysem i odpisami świadectw przyjmuje
Magistrat.

PRZETARG

Magistrat miasta Sierakowa ogłasza przetarg publiczny **na wykonanie prac budowlanych sali gimnastycznej przy** szkole powszechnej **w Sierakowie,** osobno:
a) **na prace murarskie, ciesielskie i kowalskie;**
b) **na prace stolarskie, ślusarskie i szklarskie;**
c) **na prace malarskie.** dw 6470
Oferty należy składać w zapieczętowanej kopercie, opatrzonej odpowiednim napisem w biurze Magistratu w Sierakowie, do godziny 12, dnia 22 b. m.
Ogólne warunki, przepisy techniczne i rysunki wyłożone są do wglądu w biurze **Państwowej Inspekcji Budowlanej w Międzychodzie,** w godzinach służbowych od godziny 8—13 i od 15 do 17, gdzie wydaje się ślepe kosztorysy za opłatą **ad a)** po zł 2,50, **ad b)** zł 1,50, **ad c)** zł 1,—.
Przy przetargu należy złożyć wadjum w wysokości 3% oferowanej kwoty w gotówce lub w walorach uznanych na ręce p. **burmistrza.**
Po rozpatrzeniu **ofert wadjum zostanie zwrócone, wzgl. zatrzymane jako kaucja.**
Magistrat zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta.
Sieraków, dnia 10 czerwca 1929 r.
Magistrat: (—) Vogel, burmistrz.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Kwatery
komfortowe. kompletne (150) dla szkolnictwa zagranicznego, polskiego także inteligencji pozaszkolnej. 3—5 zł. Zamówienia, zadatek: Administracja Kwater, Matejki 8, telefon 60-91.
zdw 91 868

Kwatery
4 zł od łóżka. Dąbrowskiego 52, I. p., prawo. zdw 97 987

1 SPRZEDAŻE

Zbieraczom
monet. Dwuzlotówki z odwrotnie wybitym orłem oraz marki polskie, noty bankowe. Adres wskaże Kurjer St. Rynek rw 5 340

Jadalnie
sypialnie kanapy leżanki, materace, nakładki najtaniej za gotówkę na raty. Ludwig Dolna Wilda 76. bpw 3 439-40

2 siodła
dobrze utrzymane z czaprakami i uzdeczkami kupię. Zgłoszenia z podaniem ceny do ekspedycji Kurjera zdw 98 147

Regina
skład kapeluszy damskich św. Marcin 78 poleca kapelusze wielkim wyborze i po najtańszych cenach. Kw 2 150-51

Skład
konfekcji, bławatów przy Starym Rynku i 3 pokojowe mieszkanie zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 98 202

Piekarnia
w pełnem biegu z ładn mieszkaniem w Poznaniu za 8 tys. złotych do sprzedania. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer
zdw 97 323/24

Sypialnie
jadalnie sprzedaje 100 zł taniej ratami. Kurczewski, Rybaki 15.
zdw 97-549-50

Serwisy
do kawy 6 osób. porc. 8,50. Obiadowe 6 osob. porcel. 39,—. Hurt Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 98 192

Pianino koncertowe
światowej sławy przedwojenne sprzedam. Adamska, Marszałka Focha 108, front I. wejście.
zdw 98 189

Kasa
National dobrze utrzymana na sprzedaż. Elegancja Poznańska, Aleje Marcinkowskiego 3 b.
zdw 98 176

Budulcowe
drzewo sprzedam tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 96 966

Piły tarczowe
trzykonny motor elektryczny na zmienny prąd, maszyny do obróbki drzewa, transmisje, tarcze, pasy, łożyska sprzedam tanio. Bittner, Dębrowskiego 79. zdw 96 965

Wanna
emaljowa kąpielowa korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Rynek Śródecki 15, Jaszyk, dom tylny, II. piętro. śrw 34

Drogerję
centrum Poznania ruchliwym punkcie, obszerne ubikacje, nadające się na laboratorjum. skład konsygnacyjny sprzedam. Objekt 32.000. wpłaty 25.000. reszta pewna gwarancja. Zgłoszenia Kurjer zdw 93 171

Wózki
dziecięce, dobre i tanie F-a Gumy, 27 Grudnia 15 podwórze.
zdw 95 715

Dom
z piekarnią z powodu wyjazdu za granicę w miasteczku w dobrem położeniu sprzedam. ewentualnie z meblami spiesznie. Zgłoszenia Witkowski, Inowrocław, Król. Jadwigi 22. zdw 95 966

Szpic
ostry, tresowany do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 98 257

Parcele
ogrodniczo-budowlane naprzeciw lotniska. Zgłoszenia Matejki 51, parter, prawo, Przybora.
Pw 58,364

100 morgowe
gospodarstwo prywatne z powodu podziału rodzinnego sprzedam. Ziemia pszenno-buraczana, drenowana, budynki masywne, żywy i martwy kompl., szkoła, kościół i szosa na miejscu, powiat Września. Cena 85.000 zł, wpłaty 45 do 50.000, reszta na dłuższe lata. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 249.
nw 11 030

Samochód
Fiat 501 w bardzo dobrym stanie sprzedam. Warsztaty, ul. Skarbowa 5, telefon 2515.
zdw 98 174

Skład
centrum z ubikacja za 2 500 odstąpię. Wskaże Kurjer
zdw 98 157

Tanio
się ubierzesz, umeblujesz w Domu Komisowym św Marcin 78a
Pw 8928

3 Fordy
samochody nowe, osob. i ciężarowe tanio sprzeda (model 1929). „Komna" Sp. z o. p. Automobile Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85, telefon 77-67 i 54-78 nw 11 014

Łóżko
żelazne używane sprzedam. Łąkowa 4b, stolarnia. zdw 98 149

Skład
(narożnikowy) kolonjalny do którego inne artykuły można dołączyć z mieszkaniem w mniejszem mieście sprzedam z powodu nawału innej pracy. Zgł. do Kurjera Poznańskiego zdw 98 139

Porcelana i szkło
restauracyjne. Wielki wybór. Znane niskie ceny Hurt Porcelany, Wroniecka 24 w podwórzu.
zdw 98 193

Wózek
dziecięcy tanio sprzedam. Ogrodowa 4, II. prawo. zdw 98 263

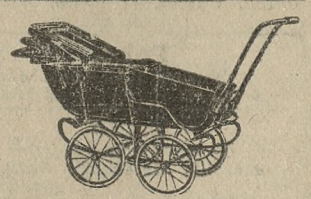

Wózki dziecięce
i sportowe tanio. L. Krause, Stary Rynek 25/28 (obok starego ratusza). Pw 11 022-23.20

Pianino
krzyżowe wskaże Kurjer
zdw 98 388

Okazyjnie
wyprzedaję 15 proc. taniej eleganckie garsonki, suknie, szlafroczki, jumpry, swetry, pullowery, kostjumy sportowe i kąpielowe. „Tricot". Rom. Szymańskiego 10, III. Pw 10 870-55,1

Lokomobilę
przewoźną, fabrykat Ramson, dwudziestodwukonną, sprzedam tanio. Bittner, Dąbrowskiego 79.
zdw 96 968

Motocykle Rex Akme
angielskie, najsolidniejsze. Koszczyński, Pasaż Apollo. zdw 94 906

Gospodarstwo
25 mórg, 3 stacje od Poznania, żywy i martwy inwentarz, wszystko obsiane sprzedam z powodu stosunków rodzinnych 20 000, 10 000 wpłaty, reszta na dłuższy czas na hipotekę. Rozmiarek, Borowiec, stacja Gądki. zd 97 748

Dom
z wielką kuźnią w Mosinie przy rynku na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera rw 5301

Restauracja Jadłodajnia
przy ruchliwej ulicy z pół wyszynkiem w Poznaniu zaraz na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer
zdw 97 979

Wielki
wybór majątków ziemskich do 3.000 i więcej mórg. również zamiana majątków ziemskich na kamienice i place budowlane woj. Poznańskiem i w najpiękniejszej okolicy wybrzeża morskiego Pucka (Pomorze). Także duży wybór kamienic, domów i gospodarstw z rąk niemieckich do kupienia i sprzedaży poleca „Agrapol", Dąbrowskiego 2, telef. 65-71. zdw 98 007

Skład
kapeluszy damskich z pracownią sprzedam. Oferty Kurjer
zdw 98 010

Płachty nieprzemakalne
do krycia wozów, wagonów, maszyn rolniczych, stogów itp., płachty żniwne, worki jutowe do wszelkich celów poleca Szulc i Kunert Sp. z o. o., Fabryka namiotów, płacht i worków, Poznań, ul. Ważna 12, tel. 5802.
Pw 10 763-22.71

Sukienki do Komunji św.
Bielizna pończoszki, rękawiczki welony, wybór wielki, ceny najniższe Jankowska Podgórna 10.
Pw 9 805-18.383

2 łóżka
debowe sprzedam tanio. Górna Wilda 42, parter, lewo.
zdw 98 012

Frak
jak nowy tanio sprzeda. Przybylski, Traugutta 5. zdw 98 013

Lampa
bronzowa, wisząca, nadająca się do gazu i elektryczności na sprzedaż. Półwiejska 41, I., prawo.
zdw 98 016

Drukarka biurowa
z czcionkami i aparatem do składania czcionek okazyjnie do sprzedania. Oferty pod
zdw 98 017

Celem
zlikwidowania upadłości sprzedam fabrykę wyrobów metalowych i blaszanych, instalacja w śródmieściu Torunia, w własnej nieruchomości, w biegu i z znacznym zapasem towarów i dobrze zaprowadzoną klijentelą. Zgłoszenia przyjmuje biuro fabryki ul. Rabiańska 4, zarządca masy upadłościowej. aw 11 031

Meble
mahoniowe, kanapa, dwa fotele, lustra i szyfonierka do sprzedania. Ul. Wrocławska 28-29, II. lewo.
zdw 98 150

Sprzedam
po bardzo niskiej cenie różne wydawnictwa Józefa Chociszewskiego oraz pocztówki na pocztę japońską. Tani Sklep, Strzelecka 1. rw 5 349

Dostarczam
wyrobów mięsnych w dom. Ceny przystępne. Antoni Bekerowicz, Składowa 11. rw 5 344

Okazyjnie
sprzedam samochód ciężarowy Ford model 1927 oraz aparat „Ekspres". Oferty Kurjer rw 5 345

Kostjum
suknie sprzedam. Młyńska 3, III. lewo. zdw 97 166

Okazja!
Sypialnię dębowo fornierowaną nową z marmurami, lustrami tanio sprzedam. Grobla 30, II. lewo. zdw 98 314

Trąbka
skrzydłówka korzystnie na sprzedaż. Wielkie Garbary 53, front, lewo. zdw 98 294

Gospodarstwo
110 mórg spiesznie sprzedam za 52.000, dobra pszenno-żytnia ziemia, zabudowanie masywne, żywy, martwy inwentarz, stacja, poczta, szkoła, mleczarnia, gorzelnia miejscu. Adres wskaże Kurjer zdw 98 288

Sprzedam
leżankę, dużą szafę, piec kuchenny, futro używane, radjo 4 lamp. Monka, Pocztowa 31 a, I. ptr., lewo, od 5—7. zdw 98 282

Skład
kolonjalny, magiel, pokój kuchnia 5 000 zł sprzedam. Strabel, Poznań, Wierzbięcice 43.
zdw 98 278

Gospodarstwa
każdej wielkości, osobiście zbadane, dogodne warunki spłaty, ziemie tylko buraczane polecam. Informacje bezpłatne, Strabel, Poznań, Wierzbięcice 43.
zdw 98 277

Łóżka
z materacami, kanapę, krzesła, lampy elektryczne, obrazy tanio sprzedam. Poznańska 38, III. lewo. zdw 98 204-5

Motocykl
marki Ariel, prawie nowy, zarejestrowany w wrześniu ubiegłego roku, pięciokonny, sportowy model, cena 1.850 zł do sprzedania. Banaszyński, Kraszewskiego 1.
zdw 98 233

Radjo
trzylampowe tanio na sprzedaż. Szkolna 7/8, II. Cichocki.
zdw 98 240

Dom
I. piętrowy, nowo zbudowany okolica Łazarska oraz plac pod budowę domu frontowego sprzedam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 268

Rower
sprzedam tanio półwyścigowy — Zawadzkiego. Bukowska 7, Stachowiak. zdw 98 384

Antyki
wielki wybór. Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28.
Kp 2339

Sygnety
z herbem w kamieniu. Gąsiorowski i Frankowski św. Marcin 34. Telefon 55-28. bpw 3647

Na sprzedaż
parcela budowlana przy ul. św. Stanisława 12 (Winiary) o powierzchni 1574 m². Zgłoszenie Wierzbięcice 29, III. piętro, lewo.
zdw 98 385

„Heneberga Alpaka"
stale na składzie. Ceny nadzwyczaj tanie. Hurt Porcelany, Wroniecka 24 w podwórzu.
zdw 98 194

Dwie wille
komfortowe w Puszczykowie 6 względnie 9 pokojowe, z pięknemi ogrodami owocowemi, urocze położenie, zaraz całe wolne, za 40 tys., względnie 45 000 na sprzedaż. Zgłoszenia Olszański, św. Marcin 22, I. piętro, podwórze lewo nad „Farmacją". zdw 98 336

Folwark
170 mórg pszennej ziemi, prywatne, zabudow. masywne, dom 6 pokoi, kompletne inwentarze, cena handl. 80 000, wpł. 40 000. Kupno okazyjne. Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. zdw 98 344

Odpadki
(restauracyjne) są do oddania. Adres wskaże Kurjer zdw 98 356

Piękny
majątek przy dworcu 500 mórg z urządzeniem pałacu, inwentarzem, żniwami sprzedam za 180.000. Oferty Kurjer zdw 98 035

Wózki
dziecięce i budki obciągam ceratą i reperuję. Gumy i kółka na składzie. Siodlarnia Szewska 11. bpw 3749/50

Fabrykę
pilników za 25.000 sprzeda. Małecki, Poznań, Rybaki 20 a.
zdw 98 232

W Gdyni III.
sprzedam lub wydzierżawię 2 baraki 9 × 2.25 m., pruskie mury w tem 24 pokoi, trzeci barak 6 × 9 znajduje się kawiarnia i sklep spożywczy. Do objęcia potrzeba 15 000 zł. Zgłoszenia piśm. Transyt, Gdynia, ul. 10. Lutego.
zdw 97 756

Antyczne
meble wielki wybór. „Okazyjne Kupno". Pocztowa 22.
Pw 10 562-54.417

Pończochy
piękne, dobre, tanie. A. Szymański, Poznań, św. Marcin 1. — Specjalny skład pończoch.
bpw 3738/39

Sklep
Duży sklep przy Rynku w Ostrowie i 2 pokoje z kuchnią zaraz do odstąpienia. Fr. Urbaniec. — Ostrów, Rynek 18. Znaczek na odpowiedź. nw 10 96

Willa
w Poznaniu z ogrodem owocowym, bez długu, cena 43 000 złotych, wolne 7 pokoi z kuchnią. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań, Skarbowa 17.
Pw 11 189-23,25

Skład
cukierków i papieru dobrze zaprowadzony sprzedam korzystnie. Zgłoszenia do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod „100".
Pw 12 023

Magiel
kręcony sprzedam. M. Dykier, — Swarzędz. nw 11 015

Samochód
osobowy F. N. K. M. 10/28 nadający się również na ciężarówkę reklamówkę, maszyna w porządku bardzo tanio sprzedam. Adres wskaże „Par", Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 12 028-24,33

1.400 mórg dzierżawa
w województwie warszawskiem, ziemia pszenna. Gorzelnia, objęcie 200.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17.
Pw 11 197-23.80

Wielkopańska willa
luksusowa, w pięknym parku, ogród owocowy, w mieście powiatowem, wyższe szkoły na miejscu 12 dużych pokoi, garaże i składy, cena 110.000 złotych, wpłaty 50 tys. złotych. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17.
Pw 11 190-23.25

Powóz
półkryty na gumowych kołach na sprzedaż. Kasztelan, Strumykowa 34. zdw 98 310-1

Dom
II. piętrowy, 6 lokatorów, skład, restauracja, ogród przedmieście Poznania, cena 17 000, wpłaty 13 tys., sprzeda „Krakus", Pocztowa 30. zdw 98 304-5

Skład obuwia
w ruchliwem mieście w głównej ulicy, pierwszy skład od rynku, od kilku lat dobrze zaprowadzony z powodu choroby zaraz na sprzedaż, tylko za gotówkę, przy tem 1 pokój, kuchnia. Adres wskaże Kurjer Poznański nw 11 033-4

Dwór
o kilkunastu pokojach w parku, nad wodą i lasem, do tego 90 mórg ziemi buraczanej i łąki do odstąpienia za 40.000 zł reszta renta na kilkadziesiąt lat. Zgłoszenia Kurjer dw 6458

Hotel z rąk niemieckich
wspaniały gmach, pierwszorzędny interes dla Polaka, z pełną koncesją, bardzo dochodowy, w mieście powiatowem, za bezcen na sprzedaż. Cena 95.000, wpłaty najmniej 50.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17. Pw 11 195-23,73

Folwark
244 morgi, ziemia dobra, żytnia, w kulturze, dom 7 pokoi w ogrodzie 8 morgowym, piękne położenie, inwentarz żywy i martwy, cena 110.000 złotych, wpłaty 70.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17.
Pw 11 192-23.31

Folwark
360 mórg, w tem 280 mórg pszenno-buraczanej ziemi, 8 mórg łąk, 40 mórg lasu starodrzew, 20 zagajników, pałac 20 pokoi w parku 8 morgowym, inwentarz żywy i martwy, kompletny, ziemia drenowana, w jednym planie, w kulturze, blisko Gdyni, cena 165.000 złotych, hipoteka Banku Rolnego 8 proc. amortyzacyjna 85.000 złotych, reszta gotówką 80.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17.
Pw 11.191-23.28

Majątek
[illegible]0 mórg na południe Poznania, w tem 500 mórg łąk, 750 żyta, 200 pszenicy, 800 owsa, 100 buraków cukrowych, 300 ziemniaków itd., pałac w 20 morgowym parku 16 pokoi, budynki gospodarcze w średnim stanie murowane, 150 bydła, 50 koni, martwy kompletny, cena 1.400.000 złotych, wpłaty 400.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar", Poznań, Skarbowa 17.
Pw 10 842-22,104

Samochód
(sześciocylindrowy) limuzyna prawie nowy za połowę ceny sprzedam. Wierzbięcice 30, II. prawo.
zdw 97 821

Wózków
dziecięcych wybór. — „Światek dziecięcy", Kraszewskiego 11.
zdw 95 887

Dorożkę
samochodową, zegarem i koncesją sprzedam. Ul. Marszałka Focha 55b, III. p., lewo.
zdw 97 702

Samochód
limuzynkę 4 osobową najnowszy typ sprzedam szybko decydującemu reflektantowi za 6 tysięcy z powodu śmierci ojca. Oferty Kurjer zdw 97 305

Zakład fryzjerski
na prowincji dobrze zaprowadzony z kosmetyką i nowem urządzeniem na 3 obsługi oraz przyległem mieszkaniem 2 pokoje i kuchnia jest z powodu wyjazdu natychmiast do sprzedania. Adres wskaże Kurjer nw 10 993.

Jadalnia
orzechowa na 12 osób okazyjnie do nabycia. Zgłoszenia ul. Chełmońskiego 20, II. p. zdw 97 615

Truskawki
z większej plantacji zaprzedam w całości lub poszukuję stałych odbiorców. Opakowanie w koszyczkach łubianych staranne. Zgłoszenia piśmienne przyjmują Ogrody Handlowe Chwalibogowo, p. Strzałkowo. zdw 97 678

Truskawki
kilka mórg truskawek sprzedam na pniu. Ogród przy stacji. Nowosielska, Puszczykówko.
zdw 97 334

Folwark
170 mórg polskich, gleby urodzajnej z budynkami, zasiewami, inwentarzem, oddalony od Kalisza 50 kilometrów sprzedam lub zamienię na dom w Poznaniu. Zgłoszenia: Kalisz, Poprz. Dobrzecka nr. 1. Władysław Stefański.
zdw 97 558

Dom korzystnie na sprzedaż
z powodu podeszłego wieku zmuszony jestem sprzedać moją posiadłość: dom rogowy dwupiętrowy i parter, mieszczący fabrykę likierów dobrze prosperującą, — skład bławatów, lokal bankowy i 3 wielkie mieszkania. Dom położony jest w śródmieściu przy Dużym Rynku w Świeciu na Pomorzu. zdw 97 560

Meble
tanio za gotówkę, na raty poleca Kalkus, Wrocławska 19.
zdwp 96 498

Parcela
5.700 przeszło metrów kwadratowych pod willę lub przedsiębiorstwo na sprzedaż. Cena podług ugody. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 97 505

Dla
emeryta lub ogrodowego w Tczewie przy Wiśle na sprzedaż ładny domek jak nowy 4 pokoje kuchnia, sklepy, chlewy, duży ogród ca 2 morgi, przeszło 60 drzew owocowych za 16.000 zł Bliższych wiadomości udzieli Stanisław Walczak, Tczew, ul Żuławska 2
zdw 96 718

Dziecięcy
wózek sprzedam. Krawczyk, Wielka 25, III, od 3.
zdw 98 051

Korzystnie
do nabycia pościele, buciki 38, płaszcz, kostjum, wanna cynkowa itp. ul. św. Czesława 16a, III., na prawo, między 3.30—4.30.
zdw 98 054

Siodło
męskie jelonkowe w dobrym stanie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 059

Skład kolonjalny
z mieszkaniem w centrum miasta przy ruchliwej ulicy korzystnie sprzedam z powodu stosunków familijnych. Oferty Kurjer
zdw 98 067

Salon fryzjerski
elegancko urządzony, dobrze prosperujący, Poznaniu, okazyjnie sprzedam zaraz. Oferty Kurjer
zdw 98 069

Okazja!
Skład stroju w centrum starozaprowadzony, nadający się także na każdą branżę sprzedam z powodu stosunków rodzinnych ewtl. bez towaru. Filipowicz, Świecie, Duży Rynek. zdw 98 133

Skład
artykułów męskich w głównej ul. Grudziądza, dobrze prosperujący z powodu choroby sprzedam zaraz. Oferty z podaniem posiadanego kapitału do Kurjera
zdw 98 034

Gospodarstwo
54 morgowe i gospodarstwo 48 morgowe pszenno-buraczana, drenowana ziemia z kompletnym żywym i martwym inwentarzem, położone przy szosie, komunikacja autobusowa, do kościoła i dworca 2 klm., do miasta 4 klm. na sprzedaż. Reflektanci posiad gotówkę zechcą zgłoszenia w języku niemieckim przesłać do Kurjera zdw 98 107

Wózek
dziecięcy w dobrym stanie tanio sprzedam. Ul. Zórawia 11, II. p., prawo. zdw 98 105

Ostrzega
się przed kupnem skradzionego dziecięcego roweru „Mix" nr. 175 250. zdw 98 113

Samochód
„Fiat 503" 5 osobowy otwarty, 10.000 klm. ujech. prawie nowy korzystnie na sprzedaż. Poznań, ul. Prusa 20, I., l., tel. 75-20
zdw 98 115

Rower
męski sprzedam, Morski. Czesława 10. zdw 98 116

Ogrodnictwo 9½ morgowe
5 klm od Poznania, 75 okien inspektowych, cieplarnia, 2 domki mieszkalne, 400 drzew owocowych, porzeczek około 600 dużych krzewów, kalafiorów 3 morgi, pomidorów 1½ morgi, ogórków 2 morgi, reszta warzywa inne sprzedam zaraz 65.000 zł, pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer zdw 98 098

Minerwę
6-osobową w bardzo dobrym stanie na nowych gumach tanio sprzedam, lub zamienię na ciężarowy. St. Krystek, Koźmin, tel. 75. zdw 98 122

Kiosk
dobrze zaprowadzony i handel mleka oraz nabiału, z powodu wyjazdu, sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 140

Młyn
wodny, turbinowy, z gospodarstwem 65 mórg dobrej ziemi w tem 10 mórg łąki, inwentarze nadkompletne, budynki obszerne, twardo kryte, dom 7 pokoi, woda stała, 2 pary walcy, 2 pary kamieni, osobny dom dla służby, Zalicz. 50.000 zł sprzeda właśc. Kukla, Młyn Chojno, p. Sieraków, pow. szamotulski
zdw 98 121

Gospodarstwo
75 morgowe w najlepszej kulturze pszenna ziemia, budynki masywne pod dachówką, inwentarz żywy i martwy nadkompletny na sprzedaż. Cena i zapłata podług ugody. Cecyljan Wład. Zelgniewo, pow. Chodzież, właściciel.
zdw 98 128

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wielka 13. Klijenteli zamiejscowej odstawiamy własnym samochodem. Pw 10 144/5-0.4762

Maszyny
do pisania Adler i inne bardzo dobrym stanie korzystnie odda „Kardex", Poznań, Podgórna 10, tel. 12-75. Pw 12 039-24.49

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Wożna 12 (Bufetowa). rw 5243/4

5 KUPNA

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek.
nw 9525

Kupię
rower damski w dobrym stanie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 97 656

Samochód
landolet lub limuzynę kupię w bardzo dobrym stanie na weksle. Zgłoszenia pod zdw 97 703

Kto
odda samochód otwarty Fiat możliwie 501, lub inny Marki za dobre 3 mies. weksle, i przy małej wpłacie. Zgłoszenia Kurjer
zdw 97 720

Składu
z 2 pokojami przy ruchliwej ulicy poszukuję. Oferty Kurjer
zdw 98 042

Składu
kolonjalnego lub bławatnego poszukuje w mieście prowincjonalnem. Oferty Kurjer zdw 98 136

Płaszcz
męski, latowo-jesienny w jasnym kolorze na wysoką, tęgą figurę tylko z lepszego domu kupię. Oferty z podaniem ceny do Kurjera St. Rynek rw 5 338

Kupię
maszynkę do elektryzowania. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 98 329

Natychmiast
poszukuję majątku 300—400 mórg buraczanej ziemi i dobre zabudowania za natychmiastową gotówką, w dobrej okolicy, uprasza się o dokładny opis. Domin w Śremie, Poznańskie. zdw 98 357

6 KAMIENICE

Kamienica
w okolicy Parku Wilsona mieszkania 5 i 6 pokojowe, słoneczne z powodu stosunków rodzinnych na sprzedaż. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia poważnych reflektantów z gotówką do Kurjera
zdw 98 021

Folwarczek
ładny 160 mórg, inwentarz martwy, żywy spiesznie sprzedam lub wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 320

Willę
7 pokojową przy tramwaju sprzedam za 55.000. Oferty Kurjer zdw 98 095

Administrację
kamienicy przyjmie doświadczony administrator, złoży kaucję, referencje. Oferty Kurjer St. Rynek rw 5 339

Kamienicę
śródmieście dochód roczny 7.000, cena 65.000, sprzeda Dutkiewicz, Chwaliszewo 70, front. zdw 97 814

Dom
mieszkalny 15 mieszkaniach 1 pokój i kuchnia ul. Fabryczna. Of. Kurjer zdw 98 379

Kamienicę
nowoczesną, dwadzieściasześć okien frontu, mieszkania z łazienkami, piękny objekt, cena 160.000 poleca Dutkiewicz, Poznań, — Chwaliszewo 70, front. zdw 98 225

Kamienicę
komfortową, przynoszącą 15 000 zł, rocznego czynszu zamienię na folwark z ewentl. dopłatą. Zgłoszenia od właścicieli Kurjer Poznański zdw 98 370

Kamienica
trzypiętrowa z balkonami, wjazd w Poznaniu na sprzedaż. Cena 125 000, wpłaty 60 000. dochód roczny 12 000. Zg'oszenia Olszański, św. Marcin 22, I. piętro, podwórze, lewo nad „Farmacją". zdw 98 335

Kamienica
nowoczesna, trzypiętrowa, balkony, najlepsza dzielnica Łazarza zaraz na sprzedaż. Cena 95 000, wpłaty 60 000, reszta według umowy. Zg'oszenia Olszański, św. Marcin 22, I. ptr., podwórze, lewo nad „Farmacją". zdw 98 337

Kamienica
górnej części miasta Poznania, 24 lokatorów, czynsz 900 mies. Cena 70 000, wpł. 30 000 kupno okazyjne Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. zdw 98 340

Zamienię
kamienicę piętrową nowoczesną wartości 35 000 z wolnym składem 4 pokoje, na kamienicę wartości ca 20 000 wolne mieszkanie, skład ruchliwem miejscu przy dopłacie różnice ceny. Oferty Kurjer zdw 98 387

7 PIENIĄDZ

Dolarów
14.000 pożycze całość lub częściowo, podać zabezpieczenie pożyczki i procent. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 801

Wspólnika
rzutkiego do bardzo dobrego interesu z 1.000—1.500 zł gotówki poszukuję. Oferty Kurjer zdw 97 961

Wspólnika
z kapitałem od 1.000—50 000 zł poszukuję. Gwarancja hipoteczna. Zysk do 100 proc. rocznie. Oferty do Kurjera zdpw 98 076

Z gotówką
10 tys. zł wstąpię jako wspólnik do solidnego przedsiębiorstwa, gdzie mógłbym również otrzymać dobrą posadę jako mechanik. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 030

Poszukuję
pożyczki 1.000 złotych na drobne nieruchomości za miesięczną spłatą. Kurjer Poznański zdw 98 046

8—12.000 zł
poszukuję na I. hipotekę gospodarstwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 058

5.000—8.000 zł
pożyczki z zabezpieczeniem zaciągnie poważne na zdrowych fundamentach stojące przedsiębiorstwo. Zgłoszenia pod zdw 98 103

Biuro Prawnicze
i Pośrednictwa poszukuje zaraz wspólnika z kapitałem 500—800 zł celem powiększenia. Egzystencja zapewniona. Zgłoszenia (i niefachowców, których się przyuczy) uprasza się skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 98 148

Poszukuję
2—3.000 zł pod zastaw, wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 98 203

Wspólnika
poszukuje z kapitałem 30—40 tys. zł do 2 dobrze zaprowadzonych interesów detalicznych konfekcji. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 199

10.000 zł
poszukuje pożyczki hipotekę terenów willi. Zgłoszenia „Par", 27 Grudnia 18 pod 58.365. Pw 12 041-58.365

5.000 zł
wypożyczę I. hipotekę, według dolara. Oferty Kurjer zdw 98 279

Szukam
wspólnika z większem kapitałem do rozszerzenia przedsiębiorstwa jedynego w Polsce. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 405

Wspólnika
z kapitałem od 8—14 tys poszukuje fabryka wartości 60 tys. — Bez pracy daje 25 proc. czystego zysku rocznie Oferty Kurjer zdw 98 378

8 DO WYNAJĘCIA

4 pokojowe
słoneczne, komfortowe mieszkanie wszystkie wygody kompletnie umeblowane, wyjeżdżając oddam niezwłocznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 587

5 pokojowe
słoneczne mieszkanie w willi z wszelkiemi wygodami, gruntownie odrestaurowane z kompletnem lub częściowem umeblowaniem i dłuższem kontraktem z powodu wyjazdu natychmiast odstąpię. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 796.

Mieszkanie
2 pokojowe kuchnia I. piętro zaraz wolne, oddam. Mroczkowski, Generała Prądzyńskiego 43. I. ptr. zdw 98 211-2

Pokój
kuchnia dla robotnika stała praca 1 000 kaucja pożądana. „Centrum", Żydowska 5. rw 5 356-7

Mieszkanie
3 pokoje z meblami II (Jeżyce) korzystnie oddam, zaraz wolne. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 022

Mieszkanie
4 pokoje wynajmę. Czynsz za dwa lata zgóry. Oferty Kurjer zdw 98 091

1—2
pok. eleg. umebl. salon z fortepianem, sypialnia lub pojed. do wynajęcia. Ewtl. użycie kuchni. Śniadeckich 6, III. p. drzwi środkowe. zdw 98 218

Pokój
kuchnia 350 zł odda „Fragut", Kozia 21. zdw 98 166

Puszczykowo
2 pokoje kuchnia, przy dworcu za dzierżawę odda Columbia. Woźna 11, I. piętro. zdw 98 152

Duży
pokój umeblowany i mały, nadający się na kuchenkę parket, łazienka, dzierżawa zgóry na rok 1 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 97 696

Mieszkanie
5 pokojowe, komfortowe do wydzierżawienia zaraz wprost od gospodarza na dogodnych warunkach. Oferty do Kurjera zdw 98 245

Mieszkania
3, 4, 5, 6 pokojowe poleca Informator, Ratajczaka 15 telefon 58-17. zdw 98 269

Mieszkanie
2 pokojowe kuchnia 1.300, 2 lata dzierżawy oraz wielki wybór innych poleca „Komis", Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 98 401

5
pokoi za dwuletnią dzierżawę wskaże Wszechpolska Agencja, Długa 5. zdw 98 363

Dwie
i cztery ubikacje ze światłem i zapędem elektrycznym na cele przemysłowo handlowe oddam. Niegolewskich 6, I. p. zdw 98 326

Mieszkanie
5 pokojowe pierwszorzędne wolne we willi ładnie położonej, górnej części miasta, za czynszem lityko miesięcznym płatnym, kwartalnie wskaże Cyraniak, św. Marcin 63. zdw 98 345

Mieszkania
1, 2 pokojowe z kuchnią wprost od gospodarza odda Jackowiak, Wroniecka 12, od 9—3. zdw 98 350

Odstąpię
2 pokoje z kuchnią z przyległym ogródkiem za zgodą gospodarza. Czynsz zapłacony do końca 1930 r. Cena 3 500 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 98 377

9 SZUKA MIESZK

Małżeństwo
bezdzietne szuka pokoju i kuchni lub pokoju, zgóry dzierżawa. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 989

Młode małżeństwo
poszukuje pokoju z kuchnią zaraz lub od 1 września. Czynsz do 1.000 zł za rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 009

Poszukuję
mieszkania 3 pokojowego z wygodami od gospodarza, zapłacę za dwa lata zgóry. Dzielnica obojętna. Oferty zdw 98 036

2 pokoi
z kuchnią blisko dworca poszukuje oficer lotnik. Oferty Kurjer zdw 98 088

Poszukuję
3—4 pokojowego mieszkania, płacę czynsz za 2 lata, warunek łazienka. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 084

Mieszkania
2 pokoi z kuchnią poszukuję wprost od gospodarza zaraz lub później. Oferty z ceną miesięcznej dzierżawy do Kurjera Poznańskiego dw 6 467

Mieszkania
pokój z kuchnią lub próżny poszukuje bezdzietne małżeństwo, płacę zgóry. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 216

W Wieleniu
nad Notecią szuka emerytowany podpułkownik mieszkania 2 pokojowego z kuchnią, wygodami, na stałe. Bezdzietne małżeństwo. Zgłoszenia Siedlce, 3. Maja 17, Szymański. zdw 96 926

Mieszkania
4—5 pokojowego w śródmieściu. Jeżyce poszukuje od gospodarza. Zapłacę czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 302

Stróżka
szuka stróżostwa z mieszkaniem. Oferty Kurjer zdw 98 043

Pokoju
z kuchnią poszukuje młode bezdzietne małżeństwo, wprost od gospodarza. Dzierżawa za rok lub dwa zgóry. Oferty Kurjer zdw 98 156

Szukam
1—2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 98 271

Poszukuję
6 pokojowego mieszkania w pobliżu placu Wolności za miesięcznym lub kwartalnym czynszem zgóry. Oferty Kurjer zdw 98 248

1—2 pokoi
z kuchnią wprost od gospodarza poszukuję, zapłacę 150 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 98 368

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
duży słoneczny pokój z kuchnią i portjerst m na takie lub większe bez portjerstwa. Oferty Kurjer zdw 98 317-8

Zamienię
2 na 3 pokoje. Adres wskaże Kurjer zdw 98 106

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
frontowy z utrzymaniem lub bez wynajmę. Woźna 18 II ptr., prawo. zdw 97 319

Pokój
do wynajęcia w centrum miasta, dla pana. Adres wskaże Kurjer zdw 97 591

Pokoje
dwa frontowe lepszym panom wynajmę zaraz. Wielkie Garbary 48 I., lewo. zdw 97 684

Dwa
pokoje, sypialnia i pokój męski dla jednego, lepszego pana. Towarowa 21, I., prawo. zdw 97 941

Wspólny
frontowy pokój wynajmę panu. Guździołowa. Półwiejska 25. zdw 97 215

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznem lepszemu panu do wynajęcia Pościel i bielizna pożądana. Śniadeckich 18, drugie piętro, lewo zdw 95 950

Ładnie
umeblowany pokój do wynajęcia. Kraszewskiego 7, II. prawo, tel. 68-79. zdw 96 807

Pokoje
1 i 2 osobowy z dobrem utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Plac Świętokrzyski, wejście z ulicy Romana Szymańskiego 1 I. ptr lewo. zdw 97 240

Pokój
elektryczność, lepszemu panu wynajmę. Jeżycka 41, I. lewo. zdw 97 438

Pokój
2 osobowy, słoneczny do wynajęcia, balkon, łazienka, telefon. Matejki 53, III. prawo zdw 97 493

Pokój
2 panienkom wynajmę. Kosińskiego 17a, III. prawo. zd 97 747

Przyjmę
panów na stancję. Wodna 8, III. Alejski. zdw 98 093/4

Pokój
wynajmę zaraz. Fabryczna 1. I., prawo. zdw 98 089/90

Pokój
umeblowany do wynajęcia (Łazarz). Marcelego Mottego 7b, III., lewo. zdw 97 981

Pokój
wspólny dla panów na stałe. Strzelecka 8, III., lewo. zdw 98 001

Pokoje
na dni, tygodnie. Słowackiego 34, I., lewo. zdw 98 003

Pokoje
miesięcznie, dziennie korzystnie Matejki 55, trzecie, lewo. zdw 98 018

Niekrępujący
pokój wejście z klatki schodowej, elektryczność przyjezdnemu panu wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 98 023

Pokój
ładnie umeblowany wynajmę. Słowackiego 29, I., prawo. zdw 98 038

Dobrze
umeblowany pokój na Łazarzu wynajmę starszej pani lub panu za cenę przystępną. Stachowiak, ul. Spokojna 19. zdw 98 040

Pokój
dwuosobowy wynajmę. Nowak, Szkolna 6. zdw 98 151

„Informator"
poleca pokoje umebl. od 30 zł miesięcznie. Dla przyjezdnych od 3 zł dziennie. Ratajczaka 15, Pasaż Apollo, tel. 6817. zdw 98 262

Przyjmę
uczciwą panienkę na stancję. Michalska, Nadbrzeżna 7. III. zdw 98 066

Pokój
umeblowany wynajmę panu. Czajcza 2, II. ptr., prawo, przy Rynku Wildeckim. zdw 98 134

Pokój
duży słoneczny skromnie umeblowany od 15. 6. Górna Wilda 84, I., lewo. zdw 98 071

Pokój
umeblowany dla jednej lub 2 osób, elektryczność wynajmę zaraz. Maleckiego 27, III., lewo. zdw 98 083

Wynajmę
pokój lepszemu panu na stałe zaraz. Ul. Spokojna 25a, IV. ptr. zdw 98 101

Pokój
umebl. porządnemu panu wynajmę. Ul. Maleckiego 24, I., lewo zdw 98 102

Pokój
dla pań Żupańskiego 3, I. wprost zdw 97 571

Pokój
do wynajęcia 2 osoby. Ceglewska, Wielkie Garbary wejście Woźna 14 b. zdw 97 813

Pokój
wynajmę. W. Świętych 3. II. prawo. rw 5 332

Pokój
elegancko umeblowany dla 2 lub 1 pana na stałe do wynajęcia albo inteligentnemu małżeństwu od 15. 6. Wejście z klatki schodowej. Skryta 14, III. p., lewo. jw 2 000

Pokoje
duży i wspólny wynajmę. Gwarna 8, III. prawo. zdw 98 219

Pokój
ładnie umeblowany wynajmę lepszemu panu od 15. 6. Górna Wilda 90, III. prawo. zdw 98 214

Pokój
front, utrzymaniem, lepszemu panu do wynajęcia. Św. Marcin 5, II. prawo. zdw 98 207

Kantaka 6
I. piętro, telefon, wynajmę frontowy pokój dwom osobom z utrzymaniem. zdw 98 206

Pokój
niekrępujący na stałe lub dla przyjezdnego do wynajęcia u samotnej osoby Żupańskiego 13, I. lewo. zdw 98 201

Pokój
frontowy wynajmę. Poplińskich 11, III. prawo. zdw 98 195

Pokój
dla 1 lub 2 lepszych panów do wynajęcia. Szwajcarska 19, wysoki parter, prawo. zdw 98 196

Dwa
pokoje świeżo odnowione, elektryczność zaraz lub później. Zielona 1, parter, prawo. zdw 98 197

Pokój
od 15. 6. do wynajęcia. Zielona 3, parter, lewo. zdw 98 190

Pokój
frontowy dla pana. Wielkie Garbary 21. Filarska. zdw 98 186

Wynajmę
pokój. Młyńska 12, I. prawo. zdw 98 184

Frontowy
słoneczny pokój dla dwóch pań (panów). Marszałka Focha 82, parter, prawo. zdw 98 182

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów do wynajęcia zaraz. — Sznyter, Grunwaldzka 25, II. zdw 98 180

Pokój
dwom lepszym panom wynajmę zaraz. Półwiejska 35, I. wprost. zdw 98 179

Pokój
1—2 osobowy. Łazarz, Kanałowa 4, I. lewo. zdw 98 177

Dla
solidnego pana pokój do wynajęcia. Gdzie wskaże Kurjer zdw 98 220

Pokój
na 2 osoby od 15. Ogrodowa 5, IV. piętro. zdw 98 253

Pokój
dla dwóch panów zaraz. Tonder, Wierzbięcice 37 a. zdw 98 258

Pokój
dla 2 panów. Półwiejska 29, parter, prawo. zdw 98 331

Dobrze
umeblowany pokój wynajmę 15. 6. 29. Kubiak, Piekary 25. zdw 98 313

2 pokoje
umeblowane 1—2 osób wynajmę. Kręta 6, wysoki, parter, prawo. zdw 98 312

Pokój
frontowy umeblowany wynajmę. Wielkie Garbary 18. III. lewo. zdw 98 309

Pokój
do wynajęcia. Chwaliszewo 67, IV. ptr. zdw 98 306

Pokój
elegancki ewentualnie z utrzymaniem wynajmę zaraz. Marszałka Focha 75, II. prawo. zdw 98 380

Centrum
pokój na czas Wystawy. Matejki 59, I. piętro, prawo. zdw 98 172

Małżeństwu
wynajmie pokój używanie kuchni. „Fragut", Kozia 21. zdw 98 168

Pokoje
dla samotnych wielkim wyborze poleca „Fragut", Kozia 21. zdw 98 169

„Informacja"
św. Marcin 11, poleca pokoje, od 20 złotych, przyjezdnym 3 złote na dobę. zdw 98 170

Plac Nowomiejski 5
dla dwóch panów pokój zaraz lub od 15. 6. 3 wejście, parter, lewo. zdw 98 153

Pokój
do wynajęcia. Górna Wilda 42, III. ptr., prawo. zdw 98 261

Panów
przyjmę na pokój. Ul. Szewska 3, I. ptr., lewo. rw 5 360

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni dla małżeństwa lub 2 panienek. Zalejska, Wolnica 6, II. wejście z Małych Garbar. rw 5 346

Pokój
balkonowy, słoneczny, elektr. zaraz wynajmę. Dąbrowskiego 34, ogród, wprost, II. lewo. zdw 98 251

Pokój
dwuosobowy. Księżniak, Gasiorowskich 11. zdw 98 292

Tanio
pokój do wynajęcia na jedną lub dwie osoby. Maleckiego 31/32, II. lewo. zdw 98 286

Pokój
w śródmieściu dla pana, słoneczny, ładny, na dłuższy czas od 1. 7. Skarbowa 11, I. Ratajczak. zdw 98 281

Pokój
dla solidnego pana z utrzymaniem zaraz do wynajęcia. Wodna 11, II. zdw 98 239

Małżeństwu
bezdzietnemu wynajmę duży słoneczny pokój z używaniem kuchni od 15. 6. Adres wskaże Kurjer zdw 98 247

Pokój
ładny dla 2 panów na dobrym stanowisku od 15. lub zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 98 371

Pokój
frontowy ładnie umeblowany inteligentnemu panu wynajmę od 15 6. lub 1. 7. Półwiejska 21. I. ptr., prawo. zdw 98 372

2 pokoje
eleganckie po 2 osoby z balkonami, z utrzymaniem lub bez, I. ptr. zaraz do wynajęcia. Grunwaldzka 17, I. ptr. zdw 98 373

Eleganckie
pokoje, światło elektryczne, łazienka. Matejki 1. III. zdw 98 398

Pokój
niekrępujące wejście zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia ul. Marszałka Focha 80, II. lewo. zdw 98 392

Pokoje
umeblowane czyste wynajmę. Łąkowa 19, I. lewo. zdw 98 393

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 35. II. prawo. zdw 98 382

Pana
na wspólny pokój od 15. 6. Piekary 25, part. zdw 98 325

Pokój
panu wynajmę. Łąkowa 19. I. prawo. zdw 98 328

Pokoje
zaraz panom do wynajęcia. Patr. Jackowskiego 43. II. pr. zdw 98 332

Pokój
dla 2—3 osób. Józefa 6, I. lewo. zdw 98 349

Pokój
umebl. dla 1—2 osób korzystnie wynajmę. Wilda, Krzyżowa 5, parter, prawo. zdw 98 355

Dwa
pokoje, jeden duży, frontowy, słoneczny, drugi skromniejszy wynajmę, najchętniej inteligentnem paniom. Zgłoszenia Towarowa 20 III. p. zdw 98 391

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
z dwoma łóżkami i leżanką w śródmieściu nie wyżej II. p. poszukuję od 15. 6. do 15 7. Bielizna pościelowa i ręczniki własne. Zgłoszenia z dokładnym opisem i ceną do Kurjera pod dw 6440.

Poszukuję
próżnego pokoju dla jednego pana Oferty Kurjer zdw 97 992

Małżeństwo
bezdzietne, poszukuje umeblowanego pokoju z używaniem kuchni na Wildzie lub Łazarzu Oferty Kurjer zdw 98 104

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje pokoju próżnego lub umeblowanego z używaniem kuchni. Oferty z pod. ceny do Kurjera zdw 98 082

Pokoju
umeblowanego poszukuje spokojny pan. Oferty Kurjer zdw 98 188

Bezpłatnie
przyjmuje pokoje umeblowane. „Fragut", Kozia 21. zdw 98 167

Poszukuję
starsza pani skromnego pokoiku bez pościeli. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 163

Poszukujemy
umeblowanych pokoi na stałe i dla przyjezdnych. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 98 259

Małżeństwo
poszukuje pokoju zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 316

Małżeństwo
spokojne, jednem dzieckiem poszukuje skromnie umeblowanego pokoju lub próżnego. Oferty Kurjer zdw 98 228

Poszukuję
od 1. 7. na stałe pokoju umeblowanego, osobne wejście, z całem utrzymaniem. Oferty Kurjer zdw 98 413

13 LOKALE

Garaże
do wynajęcia. Bittner. Dąbrowskiego 79. zdw 96 964

Lokal przemysłowy
około 80 m.², do wynajęcia. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdw 96 967

Ubikacyj
około 300 kwmtr. na Łazarzu lub w śródmieściu poszukuję na fabrykację cukierków. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 98 100

Lokal jednopiętrowy
na fabryczny warsztat ewentl. z mieszkaniem zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Szamarzewskiego 11. zdw 98 158

14 DZIERŻAWY

Składnica
fabryczna. Dąbrowskiego 78a. zdw 97 673

Dzierżawy majątków
od 300, 400, 500, 800, 1.500 i 2 200 mórg poleca „Agrapol", Dąbrowskiego 2, telef. 65-71 zdw 98 006

Piękna duża willa
w Zakopanem kompletnie urządzona (prócz pościeli i bielizny) i umeblowana stylowo do wynajęcia zaraz do 29 września 1.000 zł miesięcznie i kaucja 500 zł za meble. Cudowny ogród, widok na całe Tatry, zdala od kurzu i szosy, skok południowy. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. zdw 98 026

Poszukuję
dzierżawy ładnej willi. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 98 033

Kawiarnia
jadłodajnia połączona z wyszynkiem, mieszkanie 6 ubikacyj zaraz do wydzierżawienia, dzierżawa miesięczna 80 złotych. Do objęcia 2 000 złotych. Na odpowiedź znaczek. Mindler, Krotoszyn, ul Piastowska 15. zdw 98 127

Skład
cztery pokoje i kuchnia w najlepszem położeniu miasta Grodziska od 1 lipca wprost od gospodarza do wynajęcia. Michał Wosiński, Grodzisk, ul. Szeroka. nw 11 023

W Puszczykowie
oddam natychmiast w dzierżawę dwa mieszkania 4 pokojowe z kuchnią, ewentualnie jedno mieszkanie 8 pokojowe wraz z większym ogrodem. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 406

Willa
w mieście powiatowem, położona w ogrodzie, 10 minut od miasta zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 322

15 LETNISKA

O uzdrowiskach
polskich informuje: Związek Uzdrowisk Polskich, Warszawa Ś-to Krzyska 17, telefon 434-38. nw 10 991

Zakopane
Pensjonat „Siemianówka", ul. Stara Polana pod zarządem właścicielki Stefanji Siemianowskiej poleca na sezon ładne, czyste pokoje — ceny niskie. nw 10 648

Zakopane
Ajencja Siemianowskiego sprzedaż will, domów, parcel, najem mieszkań, dzierżawa pensjonatów. Wszelkie informacje dla przejezdnych. nw 10 647

Hel
Pensjonat „Leonidas", położony nad samem morzem, widok na morze, mą jeszcze pokoje do wynajęcia po umiarkowanych cenach. Zgłoszenia uprasza się wprost na „Hel". Pw 11 270-23.145

Zakopane
„Januszek", ul. Chałubińskiego, pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania. Najzdrowsze położenie, rozległy park świerkowy, pokój ładny z utrzymaniem czerwiec 8.50 zł lipiec 10 do 12.50 złot. zdw 92 7

Krynica
Pensjonat „Adela" ul Kraszewskiego, pod zarządem p. obywatelki z Kresów Wschodnich poleca pokoje z całkowitem utrzymaniem. Kuchnia obfita zdrowa, na żądanie djetetyczna Ceny niskie. zdw 96 406

Olcza
st. Poronin, droga Bystre, Uroczysko, góry, słońce, oszklone werandy, leżaki. Dobre utrzymanie 7 zł. Willa Millada, Krysicka Pw 12 019-24.39

Wisła
pierwszorzędna stacja klimatyczna na Śląsku Cieszyńskim, willa Koliba, pokoje z utrzymaniem do wynajęcia. Na czerwiec zniżka. Wiadomość: Bobińska, Matejki 58, telefon 63 00.
zdw 97 494

Jastrzębia Góra
Pomorze „Bałtyk" tuż nad morzem. Zgłoszenia Jastrzębia Góra, pensjonat „Bałtyk" lub Warszawa, ul. Smolna 14 m. 9. od 12—14 i 17—19 codziennie oprócz świąt. Pw 10 903-62.490

Rabka
pensjonat Topacz, dom Julji Rypel poleca pokoje słoneczne, kuchnia obfita na maśle Elektryczność, kryty taras do werandowania, 5 minut zakład. Tylko dla chrześcijan. Informacje Rabka, Doktorowa Górska. dw 6487

Letnisko
w ładnem położeniu tanio wynajmę między Mosiną a Puszczykówkiem. Marcin Kowalski.
zdw 97 996

Na letnisko
2 pokoje blisko lasu i wody z całkowitem dobrem utrzymaniem oddam. Hagt, Kakulin, poczta Popowo - Kościelne. zdw 98 028

Leśniczówka
przyjmie kilka osób. Sucho, góry, obfite utrzymanie, powiat Ostrzeszów, poczta Siedlików. Leśnictwo Kamola. zdw 98 126

Krynica
Pensjonat Br. Chłapowskiej i T. Sarczyńskiej przyjmuje młode panienki. Opieka rodzicielska i lekarska zapewniona. Cena od 10 zł dziennie. zdw 98 124

Letnisko w Małopolsce
Radłowice od stacji Sambor 2½ km., telefon 23, pokoje duże słoneczne, tennis, kąpiele w Dniestrze, wykwintna kuchnia, cena 8.50 od osoby. Otwarte od 15-go czerwca 1929 r. Zgłoszenia Władysław Baranski, Radłowce, — Sambor. zdw 98 129

Gdynia
Pokoje w centrum, trzy minuty do morza. Czerwiec ceny znacznie zniżone. Zgłoszenia: Perfumerja Suwaliński, Skwer Kościuszki. nw 11 019

Zakopane
ul. Zamojskiego pensjonat „Ruczaj" I. kl. pod kier. M. Sanakowskiej. Dom nowy z komfortem, ładnie położony nad potokiem, widok na góry, las. Ceny zniżone. nw 11 026

Krynica - Zdrój
pensjonat Michaliny Kryszyłowicz „Bzozowianka", Aleja Lipowa blisko nowych łazienek, poleca pokoje pierwszorzędne z utrzymaniem, bez. ceny przystępne. zdw 98 125

Ośmioklasista
gimn. mat. przyrodn. pragnie spędzić wakacje na wsi wzgl. w leśniczówce w zamian za korepetycje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 96 381

Poszukuję
pokoju w Puszczykowie lub w Puszczykówku dla dwóch osób z utrzymaniem na 3 miesiące.
zdw 98 403

„Wille Bosfor"
18 klm od Poznania, park, jezioro, las, tennis. Jedzenie obfite. Telefon, autobus. W czerwcu pokój z utrzymaniem 8 zł dzieci 6. W lipcu 10 zł, dzieci 8. Poczta Tarnowo Podgórne m. Batorowo
zdw 96 463

16 OSOBISTE

Kapelusze
przerabia według najnowszych modeli „Regina", św. Marcin 78
Kw 2259/60

Na bezkrwistość, słabość, wzmocnienie
poleca oryginalne wina najtaniej Sarnowski skład win, Ratusz. (pod filarami). Zaprzysiężony dostawca win mszalnych.
rw 5 371

20 LICYTACJE

Sprzedaże
z powodu oddania dzierżawy odbędzie się licytacja inwentarza żywego i martwego w środę 19 czerwca o godz. 10. Gindera, Imielno, poczta Falkowo stacja Lednogóra. zdw 98 111/12

21 ZGUBY

Zgubiłem
książeczkę wojskową, którą unieważniam. Jan Jankowski.
zdw 97 668

Zgubioną
książkę wojskową na nazwisko Piechocki, Władysław unieważniam. zdw 97 672

Skradzioną
książeczkę inwalidzką nr. 2444 wystawioną przez P. K. U. Kościan unieważniam. Jan Ginter, Poznań, ul. Bukowska 25.
zdw 98 074

Zgubione
tymczasowe zaświadczenie wojskowe, wydane przez P. K. U. Sosnowice na nazwisko Jan Pilch unieważniam. zdw 98 130

Skradziono
mi w nocy 9. 6. 29 r. portfel, zawierający gotówki 530,— oraz papiery wojskowe, dyplom szoferski i zegarek, papiery wojskowe i dyplom unieważniam. Nowicki Jan, Piekary 13 b. zdw 98 215

22 ROZMAITE

Malarz
wykonuje prace malarskie tanio i czysto. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 97 662

Robótki ręczne
monogramy rysuję. Jankowska, Stary Rynek 48. II.
bpw 3733

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052.96

Fryzjernia
dla pań i panów w hotelu „Polonia" otwarta od 7—22. Także w niedzielę i święta. bpw 3747

Fotochemigrafja
wytwórnia klisz drukarskich. — Aleje Marcinkowskiego 1 (dom Królowej Jadwigi). Kw 2366

Pracownia
eleganckiej bielizny damskiej, męskiej, pościelowej podług najnowszych żurnali. Wykonanie pierwszorzędne. Wielkie Garbary 18, wejście Woźna II prawo
bpw 3395

Dyetetyczno-klimatyczne Sanatorjum
Dra St. Domańskiego w Olchowcach p. Sanok otwarte cały rok. Hydroterapia — Elektroterapia z uwzględnieniem ginekologji i położnictwa Choroby płucne wykluczone. Góry — las — rzeka.
dw 6357

Panienki
inteligencji przyjmie troskliwa opieka, w Zakopanem, żona profesora. — Wiadomość: Poznań, Kreta 22, parter, lewo, 2—4.
zdw 95 170

Kołdry
puchowe, watowane przyjmuje do pracy Sulewski, Fiebichowa, Stary Rynek 60, wchód Wrocławskiej. zdw 94 828

Gospodarzu!
O ile szanujesz swoją kasę, tucz szybko świnie tylko prawdziwą Cetraliną Michałowskiego. Żądaj wszędzie tylko w oryginalnem opakowaniu. rw 5 336-7

Początkująca
panienka poszukuje partnerki do tenisu. Oferty Kurjer
zdw 97 991

Fryzjerka
pierwszorzędna poszukuje pań do czesania na miesięczne. Adres wskaże Kurjer zdw 98 019

Przy najniższych
cenach kupuje się najpiękniejsze obrazy tylko we firmie Witold Leworski, Wrocławska 36 Specjalność oprawa obrazów.
Kw 2367/6°

Krawcowa
szyje garderobę damską 3.50 dziennie. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 080

Krawcowa
z szyciem i cerowaniem poleca się w dom. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 155

Chiromantka
przepowiada kart, ręki. Przyjmuje 10—2, 5—7. Ratajczaka 28, I piętro, front, lewo. zdw 98 267

Fryzjernia
dla pań i panów, Marsz. Focha, narożnik Emilji Sczanieckiej, poleca: golenie 30 groszy strzyżenie 70—50, czesanie 1 złoty.
zdw 98 252

Na Helu
wydzierżawię kiosk z mieszkaniem nadający się dla każdej branży. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 397

Polecam
się jako damski krawiec w dom. Oferty Kurjer zdw 98 367

23 OŻENKI

Młoda
przystojna blondynka, lat 18, majętna, pragnie tą drogą poznać w celu matrym. inteligentnego, przystojnego mężczyznę na stanowisku do lat 35. Pierwszeństwo mają panowie doktorzy, adwokaci z pewną egzystencją. Zgłoszenie nieanonimowe o ile możności z fotografją, którą się zwraca pod słowem honoru, nadesłać Kurjer Poznański pod zdw 97 758

Wdowa
w średnim wieku, przystojna, korpulentna, gospodarna posiadająca 2 pokoje kuchnia, gotówkę, interes szuka dla braku znajomości męża w średnim wieku. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 985

Sympatyczna
szatynka lat 32 szuka przyjaźni dobrze sytuowanego pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer
zdw 97 988

Rządca gospodarczy
poślubi panią sympatyczną, zamożną. Zgłoszenia tylko poważne zdw 97 995

Poszukuję
dla mej bratanki lat 20 blondynka przystojna, dobrze wychowana, jedynaczka obejmie skład po rodzicach, wartości 80 tysięcy, dobrego męża, posiadającego gotówkę do powiększenia interesu. Dyskrecja rzecz honorowa. Zgłoszenia fotografja do Kurjera
zdw 97 998

Dla
mej krewnej, bezdzietnej wdowy, posiadającej dużą kamienicę i przedsiębiorstwo przemysłowe szukam męża, do lat 45, najchętniej urzędnika na stanowisku. Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdw 98 008

Szatyn i blondyn
wysocy, przystojni, lat 28, średni urzędnicy państwowi na poważnych stanowiskach poszukują na tej drodze gospodarnych, muzykalnych towarzyszek życia, któreby dopomogły im do dalszych studjów. Związek małżeński zapewniony przed rozpoczęciem studjów. Uprasza się o oferty z fotografją, którą zwróci się niezwłocznie pod zdw 98 041

Kawaler
w średnim wieku, zdrowy, przystojny, posiadający kilka tys. gotówki szuka panny lub wdowy do lat 35 celem ożenku, najchętniej właścicielki składu lub innego przedsiębiorstwa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 98 062

Wdowa
przystojna z dwojgiem dzieci, posiadająca piękną resztówkę, urządzenie kilkupokojowe, pragnie poznać pana na stałem stanowisku państwowem lub agronoma. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 98 141

Starsza panna
uczciwa i przystojna osoba, posiadająca skład kolonjalny w mniejszem mieście szuka męża. Panowie najchętniej rzemieślnicy, którym zależy na uczciwem pożyciu małżeńskiem raczą swe oferty wraz z dołączeniem fotografji zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdw 98 144. Rzecz traktuje się honorowo.

Towarzystwa
miłego poszukuje 2 kolegów lat 21 możliwe z fotografją, którą się zwraca słowem honoru. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer
zdw 98 200

Kawaler
Wielkopolanin, lat 27, na stałej posadzie zawrze znajomość w celu matrymonjalnym. Posag dla wspólnego dobra wymagany. Dyskrecja rzecz honoru. Łaskawe zgłoszenia z podobizną Kurjer
zdw 98 404

Dr. fil.
lat 32, przystojny i miłego usposobienia, na dobrej posadzie w przemyśle, poszukuje żony wyższego wzrostu z dobrego domu, muzykalnej. Majątek pożądany nie konieczny. Oferty z fotografja do Kurjera zdw 98 347

24 NAUKA

Kursy stenografji
pisania na maszynach. Kantaka 1. II. piętro. bpw 87-0

Panienka
lat 18, pragnie się wyuczyć fryzjerstwa. Zgłoszenia Kurjer
zdw 97 978

Inteligentna
Polka, posiadająca francuski praktycznie i teoretycznie pragnie wyjechać na lipiec i sierpień. Rekomendacje poważne. Oferty składać w Kurjerze zdw 97 727

Studentka
na lipiec, sierpień, wrzesień — przyjmie kondycje. Specjalność konwersacje francuskiego dla dzieci, polski, łacina. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 98 142

Kto
udzieli francuskiego. Oferty Kurjer zdw 98 217

Kto
udzieli lekcji niemieckiego? Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 98 399

Księgowość
korespondencja, stenografja, pisanie maszyną, język polski, niemiecki. Kromczyńska, Ogrodowa 16 zdw 98 400

25 MUZYKA

Korektor-stroiciel
pianin, fortepianów. Ciechanowski, Poznań Skryta 9. II. piętro.
zdw 98 063

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Panienka
z ukończoną szkołą gospodarczą, oraz trzyletnią praktyką gospodyni szuka posady. Zgłoszenia Kurjer jw 1 999.

Ekspedjent
dekorator pisze lakiem, działu galanterji szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 348

Sekretarz
adwokacki i notarjalny pierwszorzędny, nadzwyczaj dzielny i obowiązkowy, skromne wymagania zmieni posadę od 1 lipca rb. Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdpw 97 299

Jeune française
partirait à la compagne comme institutrice. Offres Kurjer Poznański sous zdw 96 401

Technolog
kawaler lat 28 mogący włożyć w pewne przedsiębiorstwo około 40.000 zł, zajmujący do tego czasu samodzielne stanowisko poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 94 644

Kupiec
z branży papieru, galanterji, dewocji i zabawek zajmie się sprzedażą za prowizją jako wojażer. Zgłoszenia przyjmie ekspedycja Kurjera Pozn. pod zdw 93 433

Pielęgniarz
pomocniczy poszukuje posady do chorych umysłowo. Oferty Kurjer zdw 96 499

Panienka
inteligentna z wyszkoleniem gimnazjalnem znająca się cośkolwiek na szyciu poszukuje posady do dzieci. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer zdw 97 160

Biuralistka
z praktyką pisząca na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 885

Leśnik
lat 36, bezdzietny, dobry fachowiec bez nałogów, tępiciel kłusowników i drapieżników posiadający dobre świadectwa z lasów koronnych i hrabiowskich, znający manipulację drzewną, tartacznictwo poszukuję posady Oferty Kurjer Pozn. zdw 97 585

Panienka
z ukończoną szkołą handlową biegła w stenografji i maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 97 592

Poszukuję
jakiejkolwiek pracy biurowej. Biegłość w słowie i piśmie tak w języku polskim jak i w języku niemieckim. Wykształcenie wyższe. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 97 619

Portjerstwa
poszukuje ślusarz, który wykona wszelkie reperacje. Światło, wodociągi. Zgłoszenia Kurjer
zdw 97 685

Starsza
dziewczyna poszukuje posługi na przed południe. Zgłoszenia p. Chwiałkowskich, Fabryczna 35.
zdw 97 954

Prasowaczka
na sztywną i miękką bieliznę poleca się w dom. Adres wskaże Kurjer zdw 97 745

Posługę
z gotowaniem bez prania przyjmę. Oferty Kurjer zdw 96 800

Kołodziej
lat 33, znający dobrze zawód stolarski, sumienny i dobry fachowiec, który pracował samodzielnie, z powodu braku gotówki warsztat swój zlikwidował, poszukuję stałej pracy najchętnie w majątku. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 97 774

Służący
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 773

Panienka
z ukończonym kursem handlowym poszukuję posady do biura jako początkująca. Zgłoszenia Kurjer
zdw 97 893

Biegła
maszynistka znająca wszelkie prace biurowe poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 97 151

Szofer
kawaler, lat 23, władający językiem polskim, niemieckim, z dłuższą praktyką zmieni posadę na prywatną zaraz. Oferty Kurjer
zdw 97 705

Samodzielna
żeńska siła biurowa z branży drzewnej poszukuje posady. Oferty Kurjer dw 6027 a

Akademik
poszukuje posady na czas wakacyj. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 737

Szofer
kawaler, lat 25, z praktyką, szuka posady prywatnej. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer
zdw 97 602

Urzędnik
gospodarczy na wskroś sumienny, pilny nie używający alkoholu przyjmie posadę konduktora na autobus, kontrolera, inkasenta, podróżującego. Łaskawe oferty Kurjer zdw 97 722

Fachowiec
inwalida wojsk., emer., lat 38, pełnemi prawami do wszelkich koncesyj monopolowych, również restauracyjnych, danym razie przyjmie odpowiednią posadę wzl. bufet na własny rachunek. Zgłoszenia „Par", Aleje Maracinkowskiego 11, pod 55.36.
Pw 12 002-55.36

Panienka
znająca haft, poszukuje posady na majątek od 1. 7., ewentualnie zajmie się dzieckiem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 005

Nauczycielka
przygotowuje do wszystkich klas gimnazj. przyjmie posadę na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 984

Szofer-ślusarz
z 4-letnią praktyką ślusarską, 1½ roczną szoferską szuka posady prywatnej. Ostatnio jeździł samochodem marki Buick. Oferty Kurjer zdw 97 990

Panienka
umiejąca różne hafty oraz batik i malowanie na materjałach szuka jakiejkolwiek posady od 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 999

Cieśla
samodzielny poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdpw 98 060

Bona
z dobremi świadectwami szuka posady od 15. 6. W godzinach wolnych może się zająć różnemi robótkami. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 000

Krawcowa
poleca się w dom i poza dom. Oferty Kurjer zdw 98 004

Bona
z dobremi świadectwami znająca szycie i robótki, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 011

Bufetowa
24 lat poszukuje posady do obsługi gości. Oferty Kurjer
zdw 98 015

Panienka
początkująca z ukończonym kursem handlowym z znajomością stenografji i pisania na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 98 029

Starsza
panna poszukuje zaraz posady do wszelkiej pracy domowej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 98 032

Techniczka dentystyczna
obeznana w złocie, kauczuku i operatywie szuka posady o ile możności za asystentkę. Oferty Kurjer zdw 98 039

Starsza
samotna kobieta poszukuje zajęcia domowego, najchętniej z całkowitem utrzymaniem. Posiada maszynę do szycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 044

Panienka
inteligentna, przystojna poszukuje zaraz lub później posady jako bufetowa lub kelnerka. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 98 045

Szukam
posady za portjera do hotelu lub na P. W. K., znam język polski, niemiecki, francuski. Oferty Kurjer zdw 98 047

Bieliźniarka
z dobremi świadectwami, która pracowała w pierwszorzędnych magazynach zagranicą, poszukuje zajęcia w majątku. Zapewnia pierwszorzędne wykonanie wypraw, bielizny damskiej i męskiej. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 256

Posługi
przedpołudniowej poszukuje dziewczyna zaraz. Oferty Kurjer
zdw 98 308

Panienka
½ roczną praktyką pisząca na maszynie poszukuje zajęcia w biurze. Oferty Kurjer zdw 98 307

Kucharka
samodzielna z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 15. lub 1. Oferty Kurjer zdw 98 303

Laborantka
(Niemka) poszukuje posady od 1. lipca rb. u lekarza lub w szpitalu. Oferty Kurjer zdw 98 300

Krawcowa
rutynowana poleca się poza dom. Oferty Kurjer zdw 98 173

Gospodyni
w starszym wieku, uczciwa, pracowita, znająca dobrą kuchnię, pieczenie, zaprawianie oraz chów drobiu poszukuje od 1. 7 29. posady u samotnej osoby lub w majątku. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 98 048

Młodsza
panienka poszukuje posady do dzieci zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 050

Panienka
z lepszej rodziny, zna szycie poszukuje posady od 15. 6. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 055

Student
z praktyką bankową poszukuje posady od 1 lipca. Zgłoszenia Kurjer zdw 78 056

Szofer - kowal
z dłuższą praktyką poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 057

Panienka
która pracowała w składzie kolonjalnym oraz ukończyła roczny kurs szkoły gospodarczej poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdw 98 061

Biuralistka
początkująca pisze biegle na maszynie, zna stenografję polską, szuka jakiegokolwiek zajęcia, wymagania skromne. Oferty Kurjer zdw 98 162

Biuralistka
młodsza z ukończonym kursem szkoły handlowej, pisze biegle na maszynie, zna stenografję polską poszukuje jakiegokolwiek zajęcia natychmiast. Oferty Kurjer zdw 98 159

Kawaler
samotny poszukuje jakiejkolwiek pracy przedsiębiorstwach, kaucja 500 do 1 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 154

Poszukuję
posady z gotowaniem do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer
zdw 98 260

Kucharka
wiejska z prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 98 301

Praczka
poszukuje prania z posługą. — Oferty Kurjer zdw 98 226

Dziewczyna
poszukuję posady zaraz do wszelkiej pracy domowej Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 297

Gospodyni
kucharka, która wydawała 100 obiadów dziennie, pierwszorzędna siła poszukuje zaraz posady. Kasyno, restauracja. Oferty Kurjer zdw 98 065

Młodsza
książkowa-kasjerka z 5½ letnią praktyką, obeznana dokładnie z książkowością bankową, kupiecką i gospodarczą poszukuje posady, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod
zdw 98 025

Ogrodnik
w starszym wieku z dobremi świadectwami poszukuje portjerstwa, stróżostwa wzgl. innego zajęcia zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 98 108

Kupiec
bławatnik z większą kaucją szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer zdw 98 109

Budowlanej
praktyki poszukuje absolwent dwuletniej szkoły handlowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 110

Dziewczyna
samodzielnym dobrym gotowaniem poszukuję posady zaraz. — Oferty Kurjer zdw 98 231

Starsza
dziewczyna poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer
zdw 98 235

Biuralistka
książkowa poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 98 236

Ekspedjentka
do cukierni, piekarni lub bufetowej od 15. 6. lub 1. 7. poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 237

Starsza
dziewczyna poszukuje miejsca do dzieci lub do wszystkiego zaraz lub 15. 6. 1929. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 241

Bufetowa
z dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 98 244

Początkująca
maszynistka stenografją polską szuka posady. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 114

Emerytowany
porucznik administracji służby intendentury lat 33, żonaty, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 117

Panienka
początkująca, która umie pisać na maszynie i zna stenografję, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 073

Złoży
5.000 zł kaucji albo pożyczki w pewnem przedsiębiorstwie handl. zbożowem lub młynie, gdy otrzyma posadę biurowego-kasjera, z zawodu urzędnik kasjer w rolnictwie, od 1. 7. Zgłoszenia Kurjer
zdw 98 077

Posługaczka
poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 079

Książkowy
biuralista, wykształcenie gimnazjalne, język niemiecki, polski, ukończony kurs handlowy poszukuje posady celem nabycia praktyki, która odbędzie ewtl. bezpłatnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 183

Książkowy
bilansista, korespondent, znający wszelkie czynności wchodzące w zakres handlu i przemysłu szuka posady. Oferty Kurjer
zdw 98 085

Biurowy
poszukuje posady w handlu lub na „Pewuka". Oferty Kurjer
zdw 98 086

Niania
poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 98 087

Dziewczyna
porządna i uczciwa poszukuje posługi popołudniowej lub wieczorowej. Oferty Kurjer
zdw 98 092

Były
posterunkowy w starszym wieku z dobremi świadectwami i kaucją do 500 zł poszukuje posady woźnego zaraz lub później Zgłoszenie Kurjer zdw 97 644

Starszy kupiec
poszukuje posady jako bufetowy w kawiarni lub lepszej restauracji. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 98 143

Dziewczyna
z małego miasta poszukuje posady do dzieci lub pracy domowej z szyciem. Oferty Kurjer
zdw 98 185

Szofer
kawaler z dobremi świadectwami zna także ogrodnictwo poszukuje posady najchętniej na majątku. Alojzy Henszka, Sekowo, poczta Podrzewie, pow. Szamotuły.
rw 5 333

Pokojowa
z 4 letnią praktyką szuka pracy od 15. Oferty Kurjer St. Rynek
rw 5 334

Panienka
(z prowincji) poszukuje posady do dzieci i zarazem pomocy w lekcjach. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 146

Skromna
panienka z krawiecczyzną, krojem i robótki poszukuje posady do dzieci na wieś od 1. 7. 29. Oferty Kurjer zdw 98 081

Bufetowa
dzielna szuka posady do bufetu od 15. 6. Oferty Kurjer zdw 98 178

Bufetowa
poszukuje posady zaraz, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 98 221

Panienka
z porządnej rodziny 16 letnia przyjmie posadę do dziecka. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 198

Siła biurowa
(męska) szuka posady za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer dw 6 466

Panienka
szuka posady początkującej biuralistki z znajomością stenografji i maszyny. Zgłoszenia do Kurjera zdw 98 250

Dziewczyna
uczciwa z dobrem poleceniem z gotowaniem szuka posady od 15. 6. Oferty do Kurjera zdw 98 270

Uczeń
gimnazjalny, mający 6 klas ukończonych, poszukuję posady w biurze. Oferty Kurjer zdw 98 396

Szofer
kawaler poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 358

Szofer
przyuczony ślusarz, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 359

Szofer
kawaler przyuczony mechanik poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 98 360

Kucharka
poszukuje posady od 15. 6. do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 98 381

Poszukuję
posady inkasenta lub woźnego z kaucją 1.000 zł. Oferty Kurjer zdw 98 383

Starszy
pomocnik fryzjerski kursista w damskiej ondulacji szuka posady gdzie miałby sposobność się dobrze wpracować. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 98 324

Student
czwartego roku medycyny poszukuje posady. Chełmońskiego 2, III. zdw 98 327

Panienka
z ukończoną szkołą wydz., praktykowała w biurze, pisze na maszynie, szuka posady biuralistki lub elewki biurowej. Oferty Kurjer zdw 98 334

Bieliźniarka
poleca się w dom albo do dzieci ze szyciem. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 340

Praczka
sumienna czysta poszukuje poza dom prania. Oferty Kurjer zdw 98 348

Panienka
z ukończoną 2 l. szkołą handlową poszukuję posady jako kasjerka Oferty Kurjer zdw 98 395

Osoba
zaufana w średnim wieku, praktyczna w wszelkich gałęziach gospodarstwa znająca się na dobrej obywatelskiej kuchni szuka posady od 15. 6. lub 1. 7. 29. r. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 386

Służący kamerdyner
żonaty lat 35, poszukuje posady, ewentl. jako kasztelan przy zakładzie wychowawczym. Seminarjum l. t. p. pierwszorzędne świadectwa. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 321

Praktykant rolny
z ukończoną średnią szkołą rolniczą i roczną praktyką poszukuję miejsca. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 98 323

Krawcowa
1 do wyręczenia pani domu szuka posady. Zgłoszenia Jadwiga Nowakówna, Grzybowo, poczta Września. zdw 98 320

Dziewczyna
sierota pracowita, pracowała już w fabryce na sztancach, szuka jakiegokolwiek zajęcia, wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 743

Książkowa - kasjerka
z kilkoletnią praktyką z znajomością stenogr. pol.-niem. i pisania na maszynie (Adler) poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdpw 97 657

Od 1 lipca r. b. potrzebny

drogerzysta

dobry fachowiec, ekspedjent. Znajomość języka niem. pożądana. Zgłoszenia z podaniem referencji i odpisami świadectw. dw 6476

Drogerja „Wiktorja“
W. Jankowski, Inowrocław.

Pani
z 10 letnią praktyką w branży spożywczej, władająca językiem polskim, niemieckim szuka zaraz posady samodzielnej kierowniczki filji tej branży lub innej. Oferty do Kurjera pod dw 6273 a.

Panienka
inteligentna poszukuje posady do dzieci, okolica obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 772

Kucharka
Małopolanka, pracowita, uczciwa, lat 34, przyjmie posadę 15. 6., zajmie się gospodarstwem w zamożniejszym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 793

Akademik
poszukuje zajęcia w miejscu względnie na prowincji. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 843

Szofer
obeznany w ślusarstwie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 97 850

Biuralistki
początkującej, piszącej biegle na maszynie „Orzeł“ poszukuje Fraas Nast. wł. W. Kaiser, Wielka 14. Pw 12 032-24,82

Służąca
do wszelkich prac domowych potrzebna od 15. 6. Serdecki, Poznańska 49. zdw 98 365

Pomocnik
fryzjerski damsko męski potrzebny zaraz ul. Dąbrowskiego 76. zdw 98 369

Większa
fabryka bielizny poszukuje zdolnego przykrawacza oraz kierowniczki szwalni. Reflektuje się na pierwszorzędne siły, znajomość języka niemieckiego wymagana. Adres wskaże Kurjer zdw 98 402

Krawcowe
na czapki mogą się zgłosić. Andersz, Tylne Chwaliszewo 14. zdw 98 389

Oddamy
każdemu dobrą pewną egzystencję bez wszelkiego ryzyka — Zgłoszenia piśmienne przyjmuje za załączeniem znaczka Em-Ka Werk Myslowice G. Śl. Pw 6058-71 430

Podróżujących
obeznanych z nawozami sztucznemi, na artykuł pierwszej potrzeby w rolnictwie na Pomorze i Poznańskie, poszukuje Spółka Akcyjna. Równoczesna sprzedaż innych artykułów rolniczych nie wykluczona. Zgłoszenia do „Reklamy Polskiej“, w Poznaniu, Al Marcinkowskiego 6, pod „4007“. Kw 2 370-1

Kobieta
lub dziewczynka uczciwa, z dobremi świadectwami potrzebna zaraz na cały dzień do sprzątania. Górna Wilda 81, piekarnia. zdw 97 980

Kilka
krawcowych potrzebnych. Stary Rynek 46/47, I. p. zd 97 982

Podróżujący
miasto Poznań artykuł reklamowy, 250 zł mies. dokładny życiorys referencje, odpisy świadectw. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 97 238

Fryzjer
dzielny w zawodzie może się zgłosić. Drzewiecki, Marszałka Focha 108. zdw 98 096

Uczenica
jako marszantka z dobrej rodziny potrzebna zaraz. Linkowa, ul. Szkolna 5. zdw 98 097

Panienka
młoda inteligentna potrzebna do posyłek i pomocy w biurze Zgłoszenia 27. Grudnia 14 Kaliski, przed południe zdw 98 099

Dzielnych
krawców poza dom na miarowe duże sztuki i jednego na kamizelki przyjmie Sobczyk Marszałka Focha 57. zdw 97 481

Kuśnierki
samodzielnej zaraz na stałe zajęcie poszukuje Wielkopolska fabryka konfekcji damskiej ul. Wielka 14. I. zdw 97 823-4

Fotografa
lub fotografistki z dobrą praktyką wszelkich prac wchodzące w zakres fotografji poszukuje zaraz W. Pilarczyk, zakład fotograficzny, Tarnowskie Góry, G. Śl. zdw 98 131

Stenotypistka
pisząca biegle na maszynie „Ideal“ lub „Orzeł“. Warunek: bezbłędna znajomość języka polskiego i niemieckiego, może się zgłosić do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 24.15. Pw 12 006-24.15

Poszukuję
handlowca z językiem angielskim niemieckim na stałą posadę do Gdyni. Oferty Kurjer zdw 97 741

Bezpłatnie
każdemu, kto zamierza rozszerzyć swe wiadomości jako buchalter, korespondent etc., wysyłamy numer okazowy naszego miesięcznika. Każdy abonent otrzymuje cenną premję. Wspólpracownik Poznań, Piekary 9, bpw 3606

Apteka
Sumińskiego w Krotoszynie (Wlkp.) poszukuje asystenta 1. 7. Oferty z referencjami i warunkami. dw 634

Na P. W. K.
może się kilkadziesiąt osób usamodzielnić przy dziennym zarobku 35 złotych na co dajemy gwarancję. Praca piśmienna 2—3 godzin wieczorem zarobek wpłynie natychmiast. Fachowe wiadomości nie wymagane. Informacje i wzory tylko po nadesłaniu zł 5. Firma „Carbon“ Gdynia. zdp 97 270

Potrzebna
ekspedjentka branży cukierniczej od 15. bm. Wiadomość Grunwaldzka 11, Białkowska godz. 7—8 wieczorem. zdw 97 968

Freblanka
zdrowa, inteligentna, religijna i akuratna potrzebna z dniem 1-go września do trojga dzieci, w wieku 9, 6 i 2 lata. Reflektowałabym ewentualnie na niefreblankę, o ile byłaby osobą z dobrem obejściem i z zamiłowaniem do wychowywania dzieci. Adwokatowa Borkowska, Rawicz, ul. Polna 5. dw 6455

Dzielny
pomocnik krawiecki potrzebny zaraz W. Gozdowski, Wielkie Garbary 40. zdw 98 284

Pot nóg i pach oraz niemiłą woń usuwa puder i maść „Sudoral Chemergon“

Młodsza
dziewczyna do wszelkich prac domowych zaraz potrzebna. Zalisz, pl. Sapieżyński 7. rw 5 339

Panienki
(krawcowej) umiejącej szyć garderobę i bieliznę poszukuje się na wieś nad morzem Zgłoszenia z podaniem pretensji, odpisem świadectw i fotogr. do Kurjera, Stary Rynek rw 5227

Służącej
do prac domowych poszukuje się na wieś nad morzem Zgłoszenia z podaniem pretensji odpisem świadectw i fotogr. do Kurjera, Stary Rynek rw 5228

Ekspedjentka
dzielna z branży artykułów męskich i krótkich towarów może się zgłosić Marszałka Focha 64. zdw 97 507

Kierownik drukarni
młody, energiczny, obeznany z typografem, potrzebny natychmiast na wyjazd do Warszawy. Oferty prosi się składać wraz z życiorysem i żądanemi warunkami materjalnemi do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 97 238

Kuchmistrzyni
lub elewka wyuczona gotowania przy kucharzu potrzebna do dworu od 1 lipca Oferty dw 6422

Chłopiec
do posyłek w wieku 16—18 lat potrzebny zaraz. Zgłoszenia: — Związek Przemysłowców Drzewnych, Poznań, ul. Fredry 2. zdw 97 271

Poszukiwany
jest zdolny korespondent w języku polskim, niemieckim i francuskim, z dłuższą praktyką handlową i przemysłową do biura zakupów jednej z fabryk wielkiego przemysłu chemicznego. Oferty wraz z referencjami prosimy składać pod dw 6435 do ekspedycji niniejszego pisma.

Przedstawicielstwo
na bardzo pokupny artykuł odda poważna firma. Oferty Kurjer zdw 98 037

Posługaczkę
na cały dzień. Maciejewska, Skryta 7, parter. zdw 98 052

Ucznia
do drogerji i składu towarów kolonjalnych poszukuję od 15. 6. lub 1. 7. z odpowiednim wykształceniem. M. Stachowiak, Śmigiel. zdw 98 132

Panienki
inteligentnej potrzebuje skład cukierków. Św. Marcin 19. zdw 98 135

Poszukuje
się zaraz ucznia kowalskiego. Marcin Jabłoński, mistrz kowalski, Uchorowo dwór, pow. Obornicki. zdw 98 024

Dziewczyna
potrzebna do wszelkiej pracy domowej i cośkolwiek gotowaniem od 15. 6. Nowicki, Wielkie Garbary 23, restauracja. zdw 98 118

Służąca
potrzebna Bojanowska Wrocławska 14. zdw 98 287

Chłopiec
do posyłek inteligentny powyżej lat 15 może się natychmiast zgłosić. Tow. Alfa-Laval, Sp. z o. o. Wydział Propagandy, ul. Gwarna 9. zdw 98 289

Kucharka
samodzielna może się zaraz zgłosić w restauracji, Dąbrowskiego 5, pokój na miejscu. zdw 98 290

Chłopiec
do ekspedycji na P. W. K. może się zgłosić pomiędzy 19—20, ul. Dąbrowskiego 82, III. prawo. zdw 98 291

Młodszy
pomocnik krawiecki potrzebny. Kubiak, Dolina 3. zdw 98 293

Pensjonat Sióstr Zmartwychwstania P-go

Poznań, ulica Marszałka Focha 147

przyjmuje

PANIENKI

uczęszczające do szkół średnich. Udziela im opieki w naukach i wychowaniu. — Przy Zakładzie duży ogród. zw 16393

Ekspedjentka bufetowa
z dobrej rodziny poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 97 725

Wychowawczyni
freblanka inteligentna, kochająca dzieci poszukuje posady, chętnie na wsi. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Ostrów (Wlkp.) nw 11 002

Mechanik
na maszyny do pisania do szycia i lutowanie ram poszukuje posady od 1 lipca 29. Oferty prosze składać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 95 989

Pomocnik
fryzjerski męski, biegły w strzyżeniu pań z początkiem ondulacji poszukuje posady od 17. lub 24. 6 Łaskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 97 610

Poszukuję
zaraz dobrego skrzypka. Zgłoszenia Krotoszyn, Rynek 14. zdw 97 757

Młynarz
długoletnią praktyką i ukończonym kursem młynarskim przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bydgoszczy poszukuje od 15. 7. posady. Oferty Kurjer zdw 97 303

28 WOLNE MIEJSCA

Blacharzy
2 dzielnych na stałą samodzielną pracę poszukuje zaraz St. Szykowny, Żnin, tel. 81. dw 6 473

12 krawców
do lepszej konfekcji poszukuje Warszawska Konfekcja Męska, Wrocławska 13. rw 5 355

Ekspedjentka
z branży obuwia może się zgłosić. Walczak, Pocztowa 3. rw 5 351

Kilka
krawcowych na suknie i bluski mogą się zgłosić. Adres wskaże Kurjer St. Rynek rw 5 347

Służąca
potrzebna. Grobla 28, Dreker. rw 5 348

Służąca
uczciwa z gotowaniem potrzebna zaraz. Wielka 28, skład papieru. rw 5 343

Ucznia
do drogerji poszukuje zaraz firma F. G. Fraas Nast., wł. Kaiser, Poznań, Wielka 14. Pw 12 007/8-24.1/2

Służąca
młodsza do wszelkich prac domowych potrzebna od 15. 6. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 98 171

Wspólnika
z 4 000—6 000 poszukuję do bardzo rentującego się przedsiębiorstwa. Szczegółowe oferty Kurjer zdw 98 266

Panienka
do prowadzenia kiosku z kaucją Oferty z życiorysem Kurjer zdw 98 265

Podróżujących-inkasentów
poszukuje fabryka cukrów. Oferty z życiorysem Kurjer zdw 98 264

2 krawcowe
do poprawek przy sukniach na wysoką pensję i stałą posadę zaraz poszukiwane. Stefanja Konopińska, ul. Gwarna 9. dw 6 472

Chłopiec
sierota 14—16 lat z dobrym charakterem pisma potrzebny na stałe do składu rowerów na prowincji. Piśmienne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 145

Pomocnik
fryzjerski młodszy potrzebny zaraz. Grochowe Łąki 1. rw 5 342

Krojczyni - krawcowa
rutynowana, pierwszorzędna siła, z długoletnią praktyką i Ia referencjami, potrzebna do eleganckiego magazynu konfekcji damskiej na stałą posadę za wysoką pensję. Zgłoszenia piśmienne pod dw 6 461 do Kurjera Poznańskiego.

Pomocnik
fryzjerski dzielny potrzebny. — Wodna 14. zdw 98 249

Apteka
w Gdyni poszukuje od 1 lipca drogerzysty obeznanego z pracami w aptece. Zgłoszenia z podaniem referencji i wysokości pensji przy wolnem mieszkaniu. nw 11 029

Fryzjerski
starszy pomocnik potrzebny. Św. Marcin 16/17. zdw 98 187

Młodsza służąca
potrzebna od 15. 6. 29. Górna Wilda 31, III. ptr., prawo. zdw 98 319

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Słowackiego 36, III. prawo. zdw 98 354

Maszynistka
biegła w pisaniu na maszynie Smith potrzebna zaraz. Zgłoszenia z podaniem pretensji do Kurjera zdw 98 390

Kierownika
z gotówką 10—20.000 zł na stałą posadę, pensja 400 zł i udział w zyskach poszukuję. Oferty Kurjer zdw 98 376

Pielęgniarka
lub osoba do towarzystwa dla pani z wyjazdem na spacery wózkiem dla chorych może się zgłosić: Półwiejska 3. I. ptr., lewe wejście od godz. 2—3. Kw 2372

Potrzebna
bufetowa znająca Expresso od 15. bm. Zgłoszenia Cukiernia Hallera, Aleje Marcinkowskiego 28. zdw 98 394

Z powodu
choroby oddam posadę woźnego za zwrotem kaucji 800 złotych. Oferty Kurjer zdw 98 181

Apteka
w Poznaniu poszukuje zaraz ewtl. później praktykanta (praktykantki) z maturą gimnazjalną. Oferty Kurjer zdw 98 175

Trębacz
może się zgłosić. Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28. bpw 3752

Bufetowego (ej)
z kaucją potrzebuje zaraz większa restauracja. Zgłoszenia osobiste 12 bm. godz. 16—20. Restauracja Wielkie Garbary 44, później piśmienne „Par“, Poznań, 27 Grudnia 18 pod 58,366. Pw 12 042-58,366

Szofera
ogrodnika, kawalera poszukuje się na majątek, odpisy świadectw których się nie zwraca i zgłoszenia tylko pisemne z podaniem pretensji skierować do majątku Przybroda, poczta Rokietnica. zdw 98 295

Uczeń
porządnej rodziny potrzebny do przedsiębiorstwa elektroinstalacyjnego. Zgłoszenia przyjmuje Ketkowski, Bukowska 9, I. p. zdw 97 986

Uczenica
do składu sprzętów kuchennych i domowych, szkła i porcelany potrzebna. W. Thiem, ul. 27. Grudnia 11. zdw 97 993

Piekarski
czeladnik młodszy potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kostański, Piaski koło Gostynia, Rynek 122. dw 6 474-5

Potrzebny
zaraz czeladnik piekarski dzielny w swym zawodzie z praktyką najmniej 5-letnią na stałą pracę. Oferty Kurjer zdw 98 002

Maszynista
wolne mieszkanie kaucja do 1 000 pożądana, posada stała. Zgłoszenia „Centrum“. Żydowska 5. rw 5 358-9

Odlewnika - metali
który odlewa w kokile poszukuje się. Zgłoszenia Kurjer zdw 98 020

Fryzjerski
młodszy pomocnik potrzebny zaraz. Fryzjer, 7. Dyon. Samochodów, ul. Marcelińska. zdw 98 027

Ekspedjentka
z branży bielizny na stanowisko kierownicze potrzebna na Pomorze. Zgłoszenia z odpisaniem świadectw pod war. możliwie fotografją do Kurjera zdw 98 031

Panienka
do szycia sukienek potrzebna zaraz. J. Kordus, Wały Królowej Jadwigi 7, II. zdw 98 283

Szofer
na taksówkę z dłuższą praktyką potrzebny zaraz. Wieczorek, Górna Wilda 42. zdw 98 275

Szofer
na taksówkę zaraz potrzebny. — Śniadeckich 23, I. lewo. zdw 98 272

Panna do dzieci
6 i 3 lata poszukiwana na Górny Śląsk tylko z dobrego domu, dobrem wychowaniem muzykalna, pracowita, znająca język polski i niemiecki. Dokładny życiorys, odpisy świadectw fotografje, podanie wymagań skierować Filja Kurjera, Marszałka Focha 55. zdw 98 222

Kucharka
do kuchni żoln. zaraz potrzebna. Zgłoszenia pod adr.: 1 baon C. K. M. Biedrusko, pow. Poznań. zdw 98 224

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem, lubiąca dzieci potrzebna zaraz do Grudziądza. Załachowska, Poznań, Rzeczypospolitej 4. zdw 98 229

Potrzebna
zaraz samodzielna służąca do prowadzenia gospodarstwa domowego. Poznańska 22. III. ptr. lewo. zdw 98 234

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Górna Wilda 82. zdw 98 242

Dziewczyna
uczciwa, skromna, czysta z gotowaniem potrzebna od 1 lipca. Mrozowa, Ratajczaka 20. zdw 98 246

PALTA NAJMODNIEJSZE FASONY
W. FRĄCKOWIAK
27. Grudnia 20
dw 6400

Humor zagraniczny

Panie doktorze, polecił mi pan nacierać oko spirytusem — ale to nad moje siły! Powyżej ust nie umiem podnieść flaszki! (Humorist — London) S. F.

Przedpłata na czerwiec 1929 r. za oba wydania razem wraz z bezpłatnie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska“: w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.85, kwartalnie zł 14.58, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 130 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wyciskiem ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.